

**İSTANBUL
VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

MÜKELLEF HİZMETLERİ USUL GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

**213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU İLE İLGİLİ
OLARAK UYGULAMA BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI
AMACIYLA DAHA ÖNCE YAPILAN TAMİMLERİN
GÜNCELLENMESİ VE BİRLEŞTİRİLMESİ
(MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ BAŞKANLIĞIMIZCA
GÜNCELLENECEKTİR)**

**213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU İLE İLGİLİ
OLARAK UYGULAMA BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI
AMACIYLA DAHA ÖNCE YAPILAN TAMİMLERİN
GÜNCELLENMESİ VE BİRLEŞTİRİLMESİ
(MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ BAŞKANLIĞIMIZCA
GÜNCELLENECEKTİR)**

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BÖLÜM I.....	1
VERGİ KİMLİK NUMARASI.....	1
I- GERÇEK KİŞİLER	2
A) Türkiye Cumhuriyeti Tabiiyetindeki Gerçek Kişiler	2
B) Yabancı Uruklu Gerçek Kişiler	2
C) Yabancı Misyon Personeli Kimlik Kartı Sahipleri İle İlgili İşlemler	3
II- TÜZEL KİŞİLER	4
A) Tam Mükellef Tüzel Kişiler	4
B) Yabancı Tüzel Kişiler	4
III-TÜZEL KİŞİLİĞİ OLMAYAN KURULUŞLAR.....	4
IV- SAHTE NÜFUS CÜZDANI İLE MÜKELLEFİYET TESİSİ	5
A) Gerçek Kişilerden Alınan Dilekçeler.....	5
B) Resmi Makamlardan Alınan Yazılar	5
C) Sicil İşlemlerinde Dikkat Edilecek Hususlar	6
V- KAYIP/ÇALINTI NÜFUS CÜZDANI İLE MÜKELLEFİYET TESİSİ	7
VI- DİĞER HUSUSLAR	7
BÖLÜM II.....	10
İŞE BAŞLAMA, MÜKELLEFİYET TESİSİ, YOKLAMA VE MÜKELLEFİYET TERKİNİ İŞLEMLERİ.....	10
I- İŞE BAŞLAMA.....	10
A) Gerçek Kişiler	10
B) T.T.K. Uyarınca Tescil İçin Başvuran Kurumlar Vergisi Mükellefleri	12
C) Tüzel Kişiliği Olmayanlar İle Ticaret Sicil Memurluklarınca Bildirimde Bulunulması Zorunlu Olmayan Tüzel Kişiler (Dernek, Vakıf, Kooperatif Vb.).....	14
D) İşe Başlama Bildirimine İlişkin Diğer Hususlar	15
II- YOKLAMA İŞLEMLERİ.....	15
A)Vergi Dairelerince Şüpheli Bulunan Mükelleflerin İşe Başlama Yoklaması.....	15
B) Vergi Tekniği Raporuna İstinaden Mükellefiyeti Re'sen Terkin Edilen Mükelleflerin İşe Başlama Yoklaması	15
C) İş Terk Yoklamaları.....	16
D) Yoklama Fişleri / Tutanakların Düzenlenmesi	16
III- MÜKELLEFİYET TESİSİ.....	17
IV- İŞİ BIRAKMA BİLDİRİMİ VE RE'SEN TERK İŞLEMLERİ.....	19
A) Gerçek Kişi Mükellefler.....	19
B) Nakliyecilik Faaliyeti İle Uğraşan Mükellefler	19
C) Ticaret Şirketleri.....	20
V- DİĞER HUSUSLAR.....	21
BÖLÜM III	23
BEYAN VE E-BEYAN	23
I- ELEKTRONİK BEYANNAME İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER.....	23

A) Elektronik Ortamda Gönderilmesi Gereken Beyannameler:	23
B) E-Beyan Gönderme Şifresi Verilebilecek Kişiler.....	24
C) Zorunluluk Kapsamındaki Beyannamelerin Kendiliğinden ve Pişmanlık Talepli Olarak Elektronik Ortamda Verilmesi	25
1. Beyannamelerin Kanuni Süresi İçerisinde ve Kağıt Ortamında Verilmesi.....	26
2. Beyannamelerin Kanuni Süresi Geçtikten Sonra Verilmesi.....	26
3. Sehven Kanuni Süresinden Sonra Seçilerek Verilen Beyannameler	26
4) Haksız Yere İadesine Sebebiyet Verilen Vergiler İçin Verilen Düzeltme Beyannameleri	27
II- TASFİYE HALİNDEKİ KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİNİN ELEKTRONİK ORTAMDA BEYANNAME VERMELERİ.....	27
III- DÜZELTME BEYANLARI	28
A) Düzeltme Beyannamesi Verilmesi Durumunda Yapılacak İşlemler.....	28
B) Vergi İnceleme Raporlarına İstinaden Beyannamelerin Düzeltilmesi	29
IV- ELEKTRONİK ORTAMDA DÜZELTME BEYANNAMESİ VERİLMESİ DURUMUNDA CEZA KESİLİP KESİLMEYECEĞİ	29
V- BEYANNAMELERE KESİLEN ÖZEL USULSÜZLÜK CEZALARINA KARŞI SAVUNMA DİLEKÇELERİNDE YER VERİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR.....	30
VI-SAHTE BELGE TİCARETİ YAPTIĞI TESPİT EDİLEN MÜKELLEFLERİN VERMİŞ OLDUKLARI BEYANNAMELERE İLİŞKİN İŞLEMLER	32
VII- DİĞER HUSUSLAR	33
VIII- ÖNCEDEN HAZIRLANMIŞ KİRA BEYANNAME SİSTEMİ.....	35
BÖLÜM IV.....	37
BA-BS BİLDİRİM FORMLARI	37
I- BA-BS BİLDİRİM FORMU VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE VERMEYEN MÜKELLEFLER HAKKINDA YAPILACAK İŞLEMLER	37
A) Ba-Bs Bildirim Formu Vermeyen, Eksik Veren Veya Yanıltıcı Bildirimde Bulunan Mükellefler Hakkında Yapılacak İşlemler	37
B) Akaryakıt İstasyonlarında ÖKC Fişi İle Yapılan Satışların Ba-Bs Bildirim Formlarında Nasıl Gösterileceği.....	39
C) Adi Ortaklıklarda Ba-Bs Bildirim Formu Verme Yükümlülüğü	39
D) Hal Komisyoncularının Ba-Bs Bildirim Formu Verme Yükümlülüğü.....	39
E) İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutan Mükelleflerin Ba-Bs Bildirim Formu Verme Yükümlülüğü.....	40
F) Sigorta Şirketlerinin Ba- Bs Bildirim Formu Verme Yükümlülüğü	40
II- TASFİYE DEVİR VE İFLAS DURUMLARINDA BA-BS BİLDİRİM FORMLARININ VERİLMESİ	40
A) Tasfiye, Devir ve Birleşme Halindeki Şirketlerde Ba-Bs Bildirim Formu Verme Yükümlülüğü	40
B) İflas Halindeki Kurumların Ba – Bs Bildirim Formlarının Verilmesi.....	41
III- BA-BS BİLDİRİM FORMLARININ DÜZELTİLMESİ	41
IV- İTHALAT İŞLEMLERİNİN BA-BS BİLDİRİM FORMLARINDA GÖSTERİLMESİ	43
BÖLÜM V	44
UZLAŞMA	44
I- UZLAŞMA TALEBİNE İLİŞKİN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR.....	44
A) Uzlaşma Talebinin Kabulünde Dikkat Edilecek Hususlar	44
B) Uzlaşma Talebinde Bulunabilecek ve Uzlaşma Oturumlarına Katılabilecek Kişiler	44
II- UZLAŞMA KOMİSYONLARININ YETKİSİ.....	45

III- DAYANAĞI BULUNMAYAN TARHİYATLARA İLİŞKİN UZLAŞMA TALEPLERİ.....	46
IV- TAMAMLATILMAK SURETİYLE YAPILAN TARHİYATLAR İÇİN İNDİRİM, UZLAŞMA VE DAVA AÇMA HAKLARINDAN AYRI AYRI YARARLANILAMAYACAĞI.....	47
V- TAKDİR KOMİSYON KARARINA İSTİNADEN BİR KAT KESİLEN VERGİ ZİYAI CEZASININ ÜÇ KATA TAMAMLANMASI DURUMUNDA DÜZENLENECEK CEZA İHBARNAMESİ VE UZLAŞMA TALEBİ.....	48
VI- KIYASLAMA YOLUYLA KESİLEN USULSÜZLÜK CEZALARINA İLİŞKİN UZLAŞMA TALEPLERİ	49
VII- GEÇİCİ VERGİLERE İLİŞKİN OLARAK UZLAŞILAN VERGİNİN (0) SIFIR OLMASI HALİNDE GECİKME FAİZİ.....	49
VIII- VERGİ DAİRESİ UZLAŞMA KOMİSYONU TOPLANTILARINDA GÖREV VE YETKİ KULLANIMI.....	50
IX- UZLAŞMANIN TEMİN EDİLEMEDİĞİNE İLİŞKİN TUTANAKLARIN MÜKELLEFE TEBLİĞ EDİLMESİ.....	50
X- HEM CEZA İNDİRİMİ HEM DE UZLAŞMA TALEBİNDE BULUNULMASI.....	50
BÖLÜM VI.....	52
3100 SAYILI KANUN	52
I- ÖKC ALMAYAN MÜKELLEFLERE KESİLECEK CEZA	52
II- AKARYAKIT POMPALARINA BAĞLANACAK ÖKC	52
III- HATALI KESİLEN ÖKC FİŞİNİN KAYITLARA İNTİKALİ.....	53
IV- ÖKC'LERİ ÇALINAN VEYA KAYBOLAN MÜKELLEFLER.....	53
V- İHRAÇ MALİ TAŞIYAN ARAÇLARA İSTİSNA KAPSAMINDAKİ AKARYAKIT TESLİMLERİ	53
VI- YOKLAMA SONUCU BEKLENİLMEKSİZİN ÖKC İZİN YAZISI VE ÖKC LEVHASI VERİLMESİ	54
VII- İNTERNET ÜZERİNDEN YAPILAN SATIŞLARDA ÖKC KULLANMA MECBURİYETİ..	54
VIII- BÜTÜN SATIŞLARINDA FATURA DÜZENLEYEN MÜKELLEFLERİN ÖKC KULLANMA MECBURİYETİ.....	55
IX- ELEKTRİK ENERJİSİ OLMAYAN İŞ YERLERİNDE ÖKC KULLANMA ZORUNLULUĞU	55
X- MÜŞTERİLERİNE SİLİK VE OKUNAKSIZ ÖKC FİŞİ VEREN MÜKELLEFLER	55
XI- MİRASÇILARIN MURİSE AİT ÖKC'İ KULLANMASI	56
XII- ADİ ORTAKLIKLARDA HİSSE DEVRİNDE ÖKC KULLANILMASI	56
XIII- YENİ NESİL ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARIN KULLANILMASI.....	56
XIV- ÖKC KULLANMA MECBURİYETİ BULUNMAYAN MÜKELLEFLER.....	58
XV- ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARA AİT "Z" RAPORU ALMA ZORUNLULUĞU.....	58
BÖLÜM VII.....	59
ANLAŞMALI MATBAALAR.....	59
213 SAYILI VERGİ USUL KANUNUNUN UYGULANMASI İLE İLGİLİ OLARAK SIKÇA SORULAN SORULAR VE CEVAPLARI.....	61
EKLER	73

BÖLÜM I

VERGİ KİMLİK NUMARASI

Vergi Kimlik Numarası Kullanımının Yaygınlaştırılması Hakkındaki 4358 sayılı Kanun ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 8'inci maddesinin uygulanmasına ilişkin olarak Başkanlığımız tarafından yapılan 2003/9, 2004/1, 2004/36, 2005/39, 2006/22, 2008/2, 2010/4, 2010/6, 2010/31 No'lu tamimlerin güncellenmesi ile uygulamada tereddüt edilen hususlara yönelik açıklamalara bu bölümde yer verilmiştir.

Vergi Kimlik Numarası Kullanımının Yaygınlaştırılması Hakkındaki 4358 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde; *“Kamu idare ve müesseseleri ile diğer gerçek ve tüzel kişiler, Maliye Bakanlığınca belirlenecek işlemlerin yapılması sırasında, bu işlemlere muhatap veya taraf olan gerçek ve tüzel kişilerin vergi kimlik numarasını tespit etmek ve bu işlemlere ilişkin belge, hesap ve kayıtlarında vergi kimlik numaralarına da yer vermek zorundadırlar. Belirlenecek işlemlere muhatap veya taraf olan kişiler, vergi kimlik numaraları olmadığı takdirde, işlemlerin tamamlanmasından önce vergi kimlik numarası almak zorundadırlar.*

Bu Kanun'da geçen 'vergi kimlik numarası' tabiri, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 8'inci maddesi uyarınca gerçek ve tüzel kişilere verilen vergi numarasını ifade eder” hükmü yer almaktadır.

Vergi kimlik numarasının verilmesi ise 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 8'inci maddesinin son fıkrasında yer alan; *“Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde bulunan her gerçek kişi ile tüzel kişilere bir vergi numarası verilir. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye ve vergi numarasının kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak işlemlerle ilgili kayıtlarda ve düzenlenecek belgelerde kullanılması mecburiyetini getirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”* hükmü ile gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 47'nci maddesinde; *“(1) Kişiler adına düzenlenecek olan her türlü form, beyanname, kimlik kartı, vergi kimlik kartı, sürücü belgesi, pasaport gibi bütün tanıtıcı belgelerde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına yer verilir.*

(2) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin her türlü işlem ve kayıtlarında esas alınır...” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde, Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde bulunan gerçek kişilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının vergi kimlik numarası olarak kullanılmasına ilişkin açıklamalara 3 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği'nde yer verilmiştir.

I- GERÇEK KİŞİLER

A) Türkiye Cumhuriyeti Tabiiyetindeki Gerçek Kişiler

3 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği'nin yayımı tarihine kadar vergi kimlik numarası almış olan Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan gerçek kişilerin vergi kimlik numaraları ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının eşleştirilmesi sonucunda, vergi dairesi kayıtlarında Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan gerçek kişilerin vergi kimlik numaraları on bir haneli rakamdan oluşan Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına dönüştürülmüş olup, 01/07/2006 tarihinden itibaren vergi dairelerince fiilen Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kullanılmaya başlanılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan gerçek kişiler için vergi kimlik numarası olarak Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının kullanılmaya başlanıldığı tarihten itibaren belgelerde vergi kimlik numarası satırına on bir haneli Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası yazılacaktır.

Yapılan dönüştürme işlemi sonucunda, Vergi Usul Kanunu'nun 8'inci maddesinin son fıkrasına istinaden çıkarılan 240, 247 ve 262 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 4358 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan 1 ve 2 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliğlerinde belirtilen işlemlere taraf olan ve işlemleri gerçekleştirecek kişi ve kuruluşlara vergi kimlik numaralarını ibraz etmek zorunda bulunan Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişiler vergi kimlik numarası olarak, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarını ibraz edeceklerdir.

Vergi mükellefiyetini gerektirecek bir faaliyeti olmadığı halde, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 8'inci maddesinin son fıkrası ile 4358 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan tebliğlere istinaden ilgili gerçek ve tüzel kişilere vergi kimlik numarası ibraz etmek zorunda olan Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan gerçek kişiler, vergi kimlik numarası olarak Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarını ibraz edeceklerinden, Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilere bu bent kapsamındaki işlemler için 01/01/2007 tarihinden itibaren vergi dairelerince potansiyel vergi kimlik numarası verilmeyecektir.

B) Yabancı Uyruklu Gerçek Kişiler

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun Türkiye'de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkındaki Yönetmeliğinin "Yabancılara Kimlik Numarası Verilmesi" başlıklı 5'inci maddesinde; yabancılar kütüğünde kayıtlı bulunan kişilerin kaydına ulaşmak, nüfus kayıtları arasında bağ kurmak, kamu kuruluşlarında yabancılarla ilgili olarak tutulan kayıtları ilişkilendirmek ve kimlik numaralarının zorunlu tutulduğu diğer işlemlerde karşılaşılabilecekleri sıkıntıları gidermek amacıyla yabancılar kimlik numarası verileceği, yabancılar kimlik numarasının, kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin her türlü işlem ve kayıtlarında esas alınacağı belirtilmiştir.

4358 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak, yabancı kimlik numarası bulunan yabancıların yabancı kimlik numaralarının vergi kimlik numarası olarak kullanılmasına ilişkin açıklamalara 4 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği'nde yer verilmiştir.

01/07/2010 tarihinden itibaren yabancı kimlik numarası bulunan yabancı uyruklu gerçek kişiler için 4 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği'nde açıklanan işlemlerde vergi kimlik numarası olarak yalnızca yabancı kimlik numarası kullanılacaktır.

2010/3 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesinin 3.1. bölümündeki açıklamalara göre; Vergi mükellefiyetini gerektirecek bir faaliyeti olmadığı halde, Yabancı Kimlik Numarası Bulunmayan Yabancı Gerçek Kişiler 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 8'inci maddesinin son fıkrası ile 4358 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan tebliğlere istinaden ilgili gerçek ve tüzel kişilere vergi kimlik numarası ibraz etmek zorunda olan ve yabancı kimlik numarası bulunmayan yabancı uyruklu gerçek kişilerin, adreslerinin de bulunduğu bir dilekçe ve pasaportlarının noter onaylı örneği ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslı ve fotokopisi ile birlikte herhangi bir vergi dairesine müracaat etmeleri halinde vergi dairelerince kendilerine potansiyel vergi kimlik numarası verilmesi işlemlerine eskiden olduğu gibi devam edilecektir.

2006/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesi'nde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişilerin vergi kimlik numarası alabilmeleri için nüfus cüzdanlarının/pasaportlarının noter onaylı bir örneğini ya da vergi dairesi yetkililerince onaylanmak üzere nüfus cüzdanlarının/pasaportlarının aslı ve fotokopisi ile birlikte müracaat etmeleri halinde, vergi dairelerince kendilerine potansiyel vergi kimlik numarası verileceği belirtilmiştir.

C) Yabancı Misyon Personeli Kimlik Kartı Sahipleri İle İlgili İşlemler

Gelir İdaresi Başkanlığından alınan 09/02/2012 tarih ve 14749 sayılı yazıda; *“Dışişleri Bakanlığı Protokol Genel Müdür Yardımcılığı tarafından Başkanlığımıza gönderilen 03.01.2012 tarih ve 201118420559 sayılı yazıda, diplomatik ve konsüler misyon mensuplarına İçişleri Bakanlığı Nüfus Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından ‘Yabancılara Mahsus Kimlik Numarası’ tahsis edilmeye başlanıldığı, 11 haneli bu numaranın yabancı misyon mensuplarına düzenlenen kimlik kartları üzerindeki ‘Kimlik No’ hanesine kaydedildiği, yabancı misyon mensuplarının ülkemizde herhangi bir kurumda gerçekleştirmek istedikleri mali ve hukuki işlemleri için bu kimlik numarasını kullandıkları, ancak işlem sırasında yapılan kimlik paylaşım sistemi (KPS) sorgulamasında adres kayıtlarının bulunmaması halinde bazı sorunların ortaya çıktığından bahisle, Dışişleri Bakanlığınca düzenlenen ‘Yabancı Kimlik Personeli Kimlik Kartı’nın ibrazı halinde, aynı zamanda T.C. vatandaşı olmayan yabancı misyon personelinin, adres kayıtlarına bakılmaksızın her türlü işlemlerinin sonuçlandırılabilmesini teminen gerekli idari ve teknik düzenlemenin yapılması ve ilgili personelin bilgilendirilmesinin yararlı olacağı belirtilmektedir.*

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 8’inci maddesinde, ‘Türkiye’de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli yabancılara mahsus ikamet tezkeresi alan yabancılar, Genel Müdürlükçe yabancılar kütüğüne kayıt edilir. Bu kütüğe kayıt edilen yabancılar, her türlü nüfus olaylarını nüfus müdürlüklerine beyan etmekle yükümlüdürler. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün dışındadır.’ hükmü yer almaktadır.

Buna göre, Dışişleri Bakanlığınca düzenlenen ‘Yabancı Misyon Personeli Kimlik Kartı’nın ibrazı halinde, T.C. vatandaşı olmayan yabancı misyon personelinin adres kayıtlarına bakılmaksızın işlemlerinin sonuçlandırılması gerekmektedir. Ayrıca, ‘Yabancı Misyon Personeli Kimlik Kartı’nın fotokopisi işlemi yapan memur tarafından isim ve unvan belirtilerek onaylanacak ve muhafaza edileceği” belirtilmiştir.

II- TÜZEL KİŞİLER

A) Tam Mükellef Tüzel Kişiler

Vergi mükellefi olmayan tüzel kişilere; unvanı, adresi, kuruluş yeri ve yılı ile merkezinin bulunduğu yeri belirten, tüzel kişiliğin kaşesi ve temsile yetkili kişinin imzasını taşıyan dilekçe ekinde 2003/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesi'nde belirtilen belgelerle birlikte tüzel kişiliğin merkezinin bulunduğu yerdeki tarha yetkili vergi dairesine müracaat etmeleri halinde, E-VDO sicil işlemlerinden Tüzel Kişi, Potansiyel Mükellefiyet Tesisi ekranından, Şirket Türü "Diğer" bilgi girişi yapılarak potansiyel vergi kimlik numarası verilmesi işlemleri 2003/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesi'ne göre yapılacaktır.

Limited şirketin anonim şirkete dönüşmesi halinde; yeni vergi kimlik numarası verilmesi ve yeni verilen numara ile eski numaranın irtibatlandırılması gerekmektedir

Serbest bölgelerde faaliyet gösteren tüzel kişilere; unvanı, adresi, kuruluş yeri ve yılı ile merkezinin bulunduğu yeri belirten tüzel kişiliğin kaşesi ve temsile yetkili kişinin imzasını taşıyan dilekçe ekinde Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi ile Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğünden alınan faaliyet ruhsatının serbest bölge müdürlüklerince yada noterce tasdikli bir örneği ile birlikte, serbest bölgenin bulunduğu yerdeki tarha yetkili vergi dairesine müracaat etmeleri halinde vergi kimlik numarası verilecektir.

B) Yabancı Tüzel Kişiler

2006/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesine göre; vergi mükellefiyetini gerektirecek bir faaliyeti olmadığı halde, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 8'inci maddesinin son fıkrası ile 4358 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan tebliğlere istinaden ilgili gerçek ve tüzel kişilere vergi kimlik numarası ibraz etmek zorunda olan, yurt dışında yerleşik yabancı tüzel kişilerin potansiyel vergi kimlik numarası alması için kendi ülkelerinde geçerli kuruluş belgesinin Türkiye'nin o ülkede bulunan temsilciliğince onaylı Türkçe bir örneğini veya yabancı dilde onaylı kuruluş belgesinin tercüme bürolarınca tercüme edilmiş Türkçe bir örneğini ilgili vergi dairesine ibraz etmeleri halinde kendilerine potansiyel vergi kimlik numarası verilecektir.

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünden (Gelir İdaresi Başkanlığı) alınan 07/11/2003 tarih ve B.0.70.GEL.0.70/7033-213/48344 sayılı genel yazıda açıklandığı üzere; bankalar ve özel finans kurumlarının işlem yapmak üzere müracaat eden ancak vergi kimlik numarası ibraz edemeyen yabancı müşterileri için toplu olarak vergi kimlik numarası alabilmelerini sağlamak amacıyla "Yabancılar İçin Vergi Kimlik Numarası Talep Formu"nu doldurmak suretiyle toplu olarak vergi kimlik numarası alabileceklerdir.

Serbest bölgelerde sadece faaliyet ruhsatı ile faaliyette bulunan ve herhangi bir şirket veya şube tescili olmayan yabancı firmalar, Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi yerine kendi ülkelerinde geçerli olan kuruluş belgesinin Türkiye'nin o ülkede bulunan temsilciliğince onaylı Türkçe bir örneğini ibraz edeceklerdir.

III-TÜZEL KİŞİLİĞİ OLMAYAN KURULUŞLAR

Yabancı ülkede yerleşik tüzel kişiliği olmayan kuruluşların potansiyel vergi kimlik numarası talepleri ile ilgili olarak Gelir İdaresi Başkanlığından alınan 02/05/2013 tarih ve 37548 sayılı yazıda açıklandığı üzere; yabancı ülkede yerleşik tüzel kişiliği olmayan kuruluşların vergi

daresine verecekleri potansiyel vergi kimlik talebini içeren dilekçe ekinde, hukuki kuruluşlarına ilişkin belgenin Türkiye'nin o ülkede bulunan temsilciliğince onaylı Türkçe bir örneğini veya yabancı dilde onaylı hukuki kuruluşa ilişkin belgenin tercüme bürolarınca tercüme edilmiş Türkçe bir örneğini ilgili vergi dairesine ibraz etmeleri halinde kendilerine potansiyel vergi kimlik numarası verilecektir.

IV- SAHTE NÜFUS CÜZDANI İLE MÜKELLEFIYET TESİSİ

Konu ile ilgili olarak 2011/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesi'nde gerekli açıklamalar yapılmıştır.

A) Gerçek Kişilerden Alınan Dilekçeler

Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilerin, nüfus cüzdanında yer alan kimlik bilgilerinin kullanılması suretiyle adlarına sahte nüfus cüzdanı düzenlendiğini belirterek vergi dairelerince sahte nüfus cüzdanı ile adlarına sicil işlemlerinin yapılmasının engellenmesini talep ettikleri dilekçeleri ile;

-Vergi mükellefiyetini terk edenler ile vergi mükellefiyeti bulunmayanların (potansiyel vergi kimlik numarası bulunanlar dahil) herhangi bir vergi dairesine,

- Vergi mükellefiyeti bulunanların bağlı buldukları vergi dairesine

müracaat etmeleri ve dilekçeler ekinde, adlarına sahte nüfus cüzdanı düzenlendiğine dair mahkeme kararını, adli veya idari makamlarca düzenlenmiş belgelerin aslını ya da yetkili makamlarca tasdik edilmiş örneklerini ibraz etmeleri halinde vergi daireleri tarafından Yönetim Bilgi Sistemi ekranında Mükellef Hizmetleri / Sicil Sorgulama / Sahte Kimlik İşlemleri / T.C. Kimlik Numarasına Tedbir Koyma Ekranı kullanılarak sisteme bilgi girişi yapılacaktır.

Adlarına sahte nüfus cüzdanı düzenlendiğine dair mahkeme kararını, adli veya idari makamlarca düzenlenmiş belgelerin aslını veya yetkili makamlarca tasdik edilmiş örneklerini dilekçeleri ekinde vergi dairesine ibraz etmeyen Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilere, sisteme sahte nüfus cüzdanı bilgi girişinin yapılabilmesi için söz konusu belgeleri ibraz etmesi gerektiği alma haberli bir yazı ile bildirilecektir.

İşlemi biten dilekçe ve eklerin örnekleri; vergi mükellefiyeti bulunan mükelleflerin bağlı olduğu vergi dairelerindeki tarh dosyasında vergi mükellefiyetini terk edenler ile vergi mükellefiyeti bulunmayanların müracaat ettiği vergi dairelerinde açılacak klasörlerde muhafaza edilecektir.

B) Resmi Makamlardan Alınan Yazılar

Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilerin, nüfus cüzdanında yer alan kimlik bilgilerinin kullanılması suretiyle adlarına sahte nüfus cüzdanı düzenlendiğine dair adli veya idari makamlardan alınan belgeler üzerine, sisteme bilgi girişi yapılacaktır.

İşlemi biten yazı ve eklerin örnekleri, 2011/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesinin 1'inci bölümünde belirtilen usullere uygun olarak muhafaza edilecektir.

C) Sicil İşlemlerinde Dikkat Edilecek Hususlar

Mükellefiyet tesisi yaptırmak isteyen;

- Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilerin mükellefiyet tesisi için ibraz ettikleri nüfus cüzdanında yer alan kimlik bilgilerine ve ibraz edilen nüfus cüzdanında yer alan T.C. Kimlik Numarasına,

- Mevcut ve yeni kurulacak sermaye şirketlerinin ortaklarının, yönetim kurulu başkan, üye ve genel müdürlerinin (limited şirketlerde müdürlerinin) ibraz ettikleri T.C. Kimlik Numarasına ait bilgi girişinin yapıldığı sırada sisteme girilen T.C. Kimlik Numarası ile ilgili sahte nüfus cüzdanı düzenlendiğine dair bilgi girişinin yapıp yapılmadığı sistem tarafından otomatik olarak kontrol edilecektir.

1. Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilerin mükellefiyet tesisi için ibraz ettikleri nüfus cüzdanında yer alan kimlik bilgileri ile T.C. Kimlik Numarasının veya mevcut ve yeni kurulacak sermaye şirketlerinin ortaklarının, yönetim kurulu başkan, üye ve genel müdürlerinin (limited şirketlerde müdürlerinin) ibraz ettikleri T.C. Kimlik Numarasının bilgi girişi sonucunda sahte nüfus cüzdanı bilgisi bulunduğu dair sistem tarafından uyarı verilmemesi halinde; mükellefiyet tesisi yapılması, dosya numarası verilmesi ve/veya T.C. Kimlik Numarası bilgi girişi yapılması için gerekli işlemlere devam edilecektir.

2. Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilerin mükellefiyet tesisi için ibraz ettikleri nüfus cüzdanında yer alan T.C. Kimlik Numarasına ait sahte nüfus cüzdanı bilgisi bulunduğu dair sistem tarafından uyarı verilmesi halinde; Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilerin mükellefiyet tesisi için ibraz ettikleri nüfus cüzdanında yer alan kimlik bilgileri “Nüfus Cüzdanı Doğrulama Ekranı”ndan kontrol edilecektir.

2.1. Kontrol sonucunda; Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilerin mükellefiyet tesisi için ibraz ettikleri nüfus cüzdanında yer alan seri sıra numarası ve kimlik bilgileri ile “Nüfus Cüzdanı Doğrulama Ekranı”nda yer alan seri, sıra numarası ve kimlik bilgilerinin aynı olması halinde mükellefiyet tesisi yapılması ve/veya dosya numarası verilmesi için gerekli işlemlere devam edilecektir.

2.2. Kontrol sonucunda; Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetindeki gerçek kişilerin ibraz ettikleri nüfus cüzdanında yer alan seri, sıra numarası ve kimlik bilgileri ile “Nüfus Cüzdanı Doğrulama Ekranı”nda yer alan seri, sıra numarası ve kimlik bilgilerinin farklı olması halinde; ibraz edilen nüfus cüzdanındaki kişi adına mükellefiyet tesisi işlemi yapılmayacak olup ibraz edilen nüfus cüzdanı iade edilmeyip durumu anlatan bir yazı ekinde ilgili nüfus müdürlüğüne gönderilecektir, Ayrıca ibraz edilen belgelerin ve nüfus cüzdanının fotokopisi durumu anlatan bir yazı ile emniyet müdürlüklerine de bildirilecektir.

3. Mevcut ve yeni kurulacak sermaye şirketlerinin ortaklarının, yönetim kurulu başkan, üye ve genel müdürlerinin (limited şirketlerde müdürlerinin) T.C. Kimlik Numarasına ait sahte nüfus cüzdanı bilgisi bulunduğu dair sistem tarafından uyarı verilmesi halinde; ibraz edilen T.C. Kimlik Numarasına ait gerekli kontrolün yapılabilmesi için mükelleften nüfus cüzdanının aslını ibraz etmesi alma haberli bir yazı ile istenecektir.

3.1. Nüfus cüzdanının ibraz edilmesi üzerine yapılan kontrol sonucunda, ibraz edilen nüfus cüzdanında yer alan seri, sıra numarası ve kimlik bilgileri ile “Nüfus Cüzdanı Doğrulama Ekranı”nda yer alan seri, sıra numarası ve kimlik bilgilerinin aynı olması halinde T.C. Kimlik numarası bilgi girişi yapılması için gerekli işlemlere devam edilecektir.

3.2. Nüfus cüzdanının ibraz edilmesi üzerine yapılan kontrol sonucunda, ibraz edilen nüfus cüzdanında yer alan seri, sıra numarası ve kimlik bilgileri ile “Nüfus Cüzdanı Doğrulama Ekranı”nda yer alan seri, sıra numarası ve kimlik bilgilerinin farklı olması halinde ibraz edilen nüfus cüzdanındaki kişi adına bilgi girişi yapılmayacak olup, ibraz edilen nüfus cüzdanı iade edilmeyip durumu anlatan bir yazı ekinde ilgili nüfus müdürlüğüne gönderilecektir. Ayrıca ibraz edilen belgelerin ve nüfus cüzdanının fotokopisi durumu anlatan bir yazı ile emniyet müdürlüklerine de bildirilecektir.

3.3. Nüfus cüzdanının ibraz edilmemesi halinde; nüfus cüzdanını ibraz etmeyen mevcut ve yeni kurulacak sermaye şirketinin ortağı, yönetim kurulu başkanı, üyesi ve genel müdürü (limited şirkette müdürü) ile ilgili bağlı oldukları nüfus müdürlüğünden, şirket hakkında da şirketin kayıtlı olduğu Ticaret Sicil Memurluğundan gerekli araştırma yapılacak ve araştırma sonuca göre işlem tesis edilecektir.

V- KAYIP/ÇALINTI NÜFUS CÜZDANI İLE MÜKELLEFİYET TESİSİ

Kaybolan veya çalınan nüfus cüzdanları ile gerçek kişiler adına mükellefiyet tesis edilmesinin engellenmesine ilişkin olarak 2010/1 Seri No’lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesi’nde gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Vergi dairesine müracaat ederek;

- Mükellefiyet tesisi yaptırmak isteyen Türkiye Cumhuriyeti tabiyetindeki gerçek kişilerin,

-Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarını vergi kimlik numarası olarak bildiren, mevcut ve yeni kurulacak sermaye şirketlerinin ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdürlerinin ibraz ettikleri nüfus cüzdanının, mükellefiyet tesisi yapılmadan ve/veya dosya numarası verilmeden önce, MERNİS/Kimlik Paylaşım Sisteminden kayıp veya çalıntı olup olmadığı sorgulanacaktır.

Yapılan sorgulama sonucunda;

- İbrahim edilen nüfus cüzdanının kayıp/çalıntı olmadığı tespit edilmesi halinde mükellefiyet tesisi yapılması ve/veya dosya numarası verilmesi için gerekli işlemler yapılacaktır.

- İbrahim edilen nüfus cüzdanının kayıp/çalıntı olduğunun tespit edilmesi halinde nüfus cüzdanındaki kişi adına mükellefiyet tesisi yapılmayacak ve/veya dosya numarası verilmeyecektir. İbrahim edilen nüfus cüzdanı iade edilmeyip durumu anlatan bir yazı ekinde ilgili nüfus müdürlüğüne gönderilecektir.

Ayrıca ibraz edilen belgelerin ve nüfus cüzdanının fotokopisi durumu anlatan bir yazı ile emniyet müdürlüklerine de bildirilecektir.

VI- DİĞER HUSUSLAR

1. Yabancılara (gerçek kişi/tüzel kişi) potansiyel vergi kimlik numarası verilmesi işlemleri bakımından;

1.1. İbrahim edilmesi gereken belgeler;

a. Bireysel başvurularda, yurt dışında yerleşik yabancı tüzel kişilerin kendi ülkelerinde geçerli kuruluş belgesinin Türkiye’nin o ülkede bulunan temsilciliğince

onaylı Türkçe bir örneğini veya yabancı dilde onaylı kuruluş belgesinin tercüme bürolarınca tercüme edilmiş Türkçe bir örneği ile; yabancı kimlik numarası bulunmayan yabancı uyruklu gerçek kişilerin ise; adreslerinin de bulunduğu bir dilekçe ve pasaportlarının noter onaylı örneği ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslı ve fotokopisi ile birlikte müracaat edilmesi gerekmektedir.

b. Bankalar ile katılım bankalarının vergi kimlik numarasını ibraz edemeyen yabancı müşterileri için potansiyel vergi kimlik numarası taleplerinde; gerçek kişiler için, banka veya katılım bankalarınca tasdikli pasaport fotokopisi, tüzel kişiler için ise kendi ülkelerinde geçerli olan kuruluş belgesinin Türkiye'nin o ülkede bulunan temsilciliğince onaylı Türkçe bir örneği adres bilgilerini de içeren "Yabancılar için Vergi Kimlik Numarası Talep Formu"na eklenerek müracaat edilmesi gerekmektedir. Banka ve katılım bankalarınca gönderilen bu belgelere göre bankaların yabancı müşterilerinden vergi kimlik numarası bulunanlar vergi daireleri tarafından tespit edilecek, vergi kimlik numarası bulunmayanlara, gönderilen bilgiler yeterli ise vergi kimlik numarası verilecektir.

1.2.Yetkili Vergi Daireleri;

a. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 67'nci maddesi kapsamında yatırım yapacak olan yabancılara (gerçek kişi/tüzel kişi) potansiyel vergi kimlik numarası verilmesi işlemlerinde Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi yetkilidir.

b. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 67'nci maddesi dışındaki nedenlerle yabancılara (gerçek kişi/tüzel kişi) potansiyel vergi kimlik numarası verilmesi işlemlerinde ise aşağıda belirtilen Vergi Dairesi Müdürlükleri yetkilidir. Ancak belirtilen vergi daireleri dışındaki vergi dairelerine başvurulması halinde ilgilinin mağdur edilmemesi için talebine istinaden başvuru vergi dairesi tarafından da potansiyel vergi kimlik numarası verilmesi gerekmektedir.

Avcılar Uygulama Grup Müdürlüğü	Avcılar Vergi Dairesi Müdürlüğü
Bahçelievler Uygulama Grup Müdürlüğü	Güneşli Vergi Dairesi Müdürlüğü
Bayrampaşa Uygulama Grup Müdürlüğü	Esenler Vergi Dairesi Müdürlüğü
Fatih Uygulama Grup Müdürlüğü	Beyazıt Vergi Dairesi Müdürlüğü
İkitelli Uygulama Grup Müdürlüğü	Halkalı Vergi Dairesi Müdürlüğü
Kadıköy Uygulama Grup Müdürlüğü	Kozyatağı Vergi Dairesi Müdürlüğü
Kağıthane Uygulama Grup Müdürlüğü	Kasımpaşa Vergi Dairesi Müdürlüğü
Mecidiyeköy Uygulama Grup Müdürlüğü	Mecidiyeköy Vergi Dairesi Müdürlüğü
Pendik Uygulama Grup Müdürlüğü	Yakacık Vergi Dairesi Müdürlüğü
Topkapı Uygulama Grup Müdürlüğü	Bayrampaşa Vergi Dairesi Müdürlüğü
Ümraniye Uygulama Grup Müdürlüğü	Sarıgazi Vergi Dairesi Müdürlüğü

2. Ticaret Sicil Memurluğu tarafından kuruluşu ilgili Vergi Dairelerine bildirilen şirketlere verilen vergi kimlik numaraları ve unvanlarının İstanbul Ticaret Odasına bildirilmesi gerekmektedir.

3. Adi ortaklık kurmaksızın birden fazla kişinin kendi arsalarına şahsi ihtiyaçları için bina inşa etmek için oluşturdukları ortaklıklar adına Sosyal Güvenlik Kurumuna ibraz edilmek üzere potansiyel vergi kimlik numarası verilmesi;

- Talep ettikleri dilekçeleri ve ekinde ortakların nüfus cüzdanlarının/yabancıların pasaportlarının noter onaylı örneği ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatılmak üzere aslı ve fotokopisi ile birlikte buldukları yerdeki tarha yetkili vergi dairesine müracaat etmeleri halinde söz konusu ortaklık adına potansiyel vergi kimlik numarası verilecektir.

4. Yeni kurulacak anonim ve limited şirketlerden özel mevzuatları veya ana sözleşmelerine konulan hüküm gereğince peşin ödenmesi gereken sermaye payı bulunanlara vergi kimlik numarası verilebilmesi için;

- Dilekçe ile birlikte, şirket ana sözleşmesinin aslı ya da noter onaylı örneğinin, özel mevzuatları gereğince peşin ödenmesi gereken sermaye payı bulunan şirketlerin ise buna ilişkin özel mevzuatlarının aslı ya da noter onaylı örneğinin, tüzel kişiliğin merkezinin bulunduğu yerde tarha yetkili vergi dairesine ibraz edilmesi gerekmektedir.

- Vergi dairesince, ibraz edilecek bu belgeler üzerinde yapılacak tetkik neticesinde peşin ödenmesi gereken sermaye payı bulunduğunun tespit edilmesi halinde E-VDO sicil işlemlerinden Sicil işlemleri / Tüzel Kişi / Potansiyel Mükellefiyet Tesisi başlığı altında, limited şirket için (6), anonim şirket için (7) şirket türü kodu "002500-Potansiyel Mük.(Yeni Kurulacak Sermaye Şirketleri)" meslek kodu bilgi girişi yapılarak potansiyel vergi kimlik numarası verilecektir. Bu durumda program otomatik olarak unvanın başına "Yeni Kurulacak" ibaresini taşıyacaktır.

- Hukuken şirketin kuruluş işlemlerinin tamamlandığının ticaret sicil memurluğu tarafından vergi dairesine bildirilmesi üzerine şirketin potansiyel vergi kimlik numarası aldığı vergi dairesinden Sicil işlemleri/Tüzel Kişi/Vergi Dairesi Mükellefiyet Tesisi seçeneği ile kurumlar vergisi ve gerekli diğer mükellefiyet tesisi sağlanacak, unvan değişikliği yapıp "Yeni Kurulacak" ibaresi kaldırılacak, eksik kimlik ve mükellefiyet bilgileri tamamlanacaktır. (Örn. Ortaklık Bilgileri v.b.)

- Bu işlemler sadece yeni kurulacak şirketin ana sözleşmesinde belirtilen adreste tarha yetkili vergi dairesince yerine getirilecektir.

- Maddede belirtilen belgelerin aslı ve fotokopilerinin ibraz edilmesi halinde ilgili müdür yardımcısı veya görevlendirilecek servis şefi tarafından belgeler aslı ile karşılaştırılıp doğruluğu tespit edilerek onaylanacak ve asılları geri verilecektir.

5. 2003/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesi'ne göre doğumla Türk Vatandaşlığını kazanmış olup sonradan Bakanlar Kurulundan vatandaşlıktan çıkma izni almak suretiyle yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanan ve yurt dışında yaşayan kişiler, buldukları ülkedeki Türk Konsoloslüğundan onaylı pembe kartlarının (mavi kart) fotokopisini, kimlik ve adres bilgilerini içeren form ile birlikte Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Başkent Vergi Dairesi Müdürlüğüne posta ile göndermeleri halinde vergi dairesince kendilerine vergi kimlik numarası verilecek ve bu numara varsa faks yoksa posta ile başvuruların adreslerine gönderilecektir.

6. Vekâletname ile vergi kimlik numarası verme işlemi yapılması halinde vekalet veren kişinin kimlik bilgilerine istinaden vergi numarası verileceğinden, vergi dairesince vekaletnamenin bir örneği alınacaktır.

BÖLÜM II

İŞE BAŞLAMA, MÜKELLEFİYET TESİSİ, YOKLAMA VE MÜKELLEFİYET TERKİNİ İŞLEMLERİ

İşe başlama, mükellefiyet tesisi, yoklama ve mükellefiyet terkinin işlemlerinde uyulacak usul ve esaslara ilişkin olarak Başkanlığımızca yayımlanan 2004/7, 2004/14, 2005/24, 2006/8, 2007/7, 2007/9, 2007/28, 2007/33, 2008/2, 2008/10, 2008/28, 2008/37, 2009/3, 2009/6, 2009/7, 2009/9, 2009/20, 2010/4, 2010/42 ve 2010/87 No'lu Tamimlerin güncellenmesi ile uygulamada tereddüt edilen hususlara yönelik açıklamalara bu bölümde yer verilmiştir.

Ayrıca konu hakkında 1999/4 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi, 2004/13 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi, 2010/6 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi, 2012/4 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi, 2012/8 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi, 2010/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesi, 2011/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesi, Otomasyonlu Vergi Daireleri İşlem Yönergesi, Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul Ve Esaslara İlişkin olarak hazırlanan Vergi Daireleri/Bağlı Vergi Daireleri Hizmet Standartları Tablosunda da gerekli açıklamalara yer verilmiştir.

I- İŞE BAŞLAMA

Bilindiği üzere; vergiyi doğuran olayın kanunlarla yasak edilmiş bulunması mükellefiyeti engellemeyeceği gibi mükellefiyet için kanuni ehliyet de şart değildir.

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "İşe Başlamayı Bildirme" başlıklı 153'üncü maddesinde; vergiye tabi ticaret ve sanat erbabı, serbest meslek erbabı, kurumlar vergisi mükellefleri ile kollektif ve adi şirket ortaklarıyla komandit şirketlerin komandite ortaklarının işe başlamayı bildirmek zorunda oldukları hüküm altına alınmıştır.

Yine aynı Kanun'un 168'inci maddesinde "Gerçek kişilerde işe başlama bildirimleri, işe başlama tarihinden itibaren on gün içinde kendilerince veya 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'na göre ruhsat almış avukatlar veya 3568 sayılı Kanun'a göre yetki almış meslek mensuplarınca, şirketlerin kuruluş aşamasında işe başlama bildirimini ise işe başlama tarihinden itibaren on gün içinde ticaret sicili memurluğunca ilgili vergi dairesine yapılır..." hükmü yer almaktadır.

A) Gerçek Kişiler

Gerçek kişilerde vergi mükellefiyetini gerektirecek faaliyeti nedeniyle mükellefiyet tesisi talep eden gerçek kişi tarafından imzalanan (serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler aracılığıyla düzenlenen işe başlama bildirimini söz konusu kişiler tarafından da ayrıca kaşe/mühür basılarak imzalanabilir) işe başlama bildiriminin vergi dairesine ibrazı gerekmektedir. Otomasyonlu Vergi Daireleri İşlem Yönergesi uyarınca; mükellefin işe başlamayı dilekçe ile bildirmesi durumunda işe başlama bildiriminin mükellefe posta ile gönderilmesi veya yoklama memuru vasıtasıyla ya da bizzat vergi dairesine çağrılmak suretiyle doldurulmasının sağlanması gerekmektedir.

Mükellefiyet tesisi işlemlerinin kolaylaştırması, hızlandırılması ve kırtasiyeciliğin azaltılması amacıyla, 2012/08 sayılı Uygulama İç Genelgesinde gerçek kişilerden İşlem Yönergesi'nin 7'nci maddesinde işe başlama bildiriminde ekinde alınması gereken belgelerin aranılmayacağı, ancak gerekli kontrollerin yapılması amacıyla nüfus cüzdanının aslının vergi dairesine ibraz edilmesi ve işe başlama bildiriminin doldurulmasının yeterli olacağı belirtilmiştir.

Konu ile ilgili olarak Gelir İdaresi Başkanlığından alınan 08/03/2012 tarih ve 25821 sayılı yazıda; “... mükellefiyet tesis edilecek gerçek kişiler ve tüzel kişiliği olmayanlar ile ticaret sicil memurluklarınca şirket kuruluş dilekçesi ve bildirim formu ile bildirimde bulunulması zorunlu olmayan tüzel kişileri temsile yetkili kişilerin nüfus cüzdanlarının aslının, mükellefiyet tesisi ve gerekli kontrollerin yapılması amacıyla ibraz edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan işe başlama bildirimleri, bizzat mükellef tarafından vergi dairesine verilebileceği gibi, mükellefin adamı tarafından da vergi dairesine getirilmesi mümkündür.” denilmiştir.

Ayrıca konu ile ilgili olarak Gelir İdaresi Başkanlığından alınan 25/04/2013 tarih ve 34086 sayılı yazıda ise; mükellefiyet tesisi ve gerekli kontrollerin yapılması amacıyla nüfus cüzdanı aslının mükellef veya aralarında hukuki, ticari veya mali bağlantı bulunan meslek mensubu, vekil, mümessil ve eş gibi kişiler tarafından vergi dairesine ibraz edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Mükellefler tarafından işe başlama bildiriminde doldurulan bilgilerle ilgili olarak, vergi dairesince yapılacak yazışma ve yoklamalar ya da sistemden yapılacak sorgulamalar sonucunda hata veya farklılık tespit edilmesi halinde söz konusu bilgilerin mükellefle irtibat kurularak düzeltilmesi sağlanmalı ve gerekli işlemlerin buna göre yerine getirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, mükelleflerden istenilmeyeceği belirtilen belgelerin mükellefler tarafından kendi rızaları ile vergi dairelerine ibraz edilmesi halinde bu belgelerin de kabul edileceği tabiidir. Ayrıca, ilgili mevzuatında mükelleflerden herhangi bir belgenin alınmasına ilişkin hüküm yer alması halinde bu belgelerin mükelleflerden aranılması gerekmektedir.

Bununla birlikte, mükelleflere/kanuni temsilcilere ait T.C. kimlik numaraları sorgulanarak 2010/1 ve 2011/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgelerine göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

Vergi mükellefiyetini gerektirecek faaliyeti nedeniyle mükellefiyet tesisi talep eden gerçek kişinin yabancı uyruklu olması halinde ise, ikametgâh ilmühaberi ve ikamet tezkeresi ya da çalışma izin belgesi aranılacak olup bu belgeler üzerinde bulunan veya ibraz edilen yabancı kimlik numaralarının sicil programları aracılığıyla MERNİS/Kimlik Paylaşım Sisteminden sorgulanmak suretiyle doğruluğunun teyit edilmesi gerekmektedir.

Ancak yurt içinde ikametgâhı bulunmaması nedeniyle işe başlama evrakı arasında ikamet tezkeresini ibraz edemeyen yabancı uyruklu gerçek kişinin Türkiye'de çalışma vizesi, oturma izni bulunması ve T.C..Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca herhangi bir şekilde adına çalışma müsaadesi verilmiş olması kaydı ile mükellefiyet tesis işleminin yapılması; öte yandan bir yazı ile ibraz edilmeyen söz konusu belgelerin tamamlattırılması, belgelerin tamamlanmaması halinde ise Emniyet Müdürlüğüne bilgi verilmesi gerekmektedir.

Aynı şekilde; mükellefiyet tesis talebinde bulunan gerçek kişiden ikametgâh ilmühaberi aranmayacak olup; ayrıca T.C. kimlik numarası ile sistemden (GİB/Sorgulamalar/Yerleşim Yeri Adres Sorgulama menüsünden) sorgulama yapılarak tespit edilen yerleşim yeri adresinin işe başlama/bırakma bildirimindeki adres ile karşılaştırılarak;

-Sorgulama sonucunda tespit edilen ikametgâh adresi ile beyan edilen adresin doğruluğunun teyit edilmesi halinde bu tespit ilgili memur tarafından ad soyad eklenerek imzalanmalıdır.

-Sorgulama sonucunda tespit edilen ikametgâh adresi ile bildirilen adresin uyumlu olmaması halinde, bu hususun yazılı olarak ilgili nüfus müdürlüğüne bildirilmesi, cevabi yazı beklenilmeden işlemin tesis edilmesi gerekmektedir.

-Sorgulama sonucunda ilgilinin yerleşim yeri adresine rastlanılmaması halinde, eskiden olduğu gibi ikametgâh ilmühaberinin aranılması gerekmektedir.

Öte yandan; 2012/08 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi'ne göre;

-İşe başlama talebinde bulunan gerçek kişinin basit usulde vergilendirme talebi bulunması halinde; istenilen emlak vergisine esas olan vergi değerini gösterir belediyeden alınacak onaylı belge ve kira kontratı talep edilmeyecek olup işyerinin gerek mükellefin kendisine ait olması gerekse kiralanması hallerinde işe başlama/bırakma bildirimine eklenen bölümde yer alan işyerinin adres numarası, vergi değeri, kira tutarı, işyeri sahibinin vergi kimlik numarası vb. alanların doldurulmasının sağlanması gerekmektedir. Ayrıca iş yerleri kendilerine ait olan mükelleflerin işe başlama/bırakma bildiriminde yer verdikleri işyeri bilgilerinin doğruluğunun, mükellefiyet tesisini takip eden ay içinde ilgili belediyelerden teyit edilmesi gerekmektedir.

-Ticari plakalı nakil vasıtaları sahiplerinden mükellefiyet tesisi esnasında bu taşıtlara ilişkin fatura veya noter senedinin tasdikli bir örneğinin istenilmemesi, işe başlama/bırakma bildirimine eklenen bölümde yer alan taşıtın plakası, tescil veya noter senedi tarihi vb. bilgilerin doldurulmasının sağlanması gerekmektedir.

-Diğer ücret kapsamına giren hizmet erbabının ise işverenden alacağı; işverenin adı soyadı, bağlı olduğu vergi dairesi, vergi kimlik numarası, adresi ve imzasını ihtiva eden iş bildirimini üzerine mükellefiyet tesis edilerek söz konusu hizmet erbabına vergi karnesi verilmesi gerekmektedir.

B) T.T.K. Uyarınca Tescil İçin Başvuran Kurumlar Vergisi Mükellefleri

Vergi Usul Kanunu'nun 153'üncü maddesi uyarınca ticaret sicili memurluklarının, kurumlar vergisi mükellefi olup da Türk Ticaret Kanunu uyarınca tescil için başvuran mükelleflerin başvuru evrakının bir suretini ilgili vergi dairesine intikal ettirmesi üzerine işe başlamayı bildirme yükümlülükleri yerine getirilmiş sayılacak olup bildirim yükümlülüğünü süresi içinde yerine getirmeyen ticaret sicili memurları hakkında işe başlamanın zamanında bildirilmemesine ilişkin usulsüzlük cezası hükümleri uygulanacaktır.

Ticaret sicil memurlukları, yeni kurulan sermaye şirketlerinin (anonim şirket, limited şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket) kurucu ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, genel müdürleri ile limited şirket müdürlerinin vergi kimlik numarası olarak T.C.

kimlik numarasının ilgili belgelere yazılmasını sağladıktan ve gerekli kontrolleri yaptıktan sonra şirket kuruluş dilekçesi ve temsile yetkili kişilerce imzalanan bildirim formunu ilgili vergi dairesine göndereceğinden, söz konusu şirketlerin kanuni temsilcilerinden vergi dairelerinde ayrıca onaylı nüfus cüzdanı sureti aranılmaması gerekmektedir. Bununla birlikte vergi daireleri müdürlüklerine intikal eden, bahsi geçen belgeler üzerinde yazılı bulunan ortakların, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdürlerinin, (limited şirketlerde müdürlerin) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarına ilişkin bilgi girişinin yapıldığı sırada sisteme girilen T.C. kimlik numarası ile ilgili sahte/kayıp/çalıntı nüfus cüzdanı bilgi girişinin yapıp yapılmadığı hususu kontrol edilecek olup 2010/1 ve 2011/1 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgelerine göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 23/08/2013 tarih ve 80019 sayılı görüş yazısında 2010/6 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi uyarınca ticaret sicil memurluklarınca gönderilen şirket kuruluş dilekçesi ve bildirim formunun alınması açısından "... yeni kurulan sermaye şirketlerinin (anonim şirket, limited şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket) mükellefiyet tesisi işlemleri sırasında ortakların, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdürlerinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının sistemden sorgulanması, ad ve soyadlarının karşılaştırılarak doğruluğunun sağlanması gerekmekte olup, bu kişilerden nüfus cüzdanı aslının talep edilmemesi ..." gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca vergi dairesi müdürlüklerine intikal eden şirket kuruluş dilekçesi ve bildirim formu ekinde;

- Noter onaylı şirket ana sözleşmesinin bir örneği,

-Temsile yetkili olanların şirket unvanını da içeren, noterce düzenlenmiş imza beyannamesinin bir örneği,

- Şirketi temsile yetkili olanların ve bunlar dışında kalan ortaklardan, hisse nispeti en yüksek beş ortağın, T.C. tabiiyetindeki kişilerin T.C. kimlik numaraları, yabancı uyruklu gerçek kişilerin ise pasaportlarının bir örneği,

- Şirketi temsile yetkili olanlar ile bunlar dışında kalan ortaklardan hisse nispeti en yüksek beş ortak arasında yabancı tüzel kişi varsa ilgili Türk Konsoloslüğundan onaylı veya Lahey Devletler Özel Hukuk Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış (apostil şerhini içeren) ve şirketin kayıtlı bulunduğu sanayi ve/veya ticaret odasınca veya yetkili mahkemelerce tanzim edilmiş faaliyet belgesinin aslı ile noter onaylı tercümesinin bir örneğinin aranması gerekmektedir.

Bununla birlikte; şirketi temsile yetkili kılınanların yabancı uyruklu olmaları halinde, bunlardan ikametgâh ilmühaberi veya ikamet tezkeresi ya da çalışma izni belgesi aranılması gerekmekte olup, bu belgelerin temin edilememesi halinde şirket adına mükellefiyet tesis edilmekle birlikte sonraki dönemlerde mükellefin vergi ödevlerini yerine getirip getirmediğinin izlenmesi ve herhangi bir aksama tespit edildiğinde derhal incelemeye sevk edilmesi, ayrıca başlangıçta temin edilemediğinden vergi dairesine tevdi edilemeyen belgelerin bu zaman zarfında tekemmül ettirilmesi gerekmektedir. Ancak yabancı uyruklu temsilcisi bulunan tüzel kişilerden şirketi temsili yetkili kılınanların en az birisinin bu belgeleri ibraz etmesi durumunda yabancı uyruklu (belgeleri ibraz eden kişinin kanuni temsilciliği devam ettiği sürece) diğer temsilcilerden söz konusu belgelerin aranılması zorunluluğu bulunmamaktadır.

Ancak, ticaret sicili müdürlüklerince gönderilen şirket kuruluş dilekçesi ve bildirim formunun vergi dairesine intikalinden önce de bu şirketlerin mükellefiyet tesis ettirmek üzere vergi dairelerine başvurmaları halinde, mükellef mağduriyetlerinin önlenmesi bakımından;

- Şirketin kuruluşuna ilişkin ticaret sicili numarası ve ticaret siciline tescil tarihini gösteren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ilan makbuzunun bir örneğini veya Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin örneğinin aranılması,

- Şirket adına işe başlama/bırakma bildiriminin ortaklık ve yönetici bilgileri kısmı dahil olmak üzere eksiksiz olarak doldurulmasının sağlanması,

- Şirket ana sözleşmesi veya Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yer alan bilgiler esas alınarak işe başlama/bırakma bildiriminin doğruluğunun kontrol edilmesi,

- Ortakların (ortak sayısının beşten fazla olması halinde, hisse nispeti en yüksek beş ortağın), yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdürlerinin (limited şirketlerde müdürlerin) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının sistemden sorgulanması,

- Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları ile ad ve soyadlarının karşılaştırılarak doğruluğunun tespit edilmesi üzerine mükellefiyet tesisi işlemlerine başlanması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, mükellefiyet tesisi işlemleri tamamlandıktan sonra ticaret sicili müdürlüklerince gönderilen şirket kuruluş dilekçesi ve bildirim formunun vergi dairesine intikalinde, mükellefiyet tesisinde dikkate alınan bilgiler ile ticaret sicili müdürlüklerince gönderilen formda yer alan bilgilerin aynı olduğunun kontrol edilmesi gerekmektedir. Söz konusu bilgilerde farklılık olması halinde ise ticaret sicili müdürlüklerince gönderilen bildirim formunda yer alan bilgilerin esas alınması gerekmektedir.

Buna göre; ticaret sicili müdürlüklerince gönderilen şirket kuruluş dilekçesi ve bildirim formunun vergi dairesine intikalinden önce bu şirketlerin mükellefiyet tesis ettirmek üzere vergi dairelerine başvurmaları halinde de, ortakların (ortak sayısının beşten fazla olması halinde, hisse nispeti en yüksek beş ortağın), yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdürlerinin nüfus cüzdanı asıllarının ibrazı istenilmeyecektir.

C) Tüzel Kişiliği Olmayanlar İle Ticaret Sicil Memurluklarınca Bildirimde Bulunması Zorunlu Olmayan Tüzel Kişiler (Dernek, Vakıf, Kooperatif Vb.)

Tüzel kişiliği olmayanlar ile ticaret sicil memurluklarınca şirket kuruluş dilekçesi ve bildirim formu ile bildirimde bulunması zorunlu olmayan tüzel kişiler (dernek, vakıf, kooperatif vb.) tarafından vergi mükellefiyeti gerektirecek faaliyetleri nedeniyle mükellefiyet tesisi talebinde bulunulması durumunda; bunları temsil eden yetkili kişilerce imzalanmış işe başlama bildirimi ile temsile yetkili kişilerin noter onaylı imza sirküleri ve gerekli kontrollerin yapılması amacıyla temsile yetkili kişilerin nüfus cüzdanı aslıının ibrazı gerekmektedir. Ayrıca bu kişilerden, 2003/1 Seri No.lu Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesi'nde sayılan bilgi ve belgelerin aranması gerekmektedir.

D) İşe Başlama Bildirimine İlişkin Diğer Hususlar

Yeni kurulan vergi dairelerinin faaliyete geçirilmesi veya vergi daireleri arasında mükellef devri yapılması sırasında; devralan vergi dairesince işlem tesisi için gerekli belgelerin devreden vergi dairesinden temin edilmesi, ayrıca mükelleften istenilmemesi gerekmektedir.

İlave işyeri açılması veya adres değişikliği nedeniyle yeni mükellefiyet tesisinde tüzel kişilerden ilgili yönetim kurulu kararının noter tasdikli bir suretinin ibrazı gerekmekte olup bu hususla ilgili Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi aranmaması gerekmektedir.

Öte yandan mükellefiyet tesisi için yukarıda sayılan belgelerle yapılan başvurular üzerine Vergi Dairesince tereddüt oluşan hususlar bulunması halinde, mükellefiyet tesisine engel teşkil etmemek kaydıyla (mükellefiyet tesis edildikten sonra) yukarıda sayılan belgelerin yanı sıra lüzum görülen her türlü bilgi ve belgenin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 148'inci maddesine istinaden mükelleften yazı ile istenebileceği tabiidir.

II- YOKLAMA İŞLEMLERİ

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Yoklama" başlıklı 127 ve müteakip maddelerinde yoklamaya ilişkin hükümlere yer verilmiş bununla birlikte 168 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yapılan düzenlemeyle yoklamaya yetkili olanların görev ve yetkileri açıklanmış bulunmaktadır. Kanun ve Tebliğ'de yer alan hüküm ve açıklamalara ek olarak yoklama işlemlerinde bazı özellikli durumlarda aşağıda yer alan açıklamalara göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

A) Vergi Dairelerince Şüpheli Bulunan Mükelleflerin İşe Başlama Yoklaması

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleyerek haksız kazanç sağlayan kişilerle ilgili olarak yayımlanan 1994/4 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi uyarınca;

Vergi dairelerince şüpheli bulunan mükelleflerin yanıltıcı belge düzenleyerek haksız kazanç elde etmelerini önlemek amacıyla, mükellefiyet tesisinden önce yapılması gereken yoklama işlemi, Sicil-Yoklama Servisinin yönetiminden sorumlu müdür yardımcısının denetimi ve gözetimi altında yapılacaktır. Yapılacak yoklama sırasında; yoklama fişinde yer alan soruların noksansız olarak cevaplandırılması, bugüne kadar hangi illerde ne tür işlerle uğraştığı, iş yerinin amaçlanan faaliyete uygun olup olmadığı, telefon, teleks, faks gibi iletişim araçlarının olup olmadığı gibi diğer hususların tespit edilmesi gerekmektedir.

1994/4 ile 2004/13 Seri No'lu Uygulama İç Genelgeleri uyarınca yoklamalar ile mükelleflerin periyodik aralıklarla takip edilmesi ve SMİYB düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirildiği hususunda tereddüt oluşan mükellefler hakkında mükellefiyet kayıtlarının terkinini için inceleme sonucu düzenlenecek Raporda belirtilen terk tarihine istinaden terkin işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

B) Vergi Tekniği Raporuna İstinaden Mükellefiyeti Re'sen Terkin Edilen Mükelleflerin İşe Başlama Yoklaması

Vergi tekniği raporuna istinaden mükellefiyeti re'sen terkin edilen mükelleflerin işe başlama bildirimini üzerine, mükellefiyet tesisi talep eden gerçek ya da tüzel kişilerden 2004/13 Seri No'lu Uygulama İç Genelgeleri'nde yer alan bilgi ve belgelerin de istenilmesi (oda kaydı, elektrik, telefon faturası, su, doğalgaz aboneliğine ait belgeler), iş yerlerinde periyodik yoklama

yapılarak, ayrıca verilen beyannamelerin kontrol edilmesi, SMİYB düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirildiği hususunda tereddüt oluşan mükellefler hakkında ise mükellefiyet kayıtlarının terkinini için inceleme işlemlerine başlanılarak, düzenlenecek rapora istinaden mükellefiyetin kaydının terkinini sağlanmalıdır.

C) İşi Terk Yoklamaları

Vergi Usul Kanunu'nun 160'ncü maddesine göre, işi bırakan ancak keyfiyetini vergi dairesine bildirmeyen mükelleflerin mükellefiyet kayıtlarının vergi dairesince re'sen terkinini için yapılacak yoklamaların 2004/13 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi'nde yer alan bilgiler doğrultusunda yapılması gerekmektedir.

Ayrıca bahsi geçen İç Genelge uyarınca mükelleflerin periyodik aralıklarla takip edilmesi ve SMİYB düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirildiği hususunda tereddüt oluşan mükellefler hakkında mükellefiyet kayıtlarının terkinini için inceleme sonucu düzenlenecek raporda belirtilen terk tarihine istinaden terkin işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

D) Yoklama Fişleri / Tutanakların Düzenlenmesi

-Yoklama memurları ve yoklama işi ile görevlendirilenler, nezdinde yoklama yapılacak olan ilgililere, hangi konuda da yoklama yapmaya yetkili olduklarını belirtir, fotoğraflı "ÖZEL YOKLAMA YETKİ BELGESİ"ni veya "YOKLAMA YETKİ BELGESİ"ni yoklamaya başlamadan evvel ibraz etmek zorundadırlar. Yukarıda sayılan ve vergi incelemesi yapmaya yetkili olanların ise vergi inceleme yetkisine sahip olduklarını gösterir kimliklerini ibraz etmeleri yeterlidir.

-Yetkili memurlarca, yoklama amaçları doğrultusunda yapılan çalışma sonucunda saptananlar tutanak mahiyetinde olan "Yoklama Fişi"ne geçirilir. Vergi Usul Kanunu'nun 131'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; "Bu fişler yoklama yerinde iki nüsha tanzim olunarak tarihlenir." Maddede geçen "iki nüsha" ifadesini en az iki nüsha şeklinde değerlendirmek gerekmektedir. Mükellefin bulunmadığı zamanlarda mükellefin bulunmadığına ilişkin bir açıklama yoklama fişleri/tutanaklara yazılarak, mükellefin yetkilisi tarafından da imzalanabilir. Yoklama fişlerinin birinci nüshasının yoklaması yapılan mükellef veya yetkili adamına bırakılması bunlar bulunmazsa bilinen adresine 7 gün içinde posta ile alma haberli olarak gönderilmesi, ayrıca ikinci nüshalarının vergi dairesine tevdi edilmesi gerekir.

-Yapılan yoklamaların, muhatabı, mükellef veya vergi sorumlusu olduğu için düzenlenen tutanaklarda muhatabı tanıtan bilgilerin tam ve doğru gösterilmesi gerekir. Mükellef veya vergi sorumlusunu açıkça ortaya koymayan yoklama fişleri/tutanaklar geçerli değildir.

-Düzenlenen yoklama sonuçlarına göre mükellefe/mükellefiyete yönelik hukuki sonuçlar doğuracak işlemler (mükellefiyet tesisi, vergi tarhi ve ceza kesimi, mükellefiyet terkinini gibi) tesis edileceğinden, mevcut fiili durumun doğru bir biçimde kayıt altına alınması gerekir.

-Yapılan yoklama ile gerekli tespitler yapıldıktan sonra, tespit gününün yani düzenleme tarihinin yoklama fişlerine/tutanaklara yazılması gerekir.

-Nezinde yoklama yapılan veya yetkili adamı imzadan imtina ederse, mükellefin veya yetkilisinin imzadan imtina ettiklerinin ve imzadan imtina gerekçesinin, yoklama yerinde bulunmadığında yoklama yerinde bulunmadığına ilişkin bir açıklamanın yoklama fişleri/tutanaklara yazılması ve yoklama fişleri/tutanakların polis, jandarma, muhtar veya ihtiyar meclisi üyelerinden birine imzalatırılması gerekir.

III- MÜKELLEFIYET TESİSİ

Mükellefiyet tesisinde yapılacak işlemler ve uygulanacak esaslara ilişkin gerekli açıklamalar Otomasyonlu Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde yapılmıştır. Bu yapılan açıklamalara ek olarak önem arz eden ve tereddüt edilen bazı hususlara ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

1- Mükellefin İşe Başlama Bildiriminde Belirttiği Adreste Bulunmadığının Tespiti

İşe başlama bildirimini verilmesi üzerine, gerekli yoklama işleminin yapılmış olması ve mükellefin işe başlama bildiriminde belirttiği adreste tanınmadığının ve bulunmadığının yoklama fişiyle tespit edilmesi nedeniyle, işe başlama bildirimini yoklama fişi ile birlikte saklıya alınması gerekmektedir.

2- İşe Başlama/Bırakma Bildirimini Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Veya Yeminli Mali Müşavirler Tarafından İmzalanması

Serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler tarafından imzalanan ve ilgili meslek mensubunun ad, soyad, vergi dairesi, vergi numarası bağlı olduğu oda, sözleşmenin tarihi ve sayısına ilişkin bilgilerini eksiksiz olarak içeren işe başlama bildirimlerinin ibrazı durumunda, İşe Başlama/Bırakma Bildirimini serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirin imzalaması halinde kaşesini, yeminli mali müşavirin imzalaması halinde ise mührünü kullanması kaydıyla, ilgili meslek mensubunun başkaca bir müracaatına gerek kalmaksızın, 22 Seri No.lu SM, SMMM ve YMM Kanunu Genel Tebliği gereğince bildirimde bulunulan adına vergi dairelerince yapılacak yoklamanın sonucu beklenilmeksizin mükellefiyet tesis edilmesi, bu hususa ilişkin yoklama işlemlerinin ise mükellefiyet tesis tarihinden itibaren en geç 30 gün içinde yaptırılması gerekmektedir.

3- Vergi İncelemesine Yetkililerce Düzenlenen Rapora İstinaden Mükellefiyet Kaydı Re'sen Terkin Edilenler İle Özel Esaslara Tabi Mükelleflerin Mükellefiyet Tesis Talebi

Başkaca bir ticari, zirai ve mesleki faaliyeti olmadığı halde münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiğinin vergi incelemesine yetkili olanlarca düzenlenen rapor ile tespit edilmesi ve mükellefiyet kaydının devamına gerek görülmediğinin raporda belirtilmesi üzerine işi bırakmış addolunan ve mükellefiyet kayıtları vergi dairesince terkin edilenlerden işe başlama bildirimini alınması halinde 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Teminat Uygulaması" başlıklı 153/A madde hükmü uyarınca işlem yapılacağı tabiidir.

Özel esaslara tabi mükellefler listesinde yer alan gerçek kişi, şirket ortağı ve kanuni temsilcilerinin mükellefiyet tesis talebi üzerine yapılan yoklamalarda yerinde bulunamaması halinde bu bölümün III-Mükellefiyet Tesisi başlıklı bölümünün 1'inci maddesinde belirtilen açıklamalara göre işlem tesisi yapılacaktır. Ancak mükellefin iş yerinde bulunduğu ve faaliyetine başladığının yapılan yoklama ile tespit edilmesi halinde sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme şüphesi bulunan mükelleflerin sahte ve yanıltıcı belge düzenleyerek haksız kazanç elde etmelerini önlemek amacıyla 1994/4 ve 2004/13 Seri No'lu Uygulama İç Genelgelerine göre işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

4- Mükellefiyet Kaydı Re'sen Terkin Edilen Mükelleflerin B Seri 4 Sıra No'lu Tahsilat Genel Tebliği Kapsamında Taksitlendirme Talebi

Mükellefiyeti re'sen terkin edilen mükelleflerin B Seri 4 Sıra No'lu Tahsilat Genel Tebliği kapsamında vergi dairesine müracaat ederek vergi borçlarını taksitlendirip ödemek istemeleri halinde söz konusu mükelleflerin bu müracaatı faaliyetlerine devam ettikleri anlamına gelmeyecek olup, yapılacak yoklama ve araştırmalar sonucunda faaliyette bulduklarının tespit edilmesi üzerine 2004/13 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi doğrultusunda mükellefiyetlerinin tesis edilmesi gerekmektedir.

5- Mükellefiyet Kaydı Re'sen Terkin Edilen Mükelleflerin Yeniden Mükellefiyet Tesisi Sırasında İşe Başlama Tarihlerinin Belirlenmesi

2004/13 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesinde yer alan esaslara uygun olarak mükellefiyet kaydı terkin edilen mükelleflerden;

- Faaliyetine başka bir adreste devam ettikleri öğrenilen mükelleflerin mükellefiyet kaydı, mükellefiyetin terkin edildiği tarihten itibaren,

- Yeniden faaliyete geçtikleri belirlenen mükelleflerin mükellefiyet kaydı, yeniden faaliyete geçtikleri tarihten itibaren,

- Tasfiyeye girdikleri öğrenilen mükelleflerin mükellefiyet kaydının ise (2009/3 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi uyarınca) tasfiyeye giriş tarihinden itibaren yeniden tesis edilmesi gerekmektedir.

6- Tasfiye Halinde İken Mükellefiyet Kaydı Re'sen Terkin Edilen Mükelleflerin Tasfiyenin Sonuçlandırılması Amacıyla Yeniden Mükellefiyet Tesisi Talebi

Tasfiye halinde olduğu vergi dairesince bilinen şirketlerden, 2004/13 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesine istinaden mükellefiyeti re'sen terkin edilen şirketlerin yeniden vergi dairesine müracaat ederek tasfiyenin sonuçlandırılması, demirbaşların satışı vb. nedenlerle tekrar mükellefiyet tesisi talebinde bulunmaları halinde; mükellefiyet kaydı re'sen terkin edilmesine rağmen bu tarihten sonra söz konusu şirkete kayıtlı demirbaş malların satışı yeniden faaliyete geçme olarak değerlendirilerek satış işleminin gerçekleştiği tarih itibarıyla mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir.

7- İşe Başlama Bildirim Zorunluluğu Bulunmayan Mükelleflerin Mükellefiyet Tesisi

Gelirleri; ücret, gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı ile diğer kazanç ve iratlardan veya bunların bir kaçından ibaret olanların mükellefiyet için verecekleri ilk beyannameler üzerine tesis edilmesi gerekmektedir.

8- Fikri Ve Sinaî Haklar Ceza Mahkemelerince Haklarında Hüküm Bulunanlar Adına Mükellefiyet Tesisi

Fikri ve Sinaî Haklar Ceza Mahkemelerince haklarında hüküm bulunan kişilerin faaliyetlerinin gelir vergisi ve diğer vergiler yönünden değerlendirilmesi, bu faaliyetin sadece yasak faaliyet kapsamında yapılması halinde yapıldığı süre ile sınırlı olmak üzere, bunun yanında vergi dairesine bildirmedikleri ticari veya mesleki faaliyetlerinin de bulunması halinde bu faaliyetlerini sürdürdükleri müddetçe mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir.

9- Murisin Ölümü Üzerine Aynı İşe Aralıksız Devam Eden Mirasçılar Adına Mükellefiyet Tesisi

Murisin ölümünden itibaren mirasçıların aynı işe aralıksız devam etmeleri halinde, 2001/1 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu İç Genelgesi uyarınca; ölüm tarihinin muris için işi

bırakma, mirasçılarını için işe başlama olarak kabul edilmesi, işe devam edecek olan mirasçılarının ölüm tarihini takip eden 1 ay içinde bildirimde bulunmaları durumunda bildirim zamanında yapıldığının kabul edilmesi ve mirasçılarının mükellefiyetlerinin mirasın ölüm tarihinden itibaren tesis edilmesi gerekmektedir.

10- İrtibat Büroları Adına Mükellefiyet Tesisi

Hazine Müsteşarlığından izin alınarak yabancı uyruklu gerçek / tüzel kişiler tarafından açılan irtibat bürolarının Türkiye’de ticaret yapmaları hukuken yasak olduğundan irtibat bürosunun işyeri, buranın işlerini yönetmekle görevli kişileri de daimi temsilci olarak kabul etmek mümkün değildir. Buna göre irtibat bürolarının ticari faaliyette bulunmaması halinde, mükellefiyet tesisine gerek bulunmamakla birlikte kesinti yoluyla ödenen vergiler için ayrıca işlem tesis edilebileceği tabidir.

IV- İŞİ BIRAKMA BİLDİRİMİ VE RE’SEN TERK İŞLEMLERİ

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 161’inci maddesine göre; vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesi işi bırakmayı ifade eder, işlerin herhangi bir sebep yüzünden geçici bir süre için durdurulması işi bırakma sayılmaz. Anılan Kanun’un 160’inci maddesinde yer alan hükme göre, işini bırakan mükellefler, keyfiyeti vergi dairesine bildirmeye mecbur olup, 168’inci maddesine göre de bu bildirim olayın vuku tarihinden itibaren bir ay içinde yapılması zorunludur.

Öte yandan mükellefiyet kaydının re’sen terkinde de mümkün bulunmakta olup 2004/13 Seri No’lu Uygulama İç Genelgesi’nde bu hususa ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Ayrıca mükellefler hakkında düzenlenen vergi tekniği raporlarında mükellefiyet kayıtlarının re’sen terkin edilmesi gerektiği belirtilmekle birlikte söz konusu Raporda terk tarihinin belirtilmediği durumlarda Raporun düzenlenme tarihi itibarıyla mükellefiyet kaydının terkin edilmesi gerekmektedir.

A) Gerçek Kişi Mükellefler

Gerçek kişi mükelleflerin mükellefiyet kayıtlarının sona ermesi; mükellefin kendi isteği ile işini terk ederek keyfiyeti vergi dairesine bildirmesi, mükellefin ölümü, gaiplik kararı, belli bir ticaret, sanat ve meslek icrasından sürekli mahrumiyet gibi hallerde mümkün olmaktadır.

İşini bırakan mükellef tarafından Vergi Dairesine ibraz edilen İşe Başlama/Bırakma Bildirimi ekinde, kullanılan belgelerin en son ciltleri, kullanılmamış olarak ellerinde kalan belgelerin ciltleri ile ödeme kaydedici cihazlara ait levha istenir. Mükelleflerin işlerini terk etmeleri durumunda vergi levhalarını vergi dairesine iade etmeleri gerekmemekte olup ayrıca, işi bırakma bildiriminde bulunan mükelleflerden nüfus cüzdanı aslının ibrazı da istenmeyecektir.

B) Nakliyecilik Faaliyeti İle Uğraşan Mükellefler

Nakliyecilik faaliyeti ile uğraşan mükelleflerin vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerinin tamamen durdurulması ve sona erdirilmesi için (Gelir Vergisi Kanunu 2003/3 Sıra No’lu İç Genelgesi uyarınca);

- Nakliyecilikte kullandıkları araçlarını noter satış sözleşmesi veya senetli olarak satmaları,

- Trafik tescil şube veya bürosunda gayri ticariye çevirmeleri,
- Şayet hurdaya çıkardılarsa, hurdaya çıkarıldığını ilgili trafik şube veya bürolarından alınan bir belgeyle tevsik etmeleri,
- Aracın çalındığını ileri sürerek işi bırakma bildiriminde bulunanların ilgili trafik şube veya bürolarından aracın çalındığına ilişkin belgeyi de (çalınan araçların çalındığı tarihten itibaren aradan 1 ay geçmiş olması şartıyla araç sahibinin talebi halinde trafik tescil defterine çalındığına ilişkin gerekli kayıtlar düşülmektedir.) ibraz etmeleri gerekmektedir. İlgili trafik şube veya bürosu yerine başkaca resmi kurum ve kuruluşlardan (emniyet, karakol, vb.) alınması halinde de bu belge işi bırakma açısından yeterli sayılacaktır.

- Mükelleflerin nakliyecilikte kullandıkları araçlarına çeşitli nedenlerle Gümrük, Orman İşletme Müdürlükleri, İcra Daireleri, Mahkemeler vb. idareler tarafından el konulması halinde, bu mükelleflerin durumlarını ilgili trafik şube veya bürosundan ya da ilgili resmi daire veya kuruluşlardan (Emniyet, Gümrük, İcra Daireleri gibi) alacakları belgelerle tevsik etmeleri gerekmektedir. Benzeri nedenlerle araçların yurt dışında alıkonulduğu durumlarda da, bu durumun ilgili ülke yetkili makamlarından veya bu ülkelerdeki dış temsilciliklerimizden alınan belgelerle tevsik edilmesi mümkün bulunmaktadır. Söz konusu belge o ülkedeki dış temsilciliklerimiz tarafından tasdik edilebileceği gibi yeminli tercüme bürolarınca yapılan tercümeleri de kabul edilebilecektir.

Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı işi bırakma bildirimde bulunan nakliyecilik faaliyeti ile uğraşan mükelleflerin, ticari faaliyetine devam etme imkânlarının kalmadığı tarih itibarıyla mükellefiyetleri kaldırılacaktır. İş bırakma bildiriminde geç bulunulması bu durumu değiştirmemekte olup, geç bildirimden dolayı usulsüzlük cezası uygulanacağı tabiidir.

C) Ticaret Şirketleri

Ticaret şirketlerinin tüzel kişiliklerinin ne zaman ve ne şekilde sona ereceği Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmiştir. Buna göre ticaret şirketlerinin tüzel kişilikleri tasfiye sürecinin sona ermesini müteakip ticaret sicilinden kaydının silinmesi ile son bulmaktadır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 161'inci maddesinde; işi bırakmanın vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona erdirilmesini ifade ettiği, 162'inci maddesinde ise tasfiye ve iflas hallerinde, mükellefiyetin vergi ile ilgili muamelelerin tamamen sona erdirilmesine kadar devam edeceği ve bu hallerde tasfiye memurları veya iflas dairesinin, tasfiye ve iflas kararlarını ve tasfiyenin veya iflasın kapandığını vergi dairesine ayrı ayrı bildirmelerinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Vergi Usul Kanunu'nda yer alan bu düzenlemeden anlaşılacağı üzere, gerek sermaye şirketlerinin gerekse şahıs şirketlerinin mükellefiyetlerinin sona erdirilmesi tasfiye ve iflas hallerine inhisar ettirilmiştir. Bir başka ifadeyle mükellefin işi bırakmış sayılabilmesi için işi ile ilgili tedarik işlemlerini durdurmasının yanı sıra, işletmede bulunan emtia stokları ile diğer döner ve sabit değerlerinin de elden çıkarılması veya bu varlıkların işletme sahiplerince işletmeden çekilmiş olması, tüzel kişiliğe haiz mükelleflerin ayrıca tasfiye sürecinin tamamlanarak ticaret unvanlarının sicilden silinmesi gerekir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 17'nci maddesinde; her ne sebeple olursa olsun tasfiye haline giren kurumların vergilendirilmesinde hesap dönemi yerine tasfiye döneminin geçerli olacağı, tasfiyenin kurumun tasfiyeye girmesine ilişkin genel kurul kararının

tescil edildiği tarihte başlayacağı ve tasfiye kararının tescil edildiği tarihte sona ereceği, başlangıç tarihinden aynı takvim yılı sonuna kadar olan dönem ile bu dönemden sonraki her takvim yılı ve tasfiyenin sona erdiği dönem için ilgili takvim yılı başından tasfiyenin bitiş tarihine kadar olan dönemin bağımsız bir tasfiye dönemi sayılacağı, ayrıca tasfiye beyannamelerinin tasfiye memurları tarafından tasfiye dönemlerinin sonundan itibaren Kanun'un 14'üncü maddesinde yazılı sürelerde, tasfiyenin sona erdiği döneme ilişkin tasfiye beyannamesinin ise tasfiyenin sonuçlandığı tarihten itibaren otuz gün içinde kurumun bağlı olduğu vergi dairesine verileceği hükme bağlanmıştır.

V- DİĞER HUSUSLAR

1- Mükellefler Tarafından, Daha Önce İbraz Edilen Belgeler İle Noter Tasdikli Olarak İbraz Edilen Belgeler

Mükellefler / yetkili adamları / kanuni temsilcileri tarafından ibraz edilen belgelere ilişkin olarak; 2012/4 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi gereğince;

-Adres değişikliğine/ilave iş yeri açılışlarına ilişkin bildirimlerde ibraz etmeleri gereken ve değişmediği yazılı olarak beyan edilen belgelerin örnekleri daha önceki veya merkez işyeri mükellefiyetlerinin bulunduğu vergi dairelerinden yazı ile istenilecek olup ayrıca talep edilmeyecektir.

-Vergi Dairelerine noter tasdikli olarak ibraz edilen tüm belgelerin okunaklı fotokopileri, vergi dairesi bünyesinde müdür yardımcısı, şef veya görevlendirilecek memur tarafından uygunluğu kontrol edildikten sonra (isim ve unvan yazılarak tasdik edilecektir), istenilmesi halinde noter tasdikli asılları iade edilecektir.

2- Mükellefiyet Tesis İşlemlerinin Geciktirilmemesi

Mükellefiyete (işe başlama, nakil, şube açılışı, terk, vb.) ilişkin olarak Vergi Dairesine teslim edilmesi gereken belgelerin vergi dairesine teslim edilmesi durumunda başkaca bir tereddüt olmaması halinde ivedilikle işlem tesis edilecektir.

Vergi Dairelerince/Denetim Koordinatörlüklerince işe başlama – bırakma / şube açılışı / nakil terk işlemlerine ait yoklama-mükellefiyet tesisi işlemlerinin yapılması esnasında;

-Kanuni bir zorunluluk bulunmadığı takdirde mükelleflerin/kanuni temsilcilerinin Vergi Dairelerine çağrılmaması,

-Yoklama Fişi tanzimi esnasında işyerinde mükellef/yetkili adamı bulunuyorsa yoklamaların bunlar nezdinde yapılması ile mükellefiyet tesislerinin zamanında yapılarak, mükelleflerin mağdur edilmemesi gerekmektedir.

3- Yoklama Taleplerinin Geciktirilmeksizin Sonuçlandırılması

Mükellefler ve meslek mensuplarının mağdur olmaması açısından; gelen yoklama talebi üzerine, yoklama fişlerinin Otomasyonlu Vergi Daireleri İşlem Yönergesi'nde belirlenen süreler göz önünde bulundurularak düzenlenmesi ve bekletilmeksizin en kısa sürede ilgili birime intikal ettirilmesi hususuna azami özen gösterilmesi gerekmektedir.

4- İşe Başlama/Bırakma Bildiriminin Temini

Mükellefler tarafından ibraz edilmesi gereken işe başlama / bırakma bildirimleri yeniden düzenlenmiş olup söz konusu bildirimler Vergi Daireleri tarafından Gelir İdaresi Başkanlığının

www.gib.gov.tr internet sitesinden temin edilerek mükelleflerin kullanımına sunulması gerekmektedir.

5- Meslek Mensuplarınca Mükelleflere Teslim Edilemeyen Defter Ve Belgelerin Vergi Dairelerince Saklanması

Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in "*Defter ve Belgelerin Saklanması ve İadesi*" başlıklı 27'nci maddesinde; "*Meslek mensupları kendilerine tevdi edilen defter ve belgeleri işlerinin gerektirdiği süre içinde iyi niyetle muhafaza etmek ve işin bitiminde iade etmek zorundadırlar. Şu kadar ki, defter ve belgelerin geri alınması, sahibine yazı ile bildirilmiş olduğu hallerde saklama mükellefiyeti bildirme tarihinden itibaren bir ay içinde sona erer. İşin bitiminden itibaren bir ay içinde sahipleri tarafından alınmayan defter ve belgeler bir yazı ile ilgililerin bağlı olduğu vergi dairesine teslim edilir.*" denilmektedir.

Buna göre, meslek mensuplarınca ilgili mükelleflere teslimine imkan bulunmayan defter ve belgelerin vergi dairelerine teslimi aşamasında; vergi dairelerince defter ve belgeleri teslim edilecek mükellefler nezdinde yoklama yaptırılması ve yoklama sonucuna göre, ilgili mükelleflere ulaşılamaması halinde defter ve belgelerin vergi dairelerince teslim alınması gerekmektedir.

Öte yandan, defter ve belgelerin vergi dairelerince saklanması hususunda, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun "*Belgelerin Saklanması, Saklama Süresi*" başlıklı 82'nci maddesinde yer alan on yıllık sürenin esas alınarak belgelerin imhasının da bu on yıllık süreden sonra yapılması uygun olacaktır.

BÖLÜM III

BEYAN VE E-BEYAN

Elektronik beyanname uygulamasına ilişkin 27/01/2004 tarih 2004/4, 24/03/2004 tarih 2004/18, 29/12/2004 tarih 2004/38, 21/02/2006 tarih 2006/5, 11/04/2007 tarih 2007/8, 06/07/2007 tarih 2007/13, 12/07/2007 tarih 2007/16, 17/08/2007 tarih 2007/21, 31/10/2007 tarih 2007/25, 31/10/2007 tarih 2007/26, 16/11/2007 tarih 2007/30, 09/11/2007 tarih 2007/31, 14/10/2008 tarih 2008/30, 10/07/2009 tarih 2009/13, 31/07/2009 tarih 2009/14, 31/12/2009 tarih 2009/22, 14/04/2010 tarih 2010/5 No'lu tamimlerin güncellenmesi ile uygulamada tereddüt edilen hususlara yönelik açıklamalara bu bölümde yer verilmiştir.

I- ELEKTRONİK BEYANNAME İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257'nci maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak getirilen vergi beyannamelerinin elektronik ortamda gönderilmesi mecburiyetine ilişkin düzenlemeler 340, 346, 351, 357, 367, 368, 373, 376, 386, 405 ve 407 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde 15, 26, 29, 30 ve 31 No'lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri 2004/11 ve 2005/1 Sıra No'lu Uygulama İç Genelgesi ve 2006/1 Sıra Vergi Usul Kanunu İç Genelgesi'nde yapılmış olup 376 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde de e-beyan yolu ile hiçbir hadle sınırlı olmaksızın hangi beyannamelerin verileceği ile ilgili gerekli açıklamalar yapılmıştır.

A) Elektronik Ortamda Gönderilmesi Gereken Beyannameler:

- Kurumlar Vergisi Beyannamesi,
- Kurumlar Vergisi Mükellefleri İçin Geçici Vergi Beyannamesi,
- Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi,
- Gelir Vergisi Mükellefleri İçin Geçici Vergi Beyannamesi,
- Katma Değer Vergisi Beyannameleri,
- Muhtasar Beyanname,
- Özel İletişim Vergisi Beyannamesi,
- Şans Oyunları Vergisi Beyannamesi,
- Hizmet Vergisi (Banka Muameleleri Vergisi / Sigorta Muameleleri Vergisi)
- Özel Tüketim Vergisi Beyannameleri. (2/A ÖTV Beyanı 22 Seri No'lu Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği ile 01/12/2011 tarihinden itibaren elektronik ortamda verilme zorunluluğu getirilmiş olup, 15 No'lu Özel Tüketim Vergisi Sirküleri ile 01/02/2012 tarihine kadar elden, kağıt ortamında da kabul edilmesi mümkün bulunmaktadır.)

B) E-Beyan Gönderme Şifresi Verilebilecek Kişiler

1. 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca çıkarılan tebliğlere göre, aktif büyüklükleri veya net satış hasılatları belli bir tutarın üzerinde olması nedeniyle beyannamelerini meslek mensubuna imzalatmak zorunluluğunda bulunmayan mükellefler,

2. Muhasebeye ilişkin işlemleri, işletmede bağımlı olarak çalışan ve 3568 sayılı Kanun'a göre ruhsat almış bulunan meslek mensupları tarafından yerine getirilen mükellefler,

3. Herhangi bir hadde ve sınırlamaya tabi olmaksızın, yeminli mali müşavirlerle tam tasdik sözleşmesi imzalamış olan mükellefler,

4. Özel Bütçeli İdareler,

5. İl Özel İdareleri,

6. Belediyeler ve bunlara bağlı iktisadi işletmeler,

7. Kamu İktisadi Teşebbüsleri,

8. Devlet ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri İştirakleri,

9. Döner Sermayeli İşletmeler,

10. Özerk Kuruluşlar,

11. Diğer Kamu Kurumları,

12. Noterler,

13. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'na göre ruhsat almış avukatlar,

14. 1581 sayılı Kanun'a göre kurulan Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri,

15. 3568 sayılı Kanun uyarınca yetki almış olan serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlerden, mesleki faaliyetini icra etmeyen ancak, gelir getirici faaliyeti bulunanlar,

16. 5362 sayılı Kanun'a göre kurulan meslek odaları ve birlikleri. (Sadece işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefleri için.)

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 18/04/2013 tarih ve 32091 sayılı görüşünde de belirtildiği üzere, 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "V-BEYANNAMELERİNİ KENDİLERİ GÖNDEREBİLECEK MÜKELLEFLER" başlıklı bölümünde "3568 sayılı Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca çıkarılan tebliğlere göre aktif büyüklükleri veya net satış hasılatlarının belli bir tutarın üzerinde olması nedeniyle, beyannamelerini meslek mensubuna imzalatmak zorunluluğunda bulunmayan mükellefler istemeleri halinde beyannamelerini elektronik ortamda doğrudan kendileri gönderebileceklerdir.

Bu mükelleflerin söz konusu uygulamadan yararlanabilmesi için, bağlı buldukları vergi dairelerine örneği bu tebliğin ekinde ... yer alan “Elektronik Beyanname Gönderme Talep Formu” nu doldurarak müracaat etmeleri gerekmektedir.

Bu şekilde talepte bulunan mükelleflere bağlı buldukları vergi dairesince, müracaat anında sistemden üretilecek kullanıcı kodu, parola ve şifreyi ihtiva eden kapalı bir zarf verilecektir. Şifre zarfının mükellefe veya yetki verilen kişiye tesliminde, “...Vergi Dairesinin vergi kimlik numaralı mükellefi’ya beyannamelerini elektronik ortamda gönderebilmesi için kullanıcı kodu, parola ve şifreyi ihtiva eden zarf, kapalı olarak teslim edilmiştir.” şeklinde bir “Teslim Tutanağı” tanzim edilecek ve söz konusu tutanak mükellef veya noterde verilmiş vekaletnameyle yetki verdiği kişi ile, vergi dairesi müdürü veya müdür yardımcısı tarafından tarih konulmak suretiyle imzalanacaktır...” ifadesi yer almaktadır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 502 nci maddesinde vekalet sözleşmesinin vekilin vekalet verenin bir işini görmeyi veya işlemi yapmayı üstlendiği sözleşme olduğu düzenlenmiş ve “vekaletin kapsamı” başlığını taşıyan 504 üncü maddesinde de “sözleşmede açıkça gösterilmemişse, görülecek işin niteliğine göre belirlenir.

Vekalet, özellikle vekilin üstlendiği işin görülmesi için gerekli hukuki işlemlerin yapılması yetkisini de kapsar.

Vekil, özel olarak yetkili kılınmadıkça dava açamaz, sulh olamaz, hakeme başvuramaz, iflas, iflasın ertelenmesi ve konkordato talep edemez, kambiyo taahhüdünde bulunamaz, başışlama yapamaz, kefil olamaz, taşınmazı devredemez ve bir hak ile sınırlandıramaz.” hükmüne yer verilmiştir.

Yapılan açıklamalar ve olay birlikte değerlendirildiğinde kullanıcı kodu, parola ve şifre gibi şahsa münhasır bilgilerin kişinin kullanımını özelleştirmek amacıyla verildiği, bu kayıtların ilgilinin dışında bir kimseye verilmesinin oluşturabileceği tehlike göz önünde tutulduğunda kanuni düzenlemelerle özel temsil yetkisini gerektiren durumlar kadar özellikli bir husus olduğu ve ayrıca 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde de söz konusu kullanıcı kodu, parola ve şifreyi ihtiva eden zarfın kapalı olarak tesliminin mükellefe veya noterde verilmiş vekaletname ile yetki verilen kişiye verileceğine ilişkin ibare dikkate alındığında, vekaletnamede “beyannamelerin elektronik ortamda gönderilebilmesi için gerekli olan kullanıcı kodu, parola ve şifreyi almaya yetkilidir.” ibaresinin açıkça yer almaması halinde, kullanıcı kodu, parola ve şifreyi ihtiva eden zarfın vekile teslim edilmemesi gerekir.

C) Zorunluluk Kapsamındaki Beyannamelerin Kendiliğinden ve Pişmanlık Talepli Olarak Elektronik Ortamda Verilmesi

Konuya ilişkin olarak 5398 sayılı Kanun’un 23’üncü maddesinin (a) ve (b) fıkralarıyla, Vergi Usul Kanunu’nun mükerrer 257’nci ve mükerrer 355’inci maddelerine birer fıkra eklenmiştir. Bu fıkra hükümlerinin uygulanmasına ilişkin gerekli açıklamalara da 351 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nde yer verilmiştir.

5398 sayılı Kanun’un 23’üncü maddesinin (a) fıkrası ile Vergi Usul Kanunu’nun mükerrer 257’nci maddesinin sonuna eklenen fıkra uyarınca, kanunî süresi geçtikten sonra kendiliğinden veya pişmanlık talepli olarak verilen beyannamelerin elektronik ortamda gönderilmesi üzerine, elektronik ortamda düzenlenen tahakkuk fişi ve/veya ihbarnameler,

mükellef, vergi sorumlusu veya bunların elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verdiği gerçek veya tüzel kişilere elektronik ortamda iletilecek ve bu ileti tahakkuk fişi ve/veya ihbarnamenin muhatabına tebliği yerine geçecektir.

351 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin Resmi Gazete'de yayımlandığı 13/10/2005 tarihinden itibaren, zorunluluk kapsamına giren mükelleflerce ister kanuni süresi içerisinde isterse kanuni süresinden sonra kendiliğinden ya da pişmanlık talepli olarak verilecek beyannameler elektronik ortamda kabul edilebilecek ve verilme tarihleri dikkate alınarak gerekmesi halinde adlarına Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesi gereğince durumlarına uygun özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

1. Beyannamelerin Kanuni Süresi İçerisinde ve Kağıt Ortamında Verilmesi

Mükelleflerin elektronik ortamda gönderilme zorunluluğu kapsamında bulunan beyannamelerini elektronik ortamda vermeyerek ilgili vergi dairesine elden veya posta vasıtasıyla ve kanunî süresi içerisinde kağıt ortamında vermeleri durumunda, bu beyannamelerle ilgili tahakkuklar verilecek ve bu beyannameler kanunî süresinde verilmiş beyanname sayılmakla birlikte, bunların mükellefleri adına (beyannamelerini elektronik ortamda vermemiş olmalarından dolayı mükellefe ayrı bir bildirimde bulunulmasına gerek kalmaksızın) Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesinin birinci fıkrasının 1, 2 ve 3 numaralı bentlerinde yazılı olan ve durumlarına uyan özel usulsüzlük cezası tam olarak kesilecektir.

2. Beyannamelerin Kanuni Süresi Geçtikten Sonra Verilmesi

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesinin sonuna 6009 sayılı Kanun'la eklenen ve 01/08/2010 tarihinde yürürlüğe giren fıkra hükmü uyarınca beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu bulunan mükelleflerin, bu beyannamelerini kanunî süresi içerisinde elektronik ortamda göndermeyip kanunî süresinin sonundan başlayarak birinci 30 günlük süre içerisinde ve elektronik ortamda vermeleri halinde durumlarına uyan özel usulsüzlük cezası 1/10 oranında; bunu takip eden ikinci 30 günlük süre içerisinde vermeleri halinde ise bu ceza 1/5 oranında uygulanacaktır.

Beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilen mükelleflerin, elektronik ortamda göndermek zorunda oldukları beyannamelerini kanunî süresi ve bunu takip eden birinci ve ikinci 30 günlük süreler geçtikten sonra vermeleri veya bu beyannameleri vermediklerinin idarece tespit edilmesi halinde ise adlarına mükerrer 355'inci maddede yazılı özel usulsüzlük cezası tam olarak kesilecektir.

3. Sehven Kanuni Süresinden Sonra Seçilerek Verilen Beyannameler

Bazı mükellefler tarafından vergi dairelerine müracaat edilerek elektronik ortamda pişmanlık hükümlerinden yararlanma talebiyle verdikleri beyannamelerde yanlışlıkla "kanuni süresinden sonra" seçeneği işaretlenebilmektedir. Mükellefler tarafından elektronik ortamda verilen beyannamelerde yanlışlıkla "kanuni süresinden sonra" seçeneğinin işaretlendiğinin ve elektronik ortamda bulunan açıklama kısmında açık olarak pişmanlık hükmünden yararlanma taleplerinin belirtildiğinin yazılı olarak yapacağı müracaat ile ifade edilmesi durumunda; yapılan araştırma neticesinde ve mükellefin durumunun 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Pişmanlık ve Islah" başlıklı 371'inci maddesinde belirtilen şartları taşıması ve vergi dairesi müdürünce bu durumun uygun görülmesi halinde, tahakkuk işlem türünün ve vadenin

değiştirilmesi, gecikme faizinin pişmanlık zammına dönüştürülmesine yönelik olarak bilgisayar programlarında gerekli değişiklik yapılarak vergi daireleri sistemlerine aktarılmıştır. Konu ile ilgili düzeltme işlemleri vergi dairesi müdürü şifresi ile yapılabilecektir.

Ayrıca, pişmanlık müessesesi mükellefin tamamen kendi isteği ile kullandığı bir hak olup, bu hakkın kullanılması sonucu kanuna aykırı hareketin yaptırımı olan cezai müeyyide uygulanmamaktadır.

Dolayısıyla, mükelleflerin böyle bir haktan yararlanırken bir yandan da dava açma haklarını saklı tutmalarına ilişkin olarak pişmanlıkla verilen beyannameyi ihtirazi kayıtla vermeleri mümkün bulunmamaktadır.

Pişmanlık zammının hesaplanmasına ilişkin açıklamalara 169 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde yer verilmiştir. Pişmanlık zammı, yalnızca oran olarak gecikme zammına bağlandığından, pişmanlık zammının günlük hesaplanmasına imkân bulunmamaktadır.

4) Haksız Yere İadesine Sebepiyet Verilen Vergiler İçin Verilen Düzeltme Beyannameleri

280 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde "*Vergi ziyai cezasının düzenlendiği 344'üncü maddenin dördüncü fıkrasında, kanuni süresi geçtikten sonra verilen beyannameler için vergi ziyai cezasının yüzde elli oranında uygulanması öngörülmüştür. Kanuni süresinde verilmeyen beyannameler, kanuni süresinde verilmekle beraber noksan tahakkuk ettirilen verginin tamamlanmasına ilişkin olarak verilen ek beyannameler ile kanuni süresinde verilen beyannameye istinaden haksız yere iadesine sebepiyet verilen vergiler için verilen düzeltme beyannameleri bu fıkra kapsamında değerlendirilecektir.*" açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre; haksız yere iadesine sebepiyet verilen vergiler için verilen düzeltme beyannamelerine ilişkin ceza tutarı yüzde elli oranında uygulanacaktır. Ancak, vergi ziyai cezasının bu şekilde indirimli uygulanabilmesi için beyannamenin vergi incelemesine başlanılmasından veya olayın takdir komisyonuna intikal ettirilmesinden önce verilmiş olması gerekmektedir.

II- TASFİYE HALİNDEKİ KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİNİN ELEKTRONİK ORTAMDA BEYANNAME VERMELERİ

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 17'nci maddesinde, tasfiye haline giren kurumların vergilendirilmesinde hesap dönemi yerine tasfiye döneminin geçerli olacağı ve tasfiye beyannamelerinin, tasfiye memurları tarafından tasfiye dönemlerinin sonundan itibaren Kanun'un 14'üncü maddesinde yazılı sürelerde, tasfiyenin sona erdiği döneme ilişkin tasfiye beyannamesinin ise tasfiyenin sonuçlandığı tarihten itibaren otuz gün içinde kurumun bağlı olduğu vergi dairesine verileceği hüküm altına alınmıştır.

Tasfiye halindeki kurumlar vergisi mükellefleri de kurumlar vergisi beyannamelerini (**kıst dönemler hariç**) elektronik ortamda göndermek zorundadırlar. Tasfiye halindeki kurumlar vergisi mükelleflerinin kullanıcı kodu, parola ve şifre alma şartlarını taşımamaları bu mükelleflerin kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluklarını ortadan kaldırmamaktadır.

Kullanıcı kodu, parola ve şifre alma şartlarını taşımayan tasfiye halindeki kurumlar vergisi mükellefleri kurumlar vergisi beyannamesini 340 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirtilen elektronik ortamda beyanname gönderme aracılık yetkisi almış meslek mensupları vasıtası ile göndermek zorundadırlar.

Ancak, tüzel kişiler için tasfiye, devir, birleşme ve hesap döneminin değişmesi durumunda verilmesi gereken kıst dönem kurumlar vergisi beyannameleri henüz elektronik ortamda alınamamaktadır. Anılan kıst dönem kurumlar vergisi beyannamelerinin kağıt ortamında vergi dairelerince kabul edilmesi gerekmekte olup elektronik ortamda gönderilmediğinden dolayı cezai müeyyidesi bulunmamaktadır.

III- DÜZELTME BEYANLARI

A) Düzeltme Beyannamesi Verilmesi Durumunda Yapılacak İşlemler

368 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde daha önce verilmiş bulunan beyanname veya beyannamelerdeki hata ve/veya eksikliklere ilişkin verilecek düzeltme beyannamelerinin, daha önce verilen beyanname ya da beyannamelerdeki bilgileri de kapsayacak şekilde verilmesi konusunda açıklamalar yapılmış olup ayrıca konu ile ilgili olarak 2007/8 Uygulama İç Genelgesi yayımlanmıştır.

Buna göre, düzeltme beyannamesi, daha önce verilmiş bir beyannameye ilişkin olarak, matrah ve/veya vergiyi azaltıcı/artırıcı, sonraki döneme devredilen vergiyi azaltıcı/artırıcı, mahsup, tecil ya da iade tutarını azaltıcı/artırıcı nitelikte verilen beyanname dir.

Söz konusu Tebliğ ile getirilen düzenlemelerin yürürlük tarihi olan 05/03/2007 tarihi itibarıyla verilecek düzeltme beyannameleri; son durumu gösteren ve daha önce verilen beyannamedeki bilgileri kapsayan, aynı vergilendirme dönemi için birden fazla düzeltme beyannamesi verilmiş ise bir önceki beyannamedeki bilgileri de kapsayan nitelikte olmalıdır.

Süresinde veya süresinden sonra elden getirilen ya da posta ile gönderilen düzeltme beyannameleri tahakkuk eden vergisi olmasa dahi ilgili alanlarının mutlaka bilgi girişi yapılacaktır. Vergi bildirim satırlarının bilgi girişlerinin yapılması üzerine tahakkuk fişi sistem tarafından otomatik olarak düzenlenecektir.

Ancak, vergi dairesi otomasyon uygulamalarında bazı vergilere ilişkin verilen beyannamelerin vergi bildirimine ilişkin satırlarının girişi yapılmadığından bu durumda olan vergiler için düzeltme beyannamesi alınması durumunda, vergi dairelerince düzeltme beyannamesine ilişkin yeni düzenlenecek tahakkuk fişinin mahsup alanına bir önceki beyannameye ilişkin tahakkuk fişinin "ödenek olan" alanındaki tutar ilave edilerek, düzeltme beyannamesinin tahakkuk fişinin bilgisayar ortamında düzenlenmesi sağlanacaktır.

Diğer taraftan, otomasyonlu vergi dairelerinde, elden verilen, posta ile veya elektronik ortamda gönderilen düzeltme beyannameleri ile ilgili olarak "Düzeltme Beyannamesi Durum Listesi" gün sonunda sistemden alınacaktır. Bu listede yer alan düzeltme beyannameleri ile mükelleflere ait daha önce verilen veya gönderilen ilgili dönem beyannameleri karşılaştırılacak ve veriliş durumuna göre gerekli işlemler yapılacaktır.

B) Vergi İnceleme Raporlarına İstinaden Beyannamelerin Düzeltilmesi

Vergi Dairesi Otomasyon Sistemi uygulama yazılımlarında, katma değer vergisi beyannameleri ile ilgili vergi inceleme raporuna istinaden, rapora konu olan vergi ve döneme ilişkin beyanname bilgilerinin düzeltilmesine imkan veren düzenleme yapılmıştır.

Konu ile ilgili olarak, “0038 Vergi İnceleme Raporuna Dayalı Düzeltilmiş Beyanname” işlem türü ile “9023 Vergi İnceleme Raporuna Dayalı Düzeltilmiş Beyanname” tahakkuk türü tanımı yapılmıştır. Ayrıca Sürekli Yükümlülükler/Beyanname Kabul Masası/Tahakkuk İşlemi fonksiyonu altında “Vergi İnceleme Raporuna Dayalı Düzeltilmiş Beyanname Kaydetme” fonksiyonu hazırlanarak yalnızca katma değer vergisi beyannameleri için geçerli olan söz konusu uygulama müdür ve müdür yardımcısı düzeyinde yetkilendirilerek vergi dairelerinin kullanımına açılmıştır.

Buna göre, vergi dairesince inceleme raporuna istinaden düzeltilen beyanname, mükellefin son beyannamesi olarak kabul edilecek olup bundan sonra verilecek düzeltme beyannamesinin değerlendirilmesinde de bu beyanname dikkate alınacaktır.

Diğer taraftan, vergi dairelerince inceleme raporuna istinaden düzeltilen bilgilerin daha sonraki dönemleri etkileyip etkilemediğinin araştırılması, etkilenen dönemlere ilişkin beyanname bilgilerinin düzeltilerek durumun bir yazı ile mükellefe bildirilmesi, yapılan düzeltme işlemi sonucunda ödenecek verginin çıkması halinde ise vergi/ceza ihbarnamesinin düzenlenerek mükellefe tebliğ edilmesi gerekmektedir.

IV- ELEKTRONİK ORTAMDA DÜZELTME BEYANNAMESİ VERİLMESİ DURUMUNDA CEZA KESİLİP KESİLMEYECEĞİ

05/03/2007 tarihinde yürürlüğe giren 368 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nin 7’nci paragrafında “213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun mükerrer 257’nci maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden, bu Tebliğ’in yürürlük tarihinden itibaren elektronik ortamda gönderilen beyannamelere ilişkin olarak verilecek düzeltme beyannamelerinin de 340 ve 346 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nde yapılan açıklamalar doğrultusunda elektronik ortamda gönderilme mecburiyeti getirilmiştir. Elektronik ortamda gönderilme mecburiyeti getirilen düzeltme beyannamelerinin, elden verilmesi veya posta ile gönderilmesi durumunda, Vergi Usul Kanunu’nun mükerrer 355’inci maddesine göre özel usulsüzlük cezası uygulanacaktır.” açıklamasına yer verilmiştir.

Buna göre, 05/03/2007 tarihinden itibaren ihtiyari olarak verilenler de dahil olmak üzere elektronik ortamda verilmiş olan beyannamelere ilişkin düzeltme beyannamelerinin de elektronik ortamda verilme zorunluluğu bulunmakta olup bu tarihten önce gerek kağıt gerekse elektronik ortamda verilen düzeltme beyannamelerinin, elektronik ortamda gönderme zorunlulukları bulunmadığı gibi teknik olarak da buna imkân bulunmamaktadır.

05/03/2007 tarihinden önceki dönemlere ait düzeltme beyannamelerine özel usulsüzlük cezası kesilmemesi gerekmektedir.

V- BEYANNAMELERE KESİLEN ÖZEL USULSÜZLÜK CEZALARINA KARŞI SAVUNMA DİLEKÇELERİNDE YER VERİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Beyannamelerin elektronik ortamda gönderilmesi zorunluluğuna uyulmamasından dolayı, Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesine istinaden kesilen özel usulsüzlük cezası ile ilgili açılan davaların bir kısmının “ ... 213 sayılı Kanun'un mükerrer 355'inci maddesi uyarınca söz konusu beyannamenin elektronik ortamda verilmesi yönünde bir tebligat yapılmadan kesilen özel usulsüzlük cezasında hukuki uyarlık görülmemiştir....” gerekçesi ile kaybedildiği anlaşılmıştır. Bu nedenle hazırlanan savunmalarda, itiraz ve Danıştay nezdindeki temyiz dilekçelerinde aşağıda yapılan açıklamalara da yer verilmesi gerekmektedir.

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257'nci maddesinin birinci fıkrasının 5228 sayılı Kanun'un 8'inci maddesiyle değişen (4) numaralı bendinde “Maliye Bakanlığı... bu Kanun'un 149'uncu maddesine göre devamlı bilgi vermek zorunda olanlardan istenilen bilgiler ile vergi beyannameleri ve bildirimlerin, şifre, elektronik, imza veya diğer güvenlik araçları konulmak suretiyle internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesi, beyanname ve bildirimlerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesi hususlarında izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, beyanname, bildirim ve bilgilerin aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bu zorunluluğu beyanname, bildirim veya bilgi çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulamaya... yetkilidir” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu yetki maddesine istinaden, 340 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği 30/09/2004 tarihinde yayımlanmış olup uygulamaya başlanılmıştır. Bilahare yayımlanan 346, 357, 367,373, 376, 386, 405 ve 407 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenen beyannamelere elektronik ortamda verilme zorunluluğu getirilmiştir. Söz konusu Tebliğlerle elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilen beyannamelerin 340 ve 346 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde yer alan usul ve esaslar doğrultusunda gönderileceği açıklanmıştır.

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesinde, “Bu Kanun'un 86, 148, 149, 150, 256 ve 257'nci maddelerinde yer alan zorunluluklar ile mükerrer 257'nci madde uyarınca getirilen zorunluluklara uymayan..., (Kamu idare ve müesseselerinde bilgi verme görevini yerine getirmeyen yöneticiler dahil); ...özel usulsüzlük cezası kesilir. ... “ hükmüne yer verilmiştir.

346 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde; elektronik ortamda gönderilme zorunluluğu getirilen beyannamelerin, elden veya posta ile gönderilmeleri durumunda, Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesinde mükellefin durumuna uyan özel usulsüzlük cezası kesileceği belirtilmiştir.

Söz konusu Genel Tebliğler ile zorunluluk kapsamına alınan mükelleflerin, elektronik ortamda gönderilme mecburiyeti getirilen beyannamelerini, gerek kanuni süresi içinde gerekse kanuni süresinden sonra kağıt ortamda vermeleri halinde, Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesine istinaden mükellef grupları itibarıyla, maddede üç bent halinde belirlenen cezalardan, mükellefin durumuna uyan özel usulsüzlük cezasının kesilmesi gerekmektedir.

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesinin sonuna, 6009 sayılı Kanun'la değişen ve 01/08/2010 tarihinde yürürlüğe giren fıkra hükmü uyarınca da; beyannamelerini

elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilen mükelleflerin, bu beyannamelerini kanuni süresi içerisinde elektronik ortamda göndermeyip kanuni süresinin sonundan başlayarak 30 günlük süre içerisinde ve elektronik ortamda vermeleri halinde, durumlarına uyan özel usulsüzlük cezası 1/10 oranında; bunu takip eden ikinci 30 günlük süre içerisinde vermeleri halinde ise, bu ceza 1/5 oranında uygulanacaktır.

Elektronik ortamda beyanname verme mecburiyeti getirilen mükelleflerden, bu beyannamelerini kanuni süresi içerisinde elektronik ortamda göndermeyenler adına kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası ile ilgili açıklamalar 351 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde yapılmıştır.

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesinde, bu Kanun'un 86,148, 149, 150, 256 ve 257'nci maddelerinde yer alan zorunluluklar ile mükerrer 257'nci madde uyarınca getirilen zorunluluklara uymayan (kamu idare ve müesseslerine bilgi verme görevini getirmeyen yöneticiler dahil) kişilere mükellefin durumuna uyan özel usulsüzlük cezası kesileceği, ikinci fıkrasında da bu hükmün uygulanabilmesi için, bilgi ve ibraz ödevinin yerine getirilmesiyle ilgili, olarak yapılacak tebliğlerde bilginin verilmesi için tayin olunan sürede cevap verilmemesi, eksik veya yanıltıcı bilgi verilmesi veya defter ve belge ibrazı için tayin olunan süre ile defter ve belgelerin süresinde ibraz edilmemesi durumunda haklarında Kanun'un ceza hükümlerinin uygulanması cihetine gidileceğinin ilgililere yazılı olarak bildirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257'nci maddesinin birinci fıkrasının 4'üncü bendinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden, beyannamelere elektronik ortamda verilme zorunluluğu getiren ve buna uymayan mükellef adına uygulanacak özel usulsüzlük cezasını belirten düzenleme Resmi Gazete'de yayımlanmış olduğundan, artık Tebliğde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda yaptırımının ne olacağının mükelleflere ayrıca bir yazı ile bildirilmesine gerek bulunmamakta olup Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen, yazılı bildirim koşulu Genel Tebliğ'in Resmi Gazete'de yayımlanması suretiyle yerine getirilmiştir.

Ayrıca, 213 sayılı Kanun'un mükerrer 355'inci maddesi uyarınca bir tebligat yapılmadan kesilen özel usulsüzlük cezası hakkında açılan davaya ilişkin Danıştay Dördüncü Dairesinin 22/09/2005 tarih ve 2004/257 Esas No. ve 2005/1583 Karar No'lu kararında; "...Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen, yazılı bildirim koşulu Genel Tebliğ'in Resmi Gazete'de yayımlanması suretiyle yerine getirilmiş olduğundan, davacının kendisine yasal müeyyideleri de ihtiva eden bir yazı tebliğ edilmediği yolundaki iddiasına itibar edilmediği, bu nedenle davacı hakkında kesilen özel usulsüzlük cezasında anılan Kanun hükmüne aykırılık görülmediği gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiştir, ..." şeklinde karar verilmiştir.

Söz konusu karar Vergi Dava Daireleri nezdinde temyiz edilmiştir. Vergi Dava Dairelerinin 24.03.2006 tarih ve 2005/327 Esas No ve 2006/55 Karar No'lu kararı ile de temyiz talebi reddedilmiştir.

Beyannamelerin elektronik ortamda gönderilme zorunluluğuna uyulmadığından dolayı 213 sayılı Kanun'un mükerrer 355'inci maddesi uyarınca kesilen özel usulsüzlük cezası ile ilgili Maliye Bakanlığının taraf olduğu Danıştay Dördüncü Daire 2006/3993 Esas No, 2008/347 Karar No'lu, 2005/2100 Esas No, 2007/2167 Karar No'lu ve 2006/3692 Esas No, 2007/3409 Karar No'lu kararlarında; "...Yasanın verdiği açık yetkiye dayanılarak Maliye Bakanlığınca

çıkarılan Genel Tebliğ hükümleri uyarınca ilgili dönem beyannamesini elektronik ortamda vermesi gereken davacının bu yükümlülüğünü yerine getirmediği sabit olduğundan, Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesi uyarınca kesilen özel usulsüzlük cezasında da hukuka aykırılık görülmemiştir..." gerekçesi ile davaların reddine karar verilmiştir.

VI-SAHTE BELGE TİCARETİ YAPTIĞI TESPİT EDİLEN MÜKELLEFLERİN VERMİŞ OLDUKLARI BEYANNAMELERE İLİŞKİN İŞLEMLER

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 160'ıncı maddesinin 3'üncü fıkrasında, " ... başkaca bir ticari, zirai ve mesleki faaliyeti olmadığı halde münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiğinin vergi incelemesine yetkili olanlarca düzenlenen rapor ile tespit edilmesi ve mükellefiyet kaydının devamına gerek görülmediğinin raporda belirtilmesi halinde, mükellef (matrah lı veya matrahsız beyanname verenler dahil) işi bırakmış addolunur ve mükellefiyet kaydı vergi dairesince terkin edilir ..." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan 2004/13 sıra numaralı Uygulama İç Genelgesinin (II) numaralı bölümünde "Bu çerçevede, münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiği vergi inceleme raporuyla tespit edilen gerçek ve tüzel kişilerin mükellefiyet kayıtları, bunların matrahlı ya da matrahsız beyanname verip vermediğine bakılmaksızın vergi inceleme raporunda mükellefiyet kaydının devamına gerek görülmediğinin belirtilmiş olması şartı ile raporda belirtilen tarih itibarıyla terkin edilecektir.

Yapılan terk işlemi, mükellefin işi bırakmasından önceki döneme ilişkin yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacağı gibi bu tarihten sonra faaliyette bulunduğu tespit halinde bu dönemlere ilişkin vergilendirmeye ve sahte belge düzenleme fiilini işleyenler hakkında kovuşturma yapılmasına ve ceza uygulanmasına da engel teşkil etmeyecektir.

Münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiği vergi incelemesine yetkili olanlarca düzenlenen raporda tespit edilen ve mükellefiyet kaydının devamına gerek görülmediğinin raporda belirtilmesi üzerine mükellefiyet kaydı terkin edilenlerin, terk tarihinden sonra göndereceği beyannameler, işleme tabi tutulmadan dosyasında muhafaza edilecektir." ifadeleri yer almaktadır.

Buna hükümlere göre;

-Vergi incelemesine yetkililerce tanzim edilen raporlarda, başkaca ticari, zirai ve mesleki faaliyeti olmadığı halde münhasıran sahte belge düzenlemek ya da komisyon karşılığı sahte fatura ticareti yapmak amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiği, gerçekte bir mal veya hizmet alım satımı bulunmadığı açık olarak tespit olunan mükelleflerin kayıtları raporda belirtilen tarih itibarıyla re'sen terkin edilmesi gerekmektedir. Bu tarihten sonraki dönemler ile ilgili olarak beyanname gönderilmesi halinde işleme tabi tutulmadan muhafaza edilmesi, işlem yapılmış diğer bir ifadeyle beyan edilen vergiler tahakkuk ettirilmiş ise terkin edilmesi gerekmektedir.

-Raporda mükellefiyetin, tesis tarihi itibarıyla diğer bir ifadeyle başlangıçtan itibaren re'sen terkin edilmesi gerektiği neticesine ulaşılmışsa mükellefiyet döneminde verilen beyannamelerin terkin edilmesi gerekmektedir.

-Her iki durumda da terkin işlemlerinin, bu mükellefler adına komisyon gelirleri nedeniyle vergi incelemesine yetkililerce tanzim edilen raporlara veya bu raporlar done alınmak suretiyle verilen takdir komisyonu kararlarına istinaden tarh edilen vergi ve cezaların

kesinleşmesinden sonra yapılması gerekmektedir. Ayrıca, tahsil edilmiş vergilerin terkin edilemeyeceği tabiidir.

VII- DİĞER HUSUSLAR

1- Beyannamelerin Alınması Üzerine Yapılacak Kontroller

Beyannamelerin şekil, muhteva ve eklerini belirlemeye Maliye Bakanlığının yetkili olduğu vergi kanunları ile hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, vergi beyannamelerinde “T.C. Kimlik Numarası” ve “E-posta Adresi”ne ilişkin alanlara yer verilmiştir.

Konuyla ilgili açıklamalara 331 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nde yer verilmiştir. Mükellefler tarafından verilecek beyannamelerin vergi dairelerince alınması sırasında T.C. Kimlik Numarası ile elektronik posta adresine ilişkin alanların doldurulup doldurulmadığı kontrol edilecektir. Söz konusu bilgilerin eksik olması halinde de vergi dairelerince beyannameler kabul edilerek tahakkuk işlemine tabi tutulacak, bilahare bu bilgilerin mükellefle iletişim kurulmak suretiyle tamamlanması sağlanacaktır. Ancak, belirtilen bilgilerin tamamlanmaması nedeniyle bu aşamada mükellefe ceza kesilmeyecektir.

Diğer taraftan, alınan beyannamelerde yer alan T.C. Kimlik Numarası ve varsa e-posta adresi bilgilerine ilişkin giriş işlemleri sicil servisi tarafından ivedilikle yapılacaktır.

Ayrıca, 2010/3 Seri No’lu Uygulama İç Genelgesi’nde açıklandığı üzere, vekil tarafından imzalanan beyannamenin alınması sırasında, ilgili vekâletnamenin onaylı örneği ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslının ve fotokopisinin talep edilmesi, vekâletname ile verilen yetkinin beyannamenin türüne ve dönemine uygunluğunun ve belirli bir süreyle sınırlı olup olmadığının araştırılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, vekâletname ile verilen yetkinin mükellefin vereceği tüm beyanname türlerini kapsadığının ve herhangi bir süreyle sınırlı olmadığını tespit edilmesi halinde, daha sonra verilecek beyannameler de bu vekâletnamenin tarih ve sayısı belirtilmek suretiyle vekil tarafından imzalanabilecektir. Söz konusu vekaletnameler, mükellefin tarh dosyasında muhafaza edilecektir.

Ayrıca, 2012/4 Uygulama İç Genelgesi’nde açıklandığı üzere, noter onaylı aranan belgelerin okunaklı birer fotokopisinin, aslına uygunluğu kontrol edildikten sonra mükellefe veya yetkili adamına iade edilerek müdür yardımcısı, şef veya görevlendirilecek bir memur tarafından isim ve unvan yazılarak tasdik edilen örneklerine göre işlem yapılması mümkündür.

2- Gelir/Kurumlar Vergisi Mükellefi Olmayanların E-Beyan Verme Zorunluluklarının Bulunup Bulunmadığı

Gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmayanlar tarafından verilmesi gereken muhtasar ve katma değer vergisi beyannamelerinin elektronik ortamda verilme zorunluluğu bulunmamaktadır.

3- Basit Usule Tabi Mükelleflerin E-Beyan Verme Zorunluluklarının Bulunup Bulunmadığı

Ticari faaliyetlerinden dolayı basit usulde vergilendirilen mükelleflerin beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak elektronik beyanname gönderme aracılık yetkisi almış olan, basit usul mükelleflerinin bağlı olduğu meslek odaları veya 3568 sayılı Kanun uyarınca yetki almış olup bağımsız çalışan serbest muhasebeci, serbest

muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirler aracılığı ile beyannamelerini elektronik ortamda gönderebileceklerdir.

4- Aile Hekimlerinin E-Beyan Verme Zorunluluklarının Bulunup Bulunmadığı

Aile hekimleri tarafından verilmesi gereken muhtasar beyannamelerin elektronik ortamda verilmesi zorunludur.

5- GMSİ Beyannamelerinin İsteğe Bağlı Olarak Elektronik Ortamda Verilmesi

13/03/2007 tarih ve 26 sayılı V.U.K Sirkülerinde ifade edildiği gibi, beyana tabi geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından ibaret olan mükelleflerin yıllık gelir vergisi beyannamelerini elektronik ortamda doğrudan kendileri göndermek istemeleri halinde, örneği 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin ekinde yer alan “Elektronik Beyanname Gönderme Talep Formu” doldurarak, bağlı buldukları vergi dairesinden 340 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen esaslar doğrultusunda kullanıcı kodu, parola ve şifre alabileceklerdir. İlk defa gayrimenkul sermaye iradından dolayı beyanname verecek olan mükelleflere kullanıcı kodu, parola ve şifre verilmeden önce vergi dairesince mükellefiyet tesisi yapılacağı tabiidir.

Bu mükellefler aldıkları kullanıcı kodu, parola ve şifreyi kullanmak suretiyle yıllık gelir vergisi beyannamelerini elektronik ortamda gönderebileceklerdir

6- Meslek Odaları Ve Birliklerinin, İşletme Hesabına Göre Defter Tutan Üyelerinin Beyanname Ve Bildirimleri

5362 sayılı Kanun’a göre kurulan meslek odaları ve birlikleri, işletme hesabı esasına göre defter tutan üyelerine ait beyanname, bildirim ve eklerini elektronik ortamda gönderebileceklerdir.

7- Mükellefiyet Nakil İşlemleri Sırasında E-Beyanname Gönderilmesi

Mükellefiyet nakillerinde e-beyanname gönderilmesi hususuna ilişkin olarak;

Örneğin, mükellef A 13/12/2012 tarihli dilekçesinde adres değişikliği nedeniyle işyerini X vergi dairesinden, Y vergi dairesinin sınırlarına taşıdığını belirtmiştir. Y vergi dairesince 04/01/2013 tarihinde yoklama yapılmış ancak mükellefiyet tescilini yapmamıştır.

Mükellef A’nın muhasebecisi 10-12/2012 dönemine ait muhtasar beyannamesini elektronik ortamda veremediğini belirterek, ilgili vergi dairesine posta yoluyla göndermiştir. Vergi dairesi söz konusu beyannameye ilişkin olarak Vergi Usul Kanununun mükerrer 355’inci maddesine göre işlem yapmıştır. Mükellef A söz konusu beyannameyi mükellefiyet tescilinin zamanında yapılmaması nedeniyle gönderemediğini belirterek; hakkında yapılan tarhiyatın terkinini talep etmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığı Uygulama ve Veri Yönetimi Daire Başkanlığı ile Başkanlığımız aracılığıyla yapılan yazışma neticesinde; olayda mükellef A’nın beyannamesini 23/01/2013 tarihinde internet üzerinden göndermeye çalıştığı ancak bu tarih itibariyle Y vergi dairesinde mükellefiyetinin olmaması nedeniyle “mükellef değildir” mesajı aldığı ve söz konusu beyannameyi gönderemediği anlaşılmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda; X vergi dairesinin 21/01/2013 tarihinde mükellefi terk ettirdiği, Y vergi dairesinin ise 24/01/2013 tarihinde mükellefiyet tesis ettirdiği tespit edilmiştir.

Buna göre, adres değişikliğinden dolayı mükellefiyet tesisinin 24/01/2013 tarihinde yapılması sebebiyle, beyannamesi yasal süresi içerisinde e-beyanname sistemince kabul edilmeyen mükelleflerin, beyannamelerini dilekçelerinde belirtilen tarihte gönderdiğinin yukarıda belirtilen usulde tespit edilmesi durumunda, Gelir İdaresi Başkanlığının 21/08/2013 tarih ve 79637 sayılı yazısı uyarınca, mükellefe izafe edilecek bir kusur bulunmadığından, mükellef adına kesilmiş bulunan cezaların terkinde yolunda gerekli düzeltme işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere; mükellefler tarafından elektronik ortamda kanuni süresi içerisinde beyanname verilmeye çalışıldığı ancak sistem tarafından kabul edilmediği gerekçesiyle ibraz edilen dilekçeler üzerine öncelikle ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğünün Başkanlığımız aracılığıyla Gelir İdaresi Başkanlığı Uygulama ve Veri Yönetimi Daire Başkanlığı ile yazışma yapması, söz konusu yazışma sonucunda mükellefin dilekçesinde belirttiği şekilde yasal süresi içerisinde e-beyanname sisteminden beyanname göndermeye çalıştığı tespit edilmesi durumunda ilgili beyannamelerin süresinde verilmemesi nedeniyle mükellef adına yapılan tarhiyatların terkin edilmesi gerekmektedir.

8- 6111 Sayılı Kanun Kapsamında Matrah/Vergi Artırımı Dönemleri ile İlgili Sehven Veya Kendiliğinden Verilen Beyannameler

Mükellefler, 6111 sayılı Kanun'a göre gerçekleştirdikleri matrah artırımlarından vazgeçemeyeceklerdir. Öte yandan, 6111 sayılı Kanun çerçevesinde matrahı artırılan yıl veya dönemlerle ilgili sehven verilen kurumlar vergisi ve KDV beyannamelerinin, Vergi Usul Kanunu'nun 116, 117 ve 118'inci maddelerine göre vergi hatası kapsamında iptal edilmesi de mümkün değildir.

Ayrıca 6111 sayılı Kanun'un matrah artırımı hükümlerinden yararlanılmış olmasının, mükelleflerin kendiliğinden vermiş oldukları beyannamelerle herhangi bir ilişkisi bulunmamaktadır.

VIII- ÖNCEDEN HAZIRLANMIŞ KİRA BEYANNAME SİSTEMİ

Vergi Usul Kanunu'nun 28'inci maddesinin ikinci fıkrasında, beyannamenin elektronik ortamda gönderilmesi halinde, tahakkuk fişinin elektronik ortamda düzenleneceği ve mükellef veya elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verilmiş gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda iletileceği; bu iletinin, tahakkuk fişinin mükellefe tebliği yerine geçeceği hükme bağlanmıştır.

Maliye Bakanlığına verilen yetkilere istinaden; 2011 ve müteakip takvim yıllarında sadece gayrimenkul sermaye iradı (GMSİ-kira geliri) elde eden mükelleflerin bu iratlarına ilişkin beyannamelerinin Gelir İdaresi Başkanlığınca önceden doldurulup mükelleflerin onayına sunulacağı Önceden Hazırlanmış Kira Beyanname Sistemi'nin uygulanmasına başlanılmıştır.

Önceden Hazırlanmış Kira Beyanname Sistemi kira geliri (GMSİ) elde eden mükelleflere ilişkin banka, tapu, sigorta şirketleri gibi diğer kurumlardan elde edilen bilgiler kullanılarak GMSİ beyannamelerinin Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından otomatik olarak doldurulduğu ve mükelleflerin onayına sunulduğu bir sistemdir. Bu sistem ile sicil bilgilerinin, gayrimenkul sermaye iradı tür ve tutarının ve gider türü, indirim, vergi kesintisi gibi GMSİ beyannamesinde bulunan tüm bilgilerin görüntülenmesi, doldurulması ve değiştirilmesi işlemlerinin kolay, hızlı ve kontrol edilebilir bir şekilde yapılması imkânı sağlanacaktır. Vergi

hesaplama adımları ve tahakkuk bilgileri hesaplanmış bir şekilde hazırlanıp mükellefin onayına sunulacaktır.

Bu Sistemden beklenen fayda, mükelleflerin vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek için katlandıkları zaman kaybı ve parasal maliyetleri azaltmak ve vergiye tâbi gelirlerin vergi kanunlarına hâkim olamama ya da ihmal gibi nedenlerle eksik ya da yanlış beyan edilmesi gibi riskleri en aza indirmektir. Sistem mükelleflerin yükümlülüklerini yerine getirmelerine ilişkin süreci önemli oranda kolaylaştıracak ve böylece vergi kanunlarına gönüllü uyumun artırılmasına katkıda bulunacaktır.

Sistem, hâlihazırda GMSİ yönünden gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlara hizmet sunacağı gibi ilk defa mükellefiyet tesis ettirerek GMSİ beyannamesi gönderecekleri de kapsamaktadır. Bu bakımdan daha önce GMSİ yönünden gelir vergisi mükellefiyeti bulunmayan şahısların, İnternet Vergi Dairesinde kendileri için hazırlanan GMSİ beyannamelerini elektronik ortamda onayladıkları anda, adlarına GMSİ için mükellefiyet tesisi ve vergi tahakkuku işlemleri otomatik olarak gerçekleştirilecektir.

Önceden Hazırlanmış Kira Beyanname Sistemi'ne girişler Gelir İdaresi Başkanlığının internet adresi (www.gib.gov.tr) üzerinden gerçekleştirilecektir.

Mükellefler İnternet Vergi Dairesi şifrelerini kullanarak veya kendileri için hazırlanmış güvenlik sorularını cevaplayarak Sistem'e giriş yapabileceklerdir. İnternet Vergi Dairesi şifresi bulunmayan mükellefler, 'SADECE GAYRİMENKUL SERMAYE İRADI GELİRİ ELDE EDEN GERÇEK KİŞİLER İÇİN İNTERNET HİZMETLERİ KULLANIM BAŞVURU FORMU' ile herhangi bir vergi dairesine bizzat başvurarak kullanıcı adı, şifre ve parola alabileceklerdir.

Gelir İdaresi Başkanlığınca diğer kurumlardan elde edilen bilgiler ve diğer bilgiler kullanılarak hazırlanan ve İnternet Vergi Dairesi'nde onaya sunulan beyannameler, mükellefler tarafından kontrol edilecek; eksiklik, hata veya yanlışlıkların bulunması halinde mükelleflerce düzeltilerek onaylanacaktır. Bu kapsamda Başkanlık tarafından doldurulan ve mükelleflerce elektronik ortamda onaylanan beyannamelerin içeriğinin doğruluğundan mükelleflerin sorumlu olacağı tabiidir.

Onaylama işlemi sonucu otomatik olarak hazırlanan tahakkuk fişinin yine Sistem üzerinden mükellefe iletilmesi işlemi ile söz konusu tahakkuk fişi mükellefe tebliğ edilmiş sayılacaktır.

GMSİ beyannamelerinin Önceden Hazırlanmış Kira Beyanname Sistemi'nden verilmiş sayılabilmesi için Sistem üzerinde onaylama işleminin yapılması şarttır. Onaylama işlemi en geç, beyanname verilmesi gereken sürenin son günü saat 24:00'ten önce tamamlanmalıdır

BÖLÜM IV

BA-BS BİLDİRİM FORMLARI

Ba-Bs bildirim formlarına ilişkin 30/03/2007 tarih 2007/6, 02/05/2007 tarih 2007/10, 24/07/2007 tarih 2007/17, 13/03/2008 tarih 2008/8, 24/04/2008 tarih 2008/13, 30/07/2008 tarih 2008/26, 07/12/2009 tarih 2009/17, 18/12/2009 tarih 2009/19, 22/02/2010 tarih 2010/3, 15/04/2010 tarih 2010/7, 25/06/2010 tarih 2010/30 No'lu tamimlerin güncellenmesi ile uygulamada tereddüt edilen hususlara yönelik açıklamalara bu bölümde yer verilmiştir.

I- BA-BS BİLDİRİM FORMU VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE VERMEYEN MÜKELLEFLER HAKKINDA YAPILACAK İŞLEMLER

A) Ba-Bs Bildirim Formu Vermeyen, Eksik Veren Veya Yanıltıcı Bildirimde Bulunan Mükellefler Hakkında Yapılacak İşlemler

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 148, 149 ve mükerrer 257'nci maddelerinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak, 350 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba) ile mal ve hizmet satışlarını ise Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs) ile bildirmeleri hususunda Maliye Bakanlığınca yükümlülük getirilmiştir. Söz konusu Tebliğ, 362 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin yayımlanması ile yürürlükten kaldırılmıştır.

362 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin 4'üncü bölümünde açıklandığı üzere, elektronik veya kağıt ortamında belirlenen sürede bildirimlerini vermeyen, eksik veren veya yanıltıcı bildirimde bulunan mükellefler hakkında Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesi hükmü uyarınca işlem yapılacak ve bu mükellefler öncelikli olarak incelemeye sevk edilecektir.

381 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca bilanço esasına göre defter tutan mükelleflere, 2008 yılı ve müteakip yıllarda Ba ve Bs bildirim formlarını aylık dönemler halinde düzenleyerek, takip eden ayın 5'inci gününden itibaren bir sonraki ayın 5'inci günü akşamına kadar verme zorunluluğu getirilmiştir.

396 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımları ile mal ve hizmet satışlarının Form Ba ve Form Bs ile bildirilmesi yükümlülüğününün 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerinde yerine getirilmesinde uygulanacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri belirlenmiştir. Mükellefler söz konusu bildirim formlarını, aylık dönemler halinde düzenlemek ve takip eden ayın birinci gününden itibaren son günü akşamı saat 24:00'e kadar sistem üzerinden onaylamak suretiyle göndermekle yükümlüdürler.

E-VDO kayıtlarının kontrol edilerek Ba-Bs bildirimlerinin belirlenen sürede verilip verilmediğinin, vermeyen veya eksik ve yanıltıcı veren mükellefler adına ceza kesilip kesilmediğinin, incelemeye sevk edilip edilmediğinin tespit edilerek bildirimlerini

vermeyenler, eksik ya da yanıltıcı bildirimde bulunanlar adına Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesine istinaden ceza kesilmesi ve incelemeye değer görülenlerin incelemeye sevk edilmesi gerekmektedir.

Ba-Bs bildirim formlarını kanunî süresinde elektronik ortamda vermedikleri tespit edilen mükellefler adına Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesi uyarınca özel usulsüzlük cezası uygulanmasında tespit tarihi yerine, özel usulsüzlük cezası kesilmesini gerektiren fiilinin işlendiği tarihte geçerli olan, diğer bir ifadeyle; beyannamelerin veya formların kanunen verilmesi gereken tarihte yürürlükte bulunan ceza miktarlarının dikkate alınması gerekmektedir.

Ayrıca, Ba-Bs bildirim formlarını verme yükümlülüğünde olan mükelleflerin 396 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirtilen hadlerin altında kalması sebebiyle bildirilecek alım-satımları bulunmasa bile her iki bildirim formunu birlikte vermek zorunda oldukları hususu göz önüne alındığında; bu formların tek bir form olarak değerlendirilmesi ve söz konusu formların belirlenen sürede verilmemesi, eksik veya yanıltıcı bildirimde bulunulması halinde ise her bir dönem için ayrı ayrı tek özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, gayri faal olan uzun süredir beyanname vermeyen veya beyanname vermekle birlikte Ba-Bs bildirim formu vermeyen, matrahsız veya çok cüzi matrah bildiren mükelleflerle ilgili gerekli değerlendirmenin vergi dairesince yapılarak, sonuçlandırılması gerekmektedir.

396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "4.1. Bildirimlerin Süresinde veya Tam Olarak Verilmemesi" başlıklı bölümünde bildirim formlarını Tebliğde belirlenen süreler içinde vermeyen, eksik veya yanıltıcı bildirimde bulunan mükellefler hakkında Kanunun mükerrer 355 inci maddesi hükmü uyarınca cezai işlem uygulanacağı. söz konusu cezai işlemin uygulanmasında, Ba ve Bs bildirim formlarının tek bir form olarak değerlendirilerek tek özel usulsüzlük cezası kesileceği; "4.2. Bildirimlerin Düzeltilmesi" başlıklı bölümünde bildirimlerin verilme süresi içerisinde yapılan düzeltmelerde herhangi bir ceza uygulanmayacağı. bu süre geçtikten sonra yapılan düzeltmelerde ise, düzeltilen her bir form için ayrı ayrı olmak üzere aynı Kanunun mükerrer 355'inci maddesi hükmü uyarınca işlem yapılacağı açıklamalarına yer verilmiştir.

Anılan Kanunun mükerrer 355'inci maddesinde, Kanunun 148, 149 ve 257'nci maddelerinde yer alan zorunluluklar ile mükerrer 257'nci madde uyarınca getirilen zorunluluklara uymayanlara özel usulsüzlük cezası kesileceği belirtilerek, altıncı fıkrasında elektronik ortamda verilme zorunluluğu getirilen bildirim veya formlara ilişkin olarak süresinden sonra düzeltme amacıyla verilen bildirim ve formların, belirlenen sürelerin sonundan itibaren 10 gün içinde verilmesi halinde özel usulsüzlük cezası kesilmeyeceği, takip eden 15 gün içinde verilmesi halinde ise kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezasının 1/5 oranında uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Bununla birlikte Gelir İdaresi Başkanlığından alınan 26/07/2013 tarih ve 71979 sayılı görüş yazısında "... söz konusu formların süresinde gönderilmeyerek kanuni süresinden sonra gönderilmesi ile bu formlara yönelik düzeltmelerin kanuni süresinden sonra gönderilmesi dolayısıyla Kanun hükmünden kaynaklanan farklı cezai uygulamalar yapılmakta olup, Kanunun mükerrer 355 inci maddesi uyarınca çerçevesi belirlenen genel tebliğ düzenlemeleri ile kanuni süresinde verilmeyen formlar için, mükellefler lehinde yapılan bir değerlendirme ile tek ceza uygulaması getirilmiş, bildirimlerin verilme süresi geçtikten sonra yapılan

düzeltilmelerde ise sadece hata yapılan form düzeltilerek gönderildiğinden, düzeltilen her bir form için özel usulsüzlük cezası uygulanması gerektiği belirtilmiştir.” ifadesine yer verilmiştir.

B) Akaryakıt İstasyonlarında ÖKC Fişi İle Yapılan Satışların Ba-Bs Bildirim Formlarında Nasıl Gösterileceği

396 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nin 1.2.1 bölümünde, bildirim mecburiyeti bulunan mükelleflerce, belirlenen hadler çerçevesinde yapılan her türlü mal ve/veya hizmet alış ve satışları, bunlara ilişkin belgenin türüne (fatura, irsaliyeli fatura, serbest meslek makbuzu, müstahsil makbuzu, gider pusulası, akaryakıt pompalarına bağlı ödeme kaydedici cihaz fişi, sigorta komisyon gider belgesi ve yolcu bileti gibi) bakılmaksızın Ba-Bs bildirim formlarına dahil edileceği açıklanmıştır.

Anılan Tebliğ’in 1.2.2. bölümünde ise mükelleflerin 2010 yılı ve müteakip yılların aylık, dönemlerine ilişkin mal ve/veya hizmet alışları ile mal ve/veya hizmet satışlarına uygulanacak had 5.000 TL olarak yeniden belirlenmiş olup bir kişi veya kurumdan katma değer vergisi hariç 5.000 TL ve üzerindeki mal ve/veya hizmet alışları “Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)” ile; bir kişi veya kuruma katma değer vergisi hariç 5.000 TL ve üzerindeki mal ve/veya hizmet satışları ise “Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin bildirim Formu (Form Bs)”nun Tablo II alanında bildirilecektir.

Ayrıca akaryakıt istasyonlarından ödeme kaydedici cihaz fişi ile yapılan alımlar 396 Sıra No’lu Genel Tebliği’nde belirlenen haddi aşması halinde Ba bildirim formu ile bildirilecektir.

C) Adi Ortaklıklarda Ba-Bs Bildirim Formu Verme Yükümlülüğü

396 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nin “Yükümlülük Kapsamındaki Mükellefler” başlıklı bölümünün 1.1.4. ayrımında açıklandığı üzere, kollektif şirketler ve bilanço esasına göre defter tutan adi ortaklıkların Ba-Bs bildirim formları ortaklık veya şirket adına bunların vergi kimlik numaraları kullanılarak verilecektir. Ortaklık veya şirket adına verilmesi gereken bildirimlerin ortaklardan herhangi birinin vergi kimlik numarası kullanılarak verilmesi halinde bildirim formları hiç verilmemiş kabul edilecektir.

D) Hal Komisyoncularının Ba-Bs Bildirim Formu Verme Yükümlülüğü

Tüccarlar, haldeki komisyoncu tarafından malların satışı sonrasında adına düzenlenen faturada yer alan, malın toplam bedelinden komisyon masrafları (Komisyon ücreti, komisyon KDV’si, stopaj, hal rüsumu, SGK kesintisi vs.) çıkarıldıktan sonra kalan tutarı, malın satış bedeli olarak (hal komisyoncusunun bilgileri yazılarak) Form Bs’de bildireceklerdir.

Haldeki komisyoncular ise faturadaki toplam mal bedelinden, komisyon masrafları (Komisyon ücreti, komisyon KDV’si, stopaj, hal rüsumu, SGK kesintisi vs.) çıkarıldıktan sonra kalan tutarı, malın alış bedeli olarak (tüccar bilgileri yazılarak) Form Ba’da bildireceklerdir.

Ayrıca, faturada yer alan komisyon bedelini ise hizmet satımı olarak (tüccar bilgileri yazılarak) Form Bs’de bildireceklerdir. Komisyoncular tarafından düzenlenen satış faturalarında, her müşteri için ayrı ayrı olmak üzere aylık toplam satış toplam tutarının, 396 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenen KDV hariç 5.000-TL ve üzerinde olması halinde Bs formuna dahil edilerek bildirimde bulunulması gerekmektedir.

Haldeki komisyoncudan mal satın alan ve bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin, KDV hariç 5.000-TL ve üzerindeki alımlarını “Mal ve hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)” ile bildirimde bulunmaları gerekmektedir.

E) İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutan Mükelleflerin Ba-Bs Bildirim Formu Verme Yükümlülüğü

Ba-Bs bildirim formu verme yükümlülüğü sadece bilanço esasına göre defter tutan mükellefler açısından geçerli olduğundan işletme esasına göre defter tutan mükellefler Ba-Bs bildirim formu verme yükümlülüğü yoktur.

F) Sigorta Şirketlerinin Ba- Bs Bildirim Formu Verme Yükümlülüğü

396 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nin 1.2.5. bölümünde; *”Bankalar, Katılım Bankaları, Aracı Kurumlar, Portföy Yönetim Şirketleri, Menkul Kıymet Yatırım Fon ve Ortaklıkları, Reasürans Şirketleri, Emeklilik Şirketleri, Sigorta Şirketleri ve Acenteleri yapmış oldukları işlemleri belirli periyotlarla Bakanlığımıza bildirdiklerinden, hizmet ve satış işlemlerinde düzenledikleri dekont ve poliçe bilgilerini Form Bs ile bildirmelerine gerek bulunmamaktadır.*

Aynı şekilde, bu kurumların kendi aralarındaki işlemler sebebiyle düzenledikleri dekontların karşı tarafça Form Ba ile bildirilmesine de gerek bulunmamaktadır.

Bu kurumlar, diğer belgelere dayalı olarak yaptıkları mal ve hizmet alım/satımlarını genel esaslar çerçevesinde Ba-Bs bildirim formları ile bildirmek zorundadırlar.” açıklamalarına yer verilmiştir.

Öte yandan, 243 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nde; sigorta acente ve üretörleri tarafından sigorta şirketlerine sağlanan hizmetler nedeniyle ödenen komisyon bedellerinin sigorta şirketleri tarafından düzenlenecek “Sigorta Komisyon Gider Belgesi”ne istinaden kayıtlara alınacağı ve bu belgelerin, işlem bazında veya en çok bir aylık dönemler itibarıyla tahakkuk edecek komisyonlar için tek belge şeklinde düzenlenebileceği hususunda açıklamalar yapılmıştır.

Ayrıca, sigorta acente ve broker işlemlerine ilişkin bilgiler (sigorta komisyon gider belgesi dahil) 2 Seri No’lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği kapsamında “Sigorta Acenteleri ve Broker İşlemleri Formatı” ile 396 Sıra No’lu Vergi Usul Genel Tebliği’nde belirlenen 5.000 TL’lik limite bağlı kalmaksızın sigorta şirketleri tarafından Btrans üzerinden Maliye Bakanlığına gönderildiğinden ayrıca Form Ba-Bs bildirimlerine dahil edilmesine gerek bulunmamaktadır.

II- TASFİYE DEVİR VE İFLAS DURUMLARINDA BA-BS BİLDİRİM FORMLARININ VERİLMESİ

A) Tasfiye, Devir ve Birleşme Halindeki Şirketlerde Ba-Bs Bildirim Formu Verme Yükümlülüğü

Tasfiye halinde bulunan şirketlerin Ba ve Bs bildirimlerinin konuyla ilgili tebliğ ve sirkülerde açıklanan şartları taşımaları halinde kullanıcı kodu, parola ve şifre almak suretiyle tasfiye memuru tarafından elektronik ortamda gönderilmesi, bu şartların taşınmaması halinde ise Ba ve Bs bildirimlerinin elektronik ortamda beyanname gönderme aracılık yetkisi almış meslek mensupları vasıtasıyla gönderilmesi gerekmektedir.

Tasfiyesi devam eden mükellefler bildirim formlarını, tasfiye süresince aylık dönemler halinde vereceklerdir. Tasfiyenin başladığı aya ait bildirim formları ise tasfiye öncesi ve sonrası ayırımı yapılmaksızın düzenlenecektir.

Diğer taraftan, tasfiye sonunda bildirimler tasfiye kararının tescil edildiği tarihi izleyen ayın son günü akşamına kadar tasfiye memuru veya 3568 sayılı Kanuna istinaden yetki almış meslek mensupları tarafından verilecektir.

Birleşme ve devir halinde, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun,

- 18'inci maddesi uyarınca gerçekleştirilen birleşmelerde, münfesi kurumun birleşmenin gerçekleştiği döneme ilişkin bildirimleri bunlar adına, birleşilen kurum veya 3568 sayılı Kanununa istinaden yetki almış meslek mensupları tarafından,

- 19'uncu maddesi uyarınca yapılan devirlerde, münfesi kurumun devrin gerçekleştiği döneme ilişkin bildirimleri bunlar adına, devir alan kurum veya 3568 sayılı Kanununa istinaden yetki almış meslek mensupları tarafından,

- 19'uncu maddesi uyarınca gerçekleştirilen tam bölünmelerde, münfesi kurumun bölünmenin gerçekleştiği döneme ilişkin bildirimleri bunlar adına, münfesi kurumun varlıklarını devralan kurumlardan müteselsil sorumluluk kapsamında herhangi biri veya 3568 sayılı Kanununa istinaden yetki almış meslek mensupları tarafından takip eden ayın son günü akşamına kadar verilmesi gerekmektedir.

B) İflas Halindeki Kurumların Ba – Bs Bildirim Formlarının Verilmesi

Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili madde hükmüne göre, iflas halinde tasfiye iflas idaresi tarafından İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılır. Şirket organları temsil yetkilerini ancak şirketin iflas idaresi tarafından temsil edilmediği hususlar için muhafaza ederler.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 226'ncı maddesinde, iflas masasının kanuni temsilcisinin iflas idaresi olduğu ve iflas idaresinin masanın menfaatlerini gözetmek ve tasfiyeyi yapmakla mükellef olduğu hüküm altına alınmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Kanuni Temsilcilerin Ödevi" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre, tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mükellef veya vergi sorumlusu olmaları halinde bunlara düşen ödevler kanuni temsilcileri, tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri idare edenler ve varsa bunların temsilcileri tarafından yerine getirilir. Dolayısıyla, kanuni temsilci tasfiye halinde tasfiye memuru, iflas halinde ise iflas idaresidir.

İflas eden mükellefler için bildirim yükümlülüğü iflasın açıldığı tarihi ihtiva eden dönemden sonra sona erecektir. İflasın kaldırılması durumunda ise bildirim yükümlülüğü, kaldırılma tarihini ihtiva eden dönemden itibaren tekrar başlayacaktır.

III- BA-BS BİLDİRİM FORMLARININ DÜZELTİLMESİ

Vergi Usul Kanunu'nun 18'inci maddesinin 4'üncü bendinde hüküm altına alındığı üzere, resmi tatil günleri süreye dahildir. Sürenin son günü resmi tatile rastlarsa tatili takip eden ilk iş gününün tatil saatinde biter. Ba-Bs bildirim formlarının son verilme tarihinin tatil gününe

rastlaması halinde, cari döneme ait formların son verilme tarihi ile bir sonraki döneme ait formların ilk verilme tarihi aynı gün olacağından, söz konusu bildirim formları gönderilirken mükelleflerin dönem hatası yapmamaları için onaylama işlemi sırasında sistem tarafından verilen uyarı mesajına dikkat etmeleri gerekmektedir. Bu gibi durumlarda dönem hatası yapılması halinde düzeltme işlemi mükellefler tarafından elektronik ortamda yapılacaktır.

Buna göre, 01/01/2010 tarihinden itibaren Ba-Bs bildirim formlarında yapılan dönem hatalarına ilişkin düzeltme işlemlerinin mükellefler tarafından elektronik ortamda yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, aylık olarak verilmesi gereken Ba-Bs bildirim formlarının verilme süresinin son gününde gönderilmesi dolayısıyla veya başka bir nedenle sehven dönem hatası yapıldığının anlaşılması halinde, (Örneğin, Ocak 2010 dönemine ilişkin Form Ba veya Form Bs bildiriminin 01/02/2010 tarihinden 01/03/2010 akşamı saat 24:00'e kadar verilmesi esnasında Ocak dönemi yerine Şubat dönemi bildirim olarak elektronik ortamda gönderilip onaylanması halinde) sadece hata yapılan döneme ilişkin (Ocak 2010) bildirim formunun mükellef tarafından elektronik ortamda düzeltilerek gönderilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, mükelleflerin alışlarına ilişkin faturaların ellerine sonradan ulaşması durumunda, faturanın düzenlendiği tarih dikkate alınarak bildirilmesi gerektiğinden fatura tarihini içeren döneme ait Ba bildirim formu için gerekli düzeltmenin yapılması gerekmektedir.

Elektronik ortamda verilme zorunluluğu getirilen bildirim veya formlara ilişkin olarak süresinden sonra düzeltme amacıyla verilen bildirim ve formların, belirlenen sürelerin sonundan itibaren 10 gün içinde verilmesi halinde özel usulsüzlük cezası kesilmeyecek, takip den 15 gün içinde verilmesi halinde ise kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası 1/5 oranında uygulanacaktır.

Ayrıca, mezkûr formlar ile gönderilen bilgilerde yer alan bazı eksiklik veya hataların, bu formlarla alınan bilgilere göre yürütülen analizleri olumsuz etkilemediği dikkate alındığında, tebliğlerde ifade edilen "eksik veya yanıltıcı bildirim" kapsamında değerlendirilmemesi ve bunlardan dolayı mükellefler adına cezai işlem uygulanmaması gerekmektedir.

Buna göre;

- Mükelleflerin bildirimde bulunurken, "Vergi Kimlik" ve "T.C. Kimlik" numaralarını doğru yazmaları kaydıyla alım-satım yaptıkları mükelleflerin adı-soyadı/unvanlarında yapılan büyük-küçük harf ile yazım ve kısaltma vb. hatalar,

- Aylık yapılan her bir bildirimde (Form Ba veya Form Bs) yer verilen her bir mükelleften gerçekleştirilen alım veya satımlar için katma değer vergisi hariç olmak üzere mal ve/veya hizmet alışları veya satışları için belirlenen, bildirimde bulunma haddinin % 10'unun altında kalan tutar hataları, (örneğin, A Limited Şirketi B Anonim Şirketinden Haziran 2012 döneminde yapmış olduğu alışları Ba formu ile 8.000 TL olarak bildirmiş, B Anonim Şirketi ise aynı dönemde A Limited Şirketine olan satışlarını 8.400 TL olarak bildirmiştir. İki mükellefin bildirimleri arasındaki fark 396 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 2010 yılı ve müteakip yıllar için belirlenen ve Maliye Bakanlığınca yeni bir düzenleme yapılmadığı sürece uygulanacak had olan 5.000 TL'nin % 10'unun altında kaldığından her iki mükellef adına da herhangi bir cezai müeyyide tatbik edilmeyecektir.)

- “Belge Sayısı” bölümünde alım-satımlara ilişkin olarak bildirilen belge sayısında 5 adedi aşmayan ve “Mal ve Hizmetlerin Toplam Bedelini” değiştirmeyen belge sayısı ile ilgili hatalar,

eksik veya yanıltıcı bilgi olarak değerlendirilmeyecek ve cezai işlem yapılmayacaktır.

Alım veya satım yapılan mükelleflere ilişkin “Vergi Kimlik” veya “T.C. Kimlik” numaraları bölümlerinde yapılan eksik veya hatalı bildirimlerle, yukarıda sayılanlar dışında yapılacak her türlü eksik veya hatalı bildirimlerden dolayı ise 213 sayılı Kanun’un Mükerrer 355’inci maddesi uyarınca ceza kesilmesi yönündeki uygulamaya devam edilecektir.

Diğer taraftan, ‘Form Ba-Bs Karşılaştırma Ekranlarından’ alıcı ve satıcı mükelleflerin bildirimlerinde farklılık olduğunun anlaşılması hâlinde, doğrudan mükellefler adına ceza kesilmesi yoluna gidilmemesi, farklılığın hangi mükellefin yaptığı hatadan kaynaklandığının ortaya çıkarılması bakımından mükellefler nezdinde gerekli araştırmaların yapılması ve neticede cezanın “eksik veya yanıltıcı bildirimde” bulunduğu tespit edilen mükellef adına kesilmesi gerekmektedir.

IV- İTHALAT İŞLEMLERİNİN BA-BS BİLDİRİM FORMLARINDA GÖSTERİLMESİ

418 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 396 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nde değişiklikler yapılmıştır.

Buna göre; ithalat işlemlerinin form Ba ile bildirilmesinde gümrük giriş beyannamesinin kapanış tarihi, ihracat işlemlerinin form Bs ile bildirilmesinde ise, fiili ihracatın gerçekleştiği tarih dikkate alınacaktır.

Ayrıca serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflerin yurt içiyle yaptıkları alış-satış işlemlerinin bildirilmesinde; gümrük giriş veya çıkış beyannamesi düzenlenmesi hallerinde bu beyannamelerin kapanma tarihleri ve tutarları, gümrük giriş veya çıkış beyannamesi düzenlenmemesi durumlarında ise serbest bölge işlem formu tarihi ve tutarı dikkate alınacaktır.

İthalat işlemlerinin form Ba ile bildirilmesinde tutar alanına; 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 21 inci maddesi gereğince gümrük vergisi tarhına esas olan kıymet, malın gümrük vergisinden muaf olması durumunda ise katma değer vergisi matrahını oluşturan katma değer vergisi hariç bedel yazılacaktır.

Ayrıca, malın gümrük sahasına getirildikten sonra kısım kısım ithalatın gerçekleşmesi durumunda, her bir işlemin gerçekleştiği tarih dikkate alınarak bu Tebliğde belirtilen haddi aşması halinde form Ba bildirimine dâhil edilecektir.

Bildirim formlarında alıcı veya satıcının vergi kimlik numarası, ithalat işlemlerinde "111111111", ihracat işlemlerinde ise "222222222" olarak kodlanacaktır.

Diğer taraftan, serbest bölgelerden yapılan mal ve/veya hizmet alım-satım işlemlerinin bildirilmesinde; serbest bölgede faaliyette bulunan mükelleflerin Türkiye'deki merkez veya şubelerinden de alım-satım yapılması hallerinde, Türkiye'den yapılan alım-satım işlemleri ile serbest bölgedeki şubeden yapılan alım-satım işlemleri ayrı satırlar şeklinde bildirilecektir. Bu kapsamda yapılan bildirimlerde serbest bölgelerden yapılan alım-satım işlemlerinin bildirildiği satırların ülke kodu kısmında "Serbest Bölge" ifadesinin seçilmesi gerekmektedir.

BÖLÜM V

UZLAŞMA

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun uzlaşma hükümlerinin yer aldığı Ek-1, 6, 7, 8, 9, ve 12'nci maddelerinin uygulanmasına ilişkin 30/07/2007 tarih 6000, 10/12/2007 tarih 10805, 2008/32, 2008/33, 2008/35, 15/05/2009 tarih 4263, 18/12/2009 tarih 10923, 2009/21, 2011/113, 2011/170, 2011/114, 2011/182 sayılı tamimlerin birleştirilmesi ile uygulamada tereddüt edilen hususlara yönelik açıklamalara bu bölümde yer verilmiştir.

I- UZLAŞMA TALEBİNE İLİŞKİN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

A) Uzlaşma Talebinin Kabulünde Dikkat Edilecek Hususlar

Yetkili uzlaşma komisyonuna veya mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine verilen uzlaşma talep dilekçeleri ile ilgili olarak 31.07.2009 tarihli ve 27305 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamındaki Vergi Dairesi Başkanlığı Kamu Hizmet Standartları Tablosu'nun tarihyat sonrası uzlaşma işlemlerinin yürütülmesiyle ilgili 14'üncü bölümünde başvuruda istenen belgeler;

- 1- Dilekçe,
- 2- Vergi ve/veya Ceza İhbarnamesi,
- 3- Yetki Belgesi (Tüzel Kişilerde),
- 4- Kimlik Belgesi,

olarak belirtilmektedir.

Buna göre uzlaşma talep dilekçelerinin eksiksiz ve yetkili kişilerce imzalanıp imzalanmadığının kontrolünün yapılarak, geçerli imza sirküleri örneği alınmadan uzlaşma dilekçelerinin kabul edilmemesi gerekmektedir.

B) Uzlaşma Talebinde Bulunabilecek ve Uzlaşma Oturumlarına Katılabilecek Kişiler

Aşağıda belirtilenler uzlaşma talebinde bulunabilir ve uzlaşma oturumlarına katılabilirler:

- Mükellef,
- Noterden alınmış vekaletnameye dayanarak mükellefi temsil eden kişi, (uzlaşmaya yetkili olanlar),
- Tüzel kişiler, küçükler ve kısıtlılarda ise bunların kanuni temsilcileri uzlaşma talebinde bulunabilir ve/veya uzlaşma oturumlarına katılabilirler.

Mükellefler uzlaşma komisyonu toplantısında; bağlı oldukları meslek odasından bir temsilci, 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre kurulan meslek odasından bir meslek mensubunu görüşlerini açıklamak için, ayrıca avukatları ise hukuki yardım almak üzere bulundurabilirler, ancak bu kişiler tutanakları imzalayamazlar.

Bunun yanında; mükellef tarafından düzenlenen vekâletnamelerin noter onaylı olması, söz konusu vekâletnamelerde kendisini temsile yetkili kıldığı ve uzlaşmaya vekil tayin ettiği, avukat, SM, SMMM ve YMM veya mükelleflerin belirleyeceği herhangi birinin uzlaşmaya katılıp onlar adına uzlaşma tutanaklarına imza atacaklarına dair ibarenin bulunması (Avukatlarda bu husus aranmayacak) durumunda mükellefler adına uzlaşma tutanaklarına belirtilen kişiler de imza atabilecektir.

Bundan böyle uzlaşma toplantılarında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Ek-1 maddesi ile 379 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirtildiği üzere mükelleflerle hizmet sözleşmesi veya tam tasdik sözleşmesi bulunmayan SM, SMMM, YMM veya danışmanlık hizmeti vermeye yönelik hizmet vekaleti verilmeyen avukatların toplantıya alınmaması gerekmektedir.

Söz konusu belgeler, mükellefin uzlaşma komisyonundaki dosyasında muhafaza edilecek, birer fotokopisi de meslek mensubu ve/veya avukatın tarh dosyasına konulmak üzere ilgili vergi dairelerine gönderilecektir.

Bu itibarla yapılacak uzlaşmalarda sorun yaşanmaması ve uzlaşmaların ivedilikle sonuçlandırılabilmesi için uzlaşmaya davet yazısının (Ek:9) ekli örneğe uygun şekilde düzenlenerek mükelleflere tebliğ edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, şirketler adına uzlaşma talebinde bulunanlar tarafından ibraz edilen imza sirkülerinde ismen belirtilen kişilerin müştereken vaz edecekleri imzalarla şirketi temsil ve ilzama yetkili olduklarının görülmesi halinde; söz konusu uzlaşma talep dilekçeleri ile uzlaşma tutanaklarında müştereken temsil ve ilzama yetkili olanların imzalarının bulunması, uzlaşma talep dilekçeleri ve uzlaşma tutanaklarının vekâletname ile imzalanması durumunda da vekâletin müşterek yetkili kişiler tarafından verilir verilmediğinin aranılması gerekmektedir.

II- UZLAŞMA KOMİSYONLARININ YETKİSİ

352, 356, 360, 372 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile uzlaşma komisyonlarının uzlaşma konusu yapabilecekleri vergi miktarları belirlenmiş olup, 2000/3 Sayılı Vergi Usul Kanunu İç Genelgesi'nin 1'inci maddesinin ikinci paragrafında yalnızca ceza için yapılan uzlaşma başvurularında Komisyonların yetki sınırları açıklanmıştır.

Bu itibarla;

a) Bir mükellef adına düzenlenen ihbarnamenin hangi uzlaşma komisyonunun yetki sınırları içinde kaldığının tespitinde;

- Vergi aslı ve bu vergi aslına bağlı vergi ziyat cezasının birlikte yer aldığı vergi ceza ihbarnamesi için mükellefin uzlaşma talebinde bulunması halinde; vergi aslı miktarının,

- Kanuni süresinden sonra verilen beyannamelere istinaden tahakkuk eden miktarlar üzerinden düzenlenen ihbarnameler gibi sadece vergi ziyai cezası tarhiyatı yapılan ihbarnameler için, mükellefin uzlaşma talebinde bulunması halinde; vergi ziyai cezasının bağlı olduğu vergi aslı miktarının,

En son 352 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirtilen 35.000 TL ve üzeri limit sınırını aşmış ve aşmadığının her bir vergi/ceza ihbarnamesi için dikkate alınması,

(Örneğin: Kanuni süresi geçtikten sonra verilen beyannameye istinaden tahakkuk eden 40.000,00 TL vergi için 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 344'ncü maddenin 2'nci fıkrası uyarınca % 50 oranında vergi ziyai cezası kesileceğinden, ihbarname ile tarhiyatı yapılacak ceza miktarı 20.000,00 TL olur. Bu durumda vergi ziyai tarhiyatı için mükellefin uzlaşma talep etmesi halinde, tahakkuk eden vergi miktarı vergi dairesi yetkisini aştığından bu talebin Başkanlık Uzlaşma Komisyonunca değerlendirilmesi gerekmektedir.)

b) Bir mükellef adına muhtelif yıllar veya aynı yıl için birden fazla tarhiyat yapılması ve yapılan tarhiyatlardan miktar itibariyle bir kısmının vergi dairesi müdürlüğü uzlaşma komisyonunda bir kısmının da Başkanlığımız Uzlaşma Komisyonunun veya Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonu ile Merkezi Uzlaşma Komisyonunun yetki sınırları içinde kalması halinde uzlaşmada birliğin sağlanması bakımından bu tür taleplerin tümünün 1984/3 sayılı Vergi Usul Kanunu İç Genelgesi uyarınca miktar itibariyle en yüksek tarhiyatın bulunduğu ilgili uzlaşma komisyonunda incelenmesi,

c) Vergi dairesi müdürlüklerinde halen mevcut ve takiben gelecek uzlaşma taleplerinin ivedilikle sonuçlandırılabilmesi için vergi dairelerine verilen uzlaşma talep dilekçelerinin kayıtlara intikal ettiği tarihten itibaren beş gün içinde değerlendirilip, vergi dairesinin uzlaşma limitlerini aşan dilekçelerin tamamı ekinde mevcut bilgi talep yazısında (Ek:10) istenilen bilgi ve belgelerin onaylı örnekleriyle birlikte yazı ekinde yeni bir yazışmaya mahal vermeyecek şekilde Başkanlığımıza gönderilmesi,

d) Başkanlığımıza yapılan uzlaşma taleplerine ilişkin olarak vergi dairesi müdürlüklerine yazılan belge ve bilgi isteme yazılarımızın vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten itibaren beş iş günü içinde değerlendirilerek yeni bir yazışmaya mahal vermeyecek şekilde istenilen bilgi ve belgelerin onaylı örnekleriyle birlikte ivedilikle Başkanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

III- DAYANAĞI BULUNMAYAN TARHİYATLARA İLİŞKİN UZLAŞMA TALEPLERİ

Bilindiği üzere, Otomasyonlu Vergi Daireleri İşlem Yönergesinin “*Ihbarnamelere Eklenecek Belgeler*” başlıklı 85'inci maddesinde; “*Ihbarnamenin mükellefe tebliğ edilecek nüshasına, tarhiyatın dayanağı olan vergi inceleme raporu, takdir komisyonu kararı, tutanak, yoklama fişi, düzeltme fişi gibi belgelerin birer örneğinin eklenmesi zorunludur.*” denilmektedir. (Not: Tutanaktan kasıt anılan Yönergenin “*Tanımlar*” başlıklı 69'uncu maddesinde de belirtildiği üzere; yoklamaya yetkililerce düzenlenen yoklama fişi, incelemeye yetkililerce düzenlenen inceleme ve envanter tutanakları ile görevli ve yetkili memurlarca düzenlenen diğer tutanaklardır.)

Diğer taraftan, Başkanlığımız Uzlaşma Komisyonunca vergi daireleri tarafından tarh edilen vergi ve kesilen cezalara karşı yapılan uzlaşma taleplerinin incelenmesinde; vergi

dairesi müdürlükleri tarafından tarh edilen vergi ve kesilen cezaların herhangi bir vergi inceleme raporu, takdir komisyonu kararı, tutanak, yoklama fişi veya düzeltme fişine dayandırılmaksızın tarhiyat yapıldığı görülmüştür.

Bu şekildeki tarhiyatlar yargı mercilerine taşındığında; usul yönünden iptaline hükmedilmekte ve böylesi durumlarda genellikle tarh zamanaşımı sebebiyle yeniden işlem yapma olanağı da kalmamakta ve dolayısıyla hazine kaybı oluşmaktadır.

Bu itibarla, yapılacak tarh işlemlerinde kanun, tebliğler, işlem yönergesi ve tamim yazımız doğrultusunda hareket edilmesi, vergi inceleme raporu, takdir komisyonu kararı, tutanak, yoklama fişi veya düzeltme fişine dayandırılmaksızın tarhiyat yapılmaması ve tarhiyatın dayanağına ilişkin belgelerinde ihbarname ekinde mükellefe tebliğ edilmesi hususuna kesinlikle riayet edilmesi gerekmektedir.

IV- TAMAMLATILMAK SURETİYLE YAPILAN TARHİYATLAR İÇİN İNDİRİM, UZLAŞMA VE DAVA AÇMA HAKLARINDAN AYRI AYRI YARARLANILAMAYACAĞI

Mükellefler tarafından muhtelif dönemlere ait düzeltme beyannamelerinin elektronik ortamda gönderilmesi sonucunda, EVDO sisteminde, bu işlemin, kanuni süresinden sonra kendiliğinden verilen beyanname şeklinde kabul edilerek ödenecek vergi üzerinden 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 344'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına istinaden ½ oranında vergi ziyayı cezası kesildiği, ancak mükelleflere elektronik ortamda tebliğ edilen bu ihbarnameden sonra, vergi dairelerince düzeltme beyannamelerinin verilmesine sebep olan fiillerden dolayı daha önce tutanak düzenlendiği, incelemeye sevk edildiği veya takdir komisyonuna sevk işlemlerinin yapıldığının tespiti üzerine; eksik salınan vergi ziyayı cezalarını aynı Kanun'un 344'üncü maddesinin birinci fıkrası gereği bir katına tamamlamak suretiyle tarhiyat yapıldığı, bu tarhiyatlar için, Vergi Usul Kanunu'nun 376'ncı maddesindeki indirim ile Ek-1'inci maddesindeki uzlaşma müesseselerinden ve dava açma hakkından mükelleflerce ayrı ayrı yararlanılması konusunda ihtilaflara ve gereksiz yazışmalara sebebiyet verilmemesi açısından aşağıdaki açıklamaların yapılması ihtiyacı hâsıl olmuştur.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 341, 344, 375, 376, Ek-1, Ek-9 ve Uzlaşma Yönetmeliği'nin 7'nci ve 10'uncu maddelerinde yer alan yasal düzenlemeler çerçevesinde, aynı fiil dolayısıyla düzenlenen iki farklı ihbarnamenin birincisine indirim, ikincisine uzlaşma hükümlerinin uygulanması veya mükelleflerce dava açılmasına mahal verecek uygulamaların önlenmesi açısından kanuni süresinden sonra düzeltme beyanname verilmesi suretiyle ortaya çıkan eksik beyan fiiline istinaden;

a) Düzenlenen ilk ihbarname için, Vergi Usul Kanunu'nun 376'ncı maddesinden yararlanılması halinde; tamamlama mahiyetindeki ikinci ihbarname için de aynı hükümden yararlanılmasının sağlanması,

b) Düzenlenen ilk ihbarname için, Vergi Usul Kanunu'nun Ek-1'inci maddesinden yararlanılması halinde; tamamlama mahiyetindeki ikinci ihbarname için de aynı hükümden yararlanılmasının sağlanması,

c) Düzenlenen ilk ihbarname için, Vergi Usul Kanunu'nun 376'ncı veya Ek-1'inci maddesinden yararlanılması ve tamamlama mahiyetindeki ikinci ihbarnamenin dava konusu yapılması halinde, Mahkemenin durumdan haberdar edilmesi,

d) Düzenlenen ilk ihbarnamenin dava konusu yapılması ve tamamlama mahiyetindeki ikinci ihbarname için Vergi Usul Kanunu'nun 376'ncı veya Ek-1'inci maddesinden yararlanma talebinde bulunulmaması halinde; ikinci ihbarnamenin zamanaşımı süreleri dâhilinde Mahkemenin vereceği nihai karara kadar tahakkuk verilmeden bekletilmesi,

e) Düzenlenen ilk ihbarnamenin dava konusu yapılması ve tamamlama mahiyetindeki ikinci ihbarname için dilekçe ile Vergi Usul Kanunu'nun 376'ncı veya Ek-1'inci maddesinden yararlanma talebinde bulunulması halinde, Mahkemenin durumdan haberdar edilmesi gerekmekte olup,

mükelleflerin yukarıdaki (a) ve (b) bentlerindeki işlemleri kabul etmemesi halinde ise ihbarnamelerin her ikisinin de düzeltme hükümlerine göre terkin edilerek yapılan yanlışlığın düzeltilmesi ve tek bir ihbarname düzenlenip tebliğ edilerek, mükellefin nihai kararına göre işlem tesis edilmesi icap etmektedir.

V- TAKDİR KOMİSYON KARARINA İSTİNADEN BİR KAT KESİLEN VERGİ ZİYAI CEZASININ ÜÇ KATA TAMAMLANMASI DURUMUNDA DÜZENLENECEK CEZA İHBARNAMESİ VE UZLAŞMA TALEBİ

Mükellefin sahte fatura düzenleme fiili nedeniyle elde ettiği komisyon gelirlerinden dolayı ilgili dönemler itibariyle takdire sevk edilen ve takdir komisyonu marifetiyle matrah takdiri yapılması istenilen Vergi İnceleme Raporları esas alınarak belirlenen matrahlar üzerinden vergi tarh edilerek 1 (bir) kat vergi ziyai cezalı düzenlenen vergi/ceza ihbarnameleri ile söz konusu raporlara istinaden daha sonradan vergi ziyai cezasını 3 (üç) kata tamamlamak için ek olarak düzenlenen ihbarnamelerin Vergi Usul Kanunu'nun Ek-1'inci maddesi kapsamında uzlaşma konusu yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Ancak, vergi inceleme raporları dikkate alınmaksızın tek kat olarak düzenlenen vergi/ceza ihbarnameleri için mükellefler tarafından uzlaşma talebinde bulunulması ve uzlaşma başvurularının anılan Kanun'un Ek-1'inci maddesi kapsamında reddedilmesi mükellef ile idare arasında hukuki ihtilaflara yol açmaktadır.

Bu itibarla, mükellefler adına takdir komisyonu tarafından belirlenen matrahlar üzerinden yapılan 1 (bir) kat vergi ziyai cezalı tarhiyatlara ilişkin olarak vergi ziyai cezasını 3 (üç) kata tamamlamak için ek olarak düzenlenen vergi/ceza ihbarnamelerinin terkin edilerek, tek vergi/ceza ihbarnamesiyle mükellef adına Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesine istinaden 3 (üç) kat vergi ziyai cezalı tarhiyat yapılması gerekmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesinde yazılı fiillere sebebiyet verilmesi nedeniyle 3 (üç) kat kesilecek olan vergi ziyai cezasının uzlaşma kapsamında yer almaması sebebiyle bilgisayar ortamında düzenlenecek vergi/ceza ihbarnamelerinde; Genel Bilgiler ekranının Ek Bilgiler bölümünün Uzlaşma Mercii kısmındaki bilginin manuel olarak silinmesi gerekmektedir. Uzlaşma Kapsamı dışında bulunan vergi/ceza ihbarnamelerine uzlaşma mercii bölümünün yazılması mükellefleri yanıltmakta ve mükellefler Tarhiyat Sonrası Uzlaşmaya başvurmakta, ancak uzlaşma kapsamı dışındaki tarhiyata ilişkin uzlaşma talep dilekçesi dava açma süresini etkilemediğinden, mükellefler dava hakkını kaybetmektedirler.

VI- KIYASLAMA YOLUYLA KESİLEN USULSÜZLÜK CEZALARINA İLİŞKİN UZLAŞMA TALEPLERİ

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mevcut Ek 1'inci maddesinin birinci fıkrasında uzlaşmanın kapsamı mükellef tarafından, ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilen vergilerle bunlara ilişkin vergi ziyai cezaları (359 'uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyana sebebiyet verilmesi halinde tarh edilen vergi ve kesilen ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilen ceza hariç) olarak belirlenmiş olup, maddenin son fıkrasının verdiği yetkiye dayanılarak düzenlenen 03/02/1999 tarihli ve 23600 sayılı Uzlaşma Yönetmeliği ile tarhiyat sonrası uzlaşma ile ilgili uyulacak esaslar belirlenmiştir. Anılan Yönetmelik'in 2'nci maddesinde bu Yönetmelik kapsamına ikmalen, re'sen veya idarece salınan ve Bakanlık Vergi Dairelerinin tarha yetkili olduğu bütün vergi, resim ve harçlar ile bunlara ilişkin olarak kesilecek vergi ziyai cezaları (usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları ile Kanununun 359'uncu maddesi uyarınca vergi ziyai cezası kesilen tarhiyata ilişkin vergi ve ceza hariç) gireceği açıklamasına yer verilmiştir.

Bu itibarla, Vergi Usul Kanunu'nun mevcut Ek-1 'inci maddesinde uzlaşmanın kapsamı açık olarak belirlendiğinden, anılan Kanun'un 336'ncı maddesine göre kıyaslama yoluyla kesilen usulsüzlük cezalarının tarhiyat sonrası uzlaşma kapsamında uzlaşmaya konu edilmesi kanunen mümkün bulunmamaktadır.

147 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yapılan açıklamalar o tarihte yürürlükte bulunan Vergi Usul Kanunu'nun Ek 2'nci maddesinde belirtilen yetki çerçevesinde uzlaşmanın kapsamını belirlemeye ilişkin olup, bugün itibarıyla anılan madde yürürlükte bulunmadığından ve mevcut Ek 1'inci maddede de uzlaşmanın kapsamı açık olarak belirlendiğinden, usulsüzlük cezalarının (VUK 336'ncı maddesine göre kıyas yoluyla kesilenler de dahil) ve özel usulsüzlük cezalarının tarhiyat sonrası uzlaşma kapsamında uzlaşmaya konu edilmesi kanunen mümkün bulunmamaktadır.

VII- GEÇİCİ VERGİLERE İLİŞKİN OLARAK UZLAŞILAN VERGİNİN (0) SIFIR OLMASI HALİNDE GECİKME FAİZİ

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici vergi başlıklı mükerrer 120'nci maddesinin dördüncü paragrafında; yapılan incelemeler sonucunda geçmiş dönemlere ait geçici verginin % 10'u aşan tutarda eksik beyan edildiğinin tespiti halinde, eksik beyan edilen bu kısım için re'sen veya ikmalen geçici vergi tarh edileceği, mahsup süresi geçtikten sonra, kesinleşen geçici vergilerin terkin edileceği, gecikme faizi ve cezanın ise tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

15/11/2005 tarih ve 25994 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 352 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin "II-Diğer Hususlar" bölümünün üçüncü bendine göre uzlaşma talep edilip uzlaşmaya varılan geçici vergi miktarına, normal vade tarihinden mahsup dönemine kadar geçen süreler için 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 112'nci maddesine göre gecikme faizi uygulanması gerekmektedir.

Mükellef adına tarh edilen vergi ve kesilen cezalar için uzlaşma talep edilmesi üzerine yapılan uzlaşma görüşmesi neticesinde uzlaşmanın vaki olması sonucu düzenlenen uzlaşma tutanağının "Uzlaşma Konusu Vergi ve Ceza" başlıklı bölümünde vergilendirme dönemlerine ait geçici vergilere yer verilmek ve "Uzlaşılan" başlıklı bölümünde de karşılıklarına (0) sıfır yazılmak suretiyle söz konusu geçici vergiler için (0) sıfır rakamında uzlaşıldığından uzlaşma neticesinde tamamen kaldırılan geçici vergiler için gecikme faizi hesaplanmayacağı tabiidir.

VIII- VERGİ DAİRESİ UZLAŞMA KOMİSYONU TOPLANTILARINDA GÖREV VE YETKİ KULLANIMI

03/02/1999 tarih ve 23600 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Uzlaşma Yönetmeliği’nin Komisyonların Teşkilî ve Yetkileri başlıklı ikinci bölüm 6/a maddesinde;

“ Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonu: Vergi Dairesi müdürlüklerinde, vergi dairesi müdürünün başkanlığında müdür tarafından belirlenecek bir müdür yardımcısı ve bir gelir uzmanı veya şef; bağlı vergi dairelerinde ise malmüdürünün başkanlığında gelir şefi ve memurundan oluşur. Vergi Dairesi müdürlüklerinde, müdür yardımcısı veya şef bulunmaması halinde komisyonda bunların yerine görev yapanlar; malmüdürlüklerinde ise gelir şefi bulunmaması halinde yerine gelir şefliği memurlarından birisi üye olur.” denilmektedir.

Buna göre, vergi dairesi müdürlerinin izinli veya raporlu olmadıkları sürece mutlaka uzlaşma komisyonlarına iştirak etmeleri ve komisyonun vergi dairesi müdürünün başkanlığı altında toplanması yasa ve yönetmelik gereğidir. Ancak vergi dairesi müdürlerinin resmi görevli, izinli veya raporlu olmaları halinde yerlerine vekâleten atanan kişinin başkanlığında uzlaşma komisyonlarının toplanacağı ve uzlaşma talep edilen dosyaları görüşerek karara bağlayacakları tabi olup vekâleten atanan vergi dairesi müdürlerinin asıl müdürlere ait yetki ve sorumlulukları yerine getirmeleri gerektiği kanunlar ve yönetmeliklerde belirtilmiştir.

IX- UZLAŞMANIN TEMİN EDİLEMEDİĞİNE İLİŞKİN TUTANAKLARIN MÜKELLEFE TEBLİĞ EDİLMESİ

Vergi Usul Kanunu’nun Ek-7’nci maddesi, 65 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nin 5’inci bendi ve Vergi Daireleri İşlem Yönergesi’nin “B- Tarhiyatın İhtilafsız Kesinleşmesi Üzerine Yapılacak Tahakkuk İşlemleri” kısmının “Uzlaşmanın Sağlanamaması” başlıklı 97’nci maddesinde yer alan açıklamalar çerçevesinde, mükellefin veya adına ceza kesilenin uzlaşma komisyonunun davetine icabet etmemesi, komisyona geldiği halde, uzlaşma tutanağını imzalamaması veya tutanağı ihtirazi kayıt ile imzalamak istemesi halinde, uzlaşma temin edilememiş sayılacağından buna ilişkin komisyonca bu hususu belirtmek üzere düzenlenen üç nüsha tutanağın bir nüshasının, üç gün içinde mükellefin tarh dosyasına muhafaza edilmek üzere vergi dairesine gönderilmesi, bir nüshasının ise dava açma süresinin tekrar işlemeye başlaması açısından mükellefe tebliğ edilmesi gerekmektedir.

Tarhiyat sonrası uzlaşmanın vaki olmadığına ilişkin düzenlenecek tutanaklarda, mükellefin veya ceza muhatabının, cezalı tarhiyata veya kesilen cezaya, uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağın kendisine tebliğinden itibaren genel hükümler dairesinde ve yetkili vergi mahkemesi nezdinde dava açabileceği, bu takdirde dava açma süresi bitmiş veya 15 günden az kalmış ise bu müddetin tutanağın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün olarak uzayacağı belirtilmesi gerekmektedir.

X- HEM CEZA İNDİRİMİ HEM DE UZLAŞMA TALEBİNDE BULUNULMASI

Bilindiği üzere, mükellefler adlarına tarh edilen vergi ve kesilen cezalar için düzenlenen vergi/ceza ihbarnamelerinin tebliğ tarihinden itibaren 30 günlük süre içerisinde, tarhiyata karşı Vergi Usul Kanununun Ek 1-12 nci maddesi hükümleri uyarınca uzlaşma talebinde, kesilen cezalar için de aynı Kanunun 376 ncı maddesi hükümleri gereğince ceza indirim talebinde bulunabilirler. Ancak, mükelleflerin tarh edilen vergi ve kesilen cezalar için bu haklardan sadece birisini talep etme imkanları bulunmaktadır.

Öte yandan, Vergi Usul Kanunu'nun Ek 9'uncu maddesinde, “*Bu bölüm uyarınca üzerinde uzlaşılan vergi ve cezalar hakkında 376'ncı madde hükümleri; hakkında 376'ncı madde hükümleri uygulanan vergi ve cezalar için bu bölüm hükümleri uygulanmaz...*” hükmüne yer verilmiştir.

Konuya ilişkin olarak Gelir İdaresi Başkanlığının 10/07/2013 tarih ve 64895 sayılı görüş yazısında; “... *mükelleflerin adlarına kesilen cezalar için önce Vergi Usul Kanununun 376 ncı maddesi hükümleri uyarınca ceza indirim talebinde bulunup, daha sonra vergi/ceza ihbarnamelerinin tebliğ tarihini takip eden **30 günlük süre içerisinde bu talepten vazgeçtiğini** bir dilekçe ile beyan etmek suretiyle tarhiyata karşı yine aynı Kanun'un Ek 1-12'nci maddelerinde düzenlenmiş olan uzlaşma hükümlerinden yararlanması imkan dahilinde bulunmaktadır.*” denilmektedir.

Örneğin **05/08/2013** tarihinde tebliğ olunan vergi ceza ihbarnamesine karşı **aynı gün** Vergi Usul Kanununun 376'ncı maddesi hükmü gereğince ceza indirim talebinde bulunan mükellefin daha sonra, **17/08/2013** tarihinde vergi dairesine verdiği dilekçe ile uzlaşma talep etmesi mümkün olduğundan, söz konusu vergi/ceza ihbarnamesine verilen tahakkukun terkin edilerek, mükellefin uzlaşma talebinin kabul edilmesi mümkün bulunmaktadır.

BÖLÜM VI

3100 SAYILI KANUN

3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin 2003/2, 2005/18, 2006/1, 2006/9, 2008/36 ve 2008/38 sayılı tamimlerin birleştirilerek güncellenmesi ile uygulamada tereddüt edilen hususlara yönelik açıklamalara bu bölümde yer verilmiştir.

I- ÖKC ALMAYAN MÜKELLEFLERE KESİLECEK CEZA

3100 sayılı Kanun'un mükerrer 8'inci maddesinin birinci fıkrasında; süresi içerisinde ödeme kaydedici cihazları almayan, ikinci fıkrasında da; Maliye Bakanlığınca belirlenip açıklanan usul ve esaslara uymayan mükellefler hakkında kesilecek cezalara ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Anılan Kanun'la ilgili 27 Seri No'lu Genel Tebliğ'in 1'inci bölümünde, mükelleflerin kullanmak üzere aldıkları cihazları, alış faturasının düzenlendiği tarihten (fatura tarihi dahil) itibaren on beş gün içerisinde, bağlı buldukları vergi dairesine kaydettirerek ödeme kaydedici cihazlara ait levhayı alacakları açıklanmıştır.

Buna göre, süresinde alınmayan ödeme kaydedici cihazlarla ilgili olarak mükelleflere anılan Kanun'un Mükerrer 8'inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen özel usulsüzlük cezasının kesilmesi, alınan cihazın faturanın düzenlendiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde vergi dairesine kaydettirilip levhasının alınmış olması şartıyla ayrıca beş kat birinci derece usulsüzlük cezasının kesilmemesi gerekmektedir.

II- AKARYAKIT POMPALARINA BAĞLANACAK ÖKC

Akaryakıt istasyonlarında kullanılacak pompalara bağlanacak ödeme kaydedici cihazların mükellefler tarafından bağlı buldukları vergi dairesine bildirilmesinde fatura tarihi ile cihazın montaj ve kullanımı arasındaki sürenin onbeş günlük kayıt süresini aşabileceği durumu dikkate alınarak söz konusu ödeme kaydedici cihazların vergi dairesine kaydında mükelleflerden fiş örneği istenmemesi, kayıt işleminin, dilekçe, cihazın iktisabına ilişkin fatura fotokopisi ve ruhsatnameye dayanılarak gerçekleştirilmesi, bu levhaların asılmasına uygun fiziki ortam bulunmaması sebebiyle söz konusu cihazlar için "ödeme kaydedici cihazlara ait levha"nın düzenlenmemesi, bunun yerine cihaz ruhsatnamesinin (cihazın marka, model, sicil no. ve onayına ilişkin bilgilerin yer aldığı) sayfasına ilgili vergi dairesince "kaydedilmiştir" şerhi düşülüp tasdik edilmek suretiyle mükellefe verilmesi, ayrıca bu cihazların otomasyonlu vergi dairelerinde kaydına ilişkin "ödeme kaydedici cihaz işlemleri" başlıklı bölümünde yer alan "Levha No"sunun yazılacağı yere de (ödeme kaydedici cihazlara ait levha düzenlenmeyeceğinden) "POMPA Ö.K.C." ibaresinin yazılması gerekmektedir.

III- HATALI KESİLEN ÖKC FİŞİNİN KAYITLARA İNTİKALİ

3100 sayılı Kanun'a göre kullanılan ödeme kaydedici cihazların mali hafızalarına kaydedilen bilgilerin silinemez ve değiştirilemez özellikte olması sebebiyle hatalı düzenlenen fişlerle ilgili olarak cihazların hafızalarına herhangi bir müdahalede bulunulmayacaktır.

Söz konusu işlemin düzeltilmesi için hatalı fişin aslı (müşteriye verilecek olan) iptal ve istendiğinde ibraz edilmek üzere işletmede kalan kayıt rulosundaki örneğinin üzerine iliştirilerek muhafaza edilecek, bunun yerine gerçek bedel yazılmak suretiyle düzenlenecek fiş müşteriye verilecek ve kanuni defterlere gerçek satış hasılatı yazılacaktır.

Hatalı fişin yanlışlıkla müşteriye verilmesi ve bulunamaması halinde, yeterli veri ile ispatlanmak (hatalı fişin fatura düzenleme limitinin veya işletmenin günlük hasılatının üzerinde olması vb.) kaydıyla yapılan hata mükellef tarafından bir dilekçe ile ilgili vergi dairesine bildirilecek ve kayıtlara gerçek bedel yazılacaktır. Vergi daireleri gerek görmeleri halinde anılan mükellefler hakkında hasılat tespitine yönelik olarak yoklama veya incelemeler yaptırmak suretiyle bilginin doğruluğunu araştırabileceklerdir.

IV- ÖKC'LERİ ÇALINAN VEYA KAYBOLAN MÜKELLEFLER

Perakende ticaretin devamı boyunca kullanılma mecburiyeti bulunan ödeme kaydedici cihazlar, vergi matrahının tespitine esas olan bilgilerin güvenli bir şekilde kayıt altına alındığı önemli bir belge niteliği taşımaktadır. Ayrıca çalınan veya kaybolan cihazlar yasal olmayan yollarla vergi iadesinden yararlanma amacına yönelik olarak kullanılabilir.

Bu sebeple cihazı çalınan veya kaybolan mükellefin doğabilecek suistimallerin önlenmesi bakımından bu durumu öncelikle bağlı olduğu vergi dairesine bildirmesi, olayı mahkeme kararı ile kanıtlaması, mutad vasıtalarla ilan ettirmesi ve ilgili üretici veya ithalatçı kuruluşa bildirmesi gerekmektedir. Ayrıca bir suistimal olup olmadığının belirlenmesi bakımından mükellef hesapları incelemeye alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan, kaybolan ödeme kaydedici cihazlara ait bilgiler vergi daireleri tarafından sisteme girileceğinden, kaybolan ödeme kaydedici cihazlara ait bilgiler Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilmeyecek ve diğer vergi dairelerine ayrı bir dağıtım yapılmayacaktır.

V- İHRAÇ MALI TAŞIYAN ARAÇLARA İSTİSNA KAPSAMINDAKİ AKARYAKIT TESLİMLERİ

İhraç malı taşıyan araçlara istisna kapsamındaki akaryakıt teslimleri ile ilgili olarak katma değer vergisi mevzuatı yönünden fatura düzenlenmesinin zorunlu olması ayrıca mükerrer belge düzenlenmemesi için ödeme kaydedici cihaz fişlerinin iptalini gerektirmekte olup, bu da ödeme kaydedici cihazlarla ilgili 68 Seri No'lu Genel Tebliğ ile belgeleme düzeninin disipline edilmesine yönelik olarak getirilen uygulamaya ters düşmektedir.

Bu nedenle, akaryakıt istasyonu işletmecilerinin yurt dışına ihraç malı taşıyan araçlara ÖTV ve KDV istisnası kapsamındaki akaryakıt teslimlerinde pompalara bağlı ödeme kaydedici cihazlardan otomatik olarak çıkacak fişler ile 11 Seri No'lu ÖTV ve 100 Seri No'lu KDV Genel Tebliği uyarınca düzenlenecek listelerin esas alınması, anılan satışlara istinaden ayrıca fatura düzenlenmemesi gerekmektedir.

VI- YOKLAMA SONUCU BEKLENİLMEKSİZİN ÖKC İZİN YAZISI VE ÖKC LEVHASI VERİLMESİ

A- Mükellefiyet Tesis İşlemlerinde Yoklama Sonucu Beklenilmeksizin ÖKC Alınmasına İlişkin İzin Belgesi:

1999/4 Seri No'lu Uygulama İç Genelgesi'nde yapılan açıklamalara istinaden serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavirler tarafından imzalanan işe başlama bildirimleri üzerine vergi dairelerince yapılacak yoklama sonucu beklenilmeksizin mükellefiyet tesis işlemleri yapılabileceğinden, ödeme kaydedici cihaz alınmasına ilişkin izin yazısı yoklama sonucu beklenilmeksizin verilebilecektir.

B- Şube Açılışlarında Yoklama Sonucu Beklenilmeksizin ÖKC Alınmasına İlişkin İzin Belgesi:

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanunun 1/1 inci maddesinde, satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarların, bu Kanuna göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetinde oldukları hüküm altına alınmıştır.

Perakende ticaret veya hizmet ifasıyla uğraşan, birinci veya ikinci sınıf tacir olan mükelleflerin işletme ihtiyaçlarına uygun olarak birden fazla ödeme kaydedici cihaz almalarına ve bu cihazları 50 Seri No.lu Genel Tebliğde yapılan açıklamalar çerçevesinde vergi dairesine bildirmek suretiyle diledikleri işyerlerinde kullanmalarına bir engel olmadığından, mükelleflerin şube işyerlerinde kullanılacak ödeme kaydedici cihazların alımına ilişkin izin yazılarının, şube açılışına dair yoklama sonucu beklenilmeksizin verilmesi mümkün bulunmaktadır.

C- Ödeme Kaydedici Cihaz Levhası Verilmesi

Yoklamaların süresi içerisinde düzenlenmemesi nedeniyle mükelleflere kusur izafe edilemeyeceğinden, Serbest Muhasebeci veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler tarafından imzalanan işe başlama bildirimleri ile şube açılışlarına ilişkin mükellefler tarafından yapılan bildirimler üzerine, yoklama sonucu beklenilmeksizin ödeme kaydedici cihaz alımına ilişkin izin yazısı verilen mükelleflere, ödeme kaydedici cihazlarını kanuni süresinde almaları halinde, ödeme kaydedici cihaz levhaları yoklama sonucunu beklenilmeksizin verilebilecektir.

VII- İNTERNET ÜZERİNDEN YAPILAN SATIŞLARDA ÖKC KULLANMA MECBURİYETİ

Satışlarını internet üzerinden gerçekleştiren, bürosunu sadece müşteri ile irtibat için kullanan, bunun dışında herhangi bir emtia satışı yapmayan, satış bedelini bürosunda tahsil etmeyen (banka aracılığıyla veya elektronik yolla alan) mükelleflerin Vergi Usul Kanunu'nda geçen fatura veya perakende satış fişlerini düzenlemeleri şartıyla ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyetleri bulunmamaktadır.

VIII- BÜTÜN SATIŞLARINDA FATURA DÜZENLEYEN MÜKELLEFLERİN ÖKC KULLANMA MECBURİYETİ

Bütün satışları Vergi Usul Kanunu'nun 232'nci maddesinde 5 bent halinde sayılanlara olan veya her bir satışının bedeli fatura düzenlenmesi için belirlenen haddi aşan mükelleflerin ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti bulunmamaktadır.

Ancak, Vergi Usul Kanunu'nun 232'nci maddesinde 5 bent halinde sayılanlar dışındakilere bedeli fatura düzenlenmesi için belirlenen haddi aşmayan satışları olanların ise ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetleri bulunmaktadır.

IX- ELEKTRİK ENERJİSİ OLMAYAN İŞ YERLERİNDE ÖKC KULLANMA ZORUNLULUĞU

173 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin C/4-b bölümünde, ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetinde bulunan mükelleflerden işyerleri elektrik şebekesinin tesis edilmediği yerlerde veya elektrik şebekesi tesis edilmekle birlikte geçici elektrik kesintisinin olduğu zamanlarda mükelleflerin ödeme kaydedici cihaz kullanmalarının fiilen imkânsız olması hallerinde, bu faaliyetlerini, ödeme kaydedici cihaz kullanmadan Vergi Usul Kanunu'nun 232'nci ve 233'üncü madde hükümlerine göre fatura veya perakende satış fişi ile belgelendirebilecekleri açıklanmıştır.

Buna göre, mükelleflerin işyerlerine kendi imkanlarıyla elektrik alabilmelerinin fiilen veya kanunen mümkün bulunmaması, bu durumun ilgili kurumlardan (Elektrik kurumu, belediye vb.) alınacak yazılarla belgelenmesi ve vergi dairesince yerinde yaptırılacak yoklama ile tespit edilmesi şartıyla, mükelleflerin bahse konu işyerlerindeki satışlarını ödeme kaydedici cihazı almadan Vergi Usul Kanunu'na göre düzenleyecekleri fatura veya perakende satış fişi ile belgelendirmeleri gerekmektedir.

Mükelleflerin kendi imkânlarıyla elektrik alamadıkları hallerden kasıt; işyerlerinin bulunduğu mahallin, ilgili Elektrik Kurumu'nun elektrik hizmeti götürmediği yerlerde olması veya çevresinde elektrik bulunmakla beraber faaliyet gösterilen yere imar mevzuatına göre elektrik bağlanabilecek nitelikte bir yapı yapılmasının kanunen mümkün bulunmaması gibi hallerdir. Ancak, işyerine elektrik bağlanmasına engel olan (yapının ve elektrik tesisatının düzeltilmesi gibi) mükellefin kendi imkânıyla giderebileceği noksanlıkların, diğer bir ifade ile kanuni imkansızlıklar dışındaki hallerin mükellefin ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetini kaldırmayacağı tabiidir. Bu durumdaki mükellefler, cihazlarını kanuni süresinde alıp vergi dairesine kaydettirecekler, işyerlerine elektrik alıncaya kadar gerçekleştirecekleri satışlarını fatura veya perakende satış fişleri ile elektrik aldıktan sonraki satışlarını ise ödeme kaydedici cihaz satış fişleriyle belgelendireceklerdir.

X- MÜŞTERİLERİNE SİLİK VE OKUNAKSIZ ÖKC FİŞİ VEREN MÜKELLEFLER

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanun'la ilgili 52 Seri No'lu Genel Tebliğ'in 5'inci bölümünde, termal yazıcılı ödeme kaydedici cihazlarda kullanılacak kağıt ruloların taşınması gereken özellikler açıklanmıştır. Bu nedenle termal yazıcılı ödeme kaydedici cihaz fişlerinin anılan Tebliğ'de sayılan şartları taşınması zorunlu olup bu özellikleri ihtiva etmeyen fişleri düzenleyen mükellefler hakkında Maliye Bakanlığınca belirlenip açıklanan usul ve esaslara uymamaktan dolayı beş kat birinci derece usulsüzlük cezasının kesilmesi gerekmektedir.

XI- MİRASÇILARIN MURİSE AİT ÖKC'İ KULLANMASI

Gelir Vergisi Kanunu'nun 81'inci maddesine göre ferdi bir işletme sahibinin ölümü nedeniyle, varlıklarının kanuni mirasçılara devrinde, varlıklarla birlikte ödeme kaydedici cihazda devir olacaktır. 1996/1 Seri No'lu KDV Mükelleflerinin ÖKC Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun'a İlişkin İç Genelge uyarınca devir sonucunda ödeme kaydedici cihazın mali hafızasının değiştirilmesi zorunlu değildir.

Ayrıca, muristen varislere devredilen ödeme kaydedici cihazın 1996/1 Seri No'lu KDV Mükelleflerinin ÖKC Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun'a İlişkin İç Genelgeye göre murisin vefat tarihine kadar olan hasılatının tespit edilerek 60 Seri No'lu Genel Tebliğ uyarınca gerekli devir işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Bunun aksine davranan mükellefler için 2000/1 Seri No'lu İç Genelge'de yapılan açıklamalar çerçevesinde, mükellefin ölüm tarihinden itibaren, adına fiş verecek şekilde programlanmış ödeme kaydedici cihazın varisi tarafından gerekli program değişikliği yapılmadan ve cihaza ait levhayı işe başlama tarihinden itibaren kendi adına tasdik ettirmeden kullanması nedeniyle Vergi Usul Kanunu'na bağlı "Usulsüzlük Cezalarına Ait Cetvelde" yer alan birinci derece usulsüzlük cezalarının beş katı tutarında ceza kesilecektir.

XII- ADİ ORTAKLIKLARDA HİSSE DEVRİNDE ÖKC KULLANILMASI

Adi ortaklıklara yeni ortak alınması veya ortaklardan bir veya bir kaçının hisselerini diğerlerine devretmesine ilişkin olarak katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanun'la ilgili 1996/1 Seri No'lu İç Genelgede yapılan açıklamalar ve 60 Seri No'lu Genel Tebliğ doğrultusunda işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

XIII- YENİ NESİL ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARIN KULLANILMASI

Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazlar" adıyla tanımlanan cihazların taşınması zorunlu özellikleri, kullanılma mecburiyeti ve onaylanmasına dair usul ve esaslara ilişkin düzenlemelere 69, 70 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla ilgili Genel Tebliğler ile 426 ve 427 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde yer verilmiştir.

Konuya ilişkin olarak yayımlanan Tebliğler ile satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlara (perakende teslimde bulunan veya hizmet ifa eden) Vergi Usul Kanununa göre fatura vermek zorunda olmadıkları mal satışları veya hizmet ifalarının belgelendirilmesinde (6/12/1984 tarihli ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna göre kullanmak zorunda oldukları ödeme kaydedici cihazların yerine) "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları" kullanma mecburiyeti getirilmiştir.

Diğer taraftan, üretici veya ithalatçı firmalar tarafından 3100 sayılı Kanunla ilgili önceki mevzuata göre üretmek üzere geliştirilen ödeme kaydedici cihaz modelleri 31/12/2013 tarihine kadar onaylanabilecektir. Önceki mevzuata istinaden onaylanan ödeme kaydedici cihazlar, 31/12/2015 tarihine kadar satılabilecektir.

Buna göre;

1. Mükellefler önceki mevzuat hükümlerine tâbi ellerindeki ödeme kaydedici cihazlarını, 31/12/2015 tarihini geçmemek üzere mali hafızaları doluncaya kadar kullanabileceklerdir. 01/01/2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, malî hafızaları dolan ödeme kaydedici cihazlara, yeni malî hafıza takılmayacak ve cihaz 15/5/2004 tarihli ve 25463 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 60 Seri No’lu Genel Tebliğin dördüncü bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde hurdaya ayrılacaktır. Cihazı hurdaya ayrılan mükellefler yeni nesil ödeme kaydedici cihazları almak suretiyle kanuni yükümlülüklerini yerine getirebileceklerdir.

2. Faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullanan mükellefler 01/10/2013 tarihinden itibaren bu cihazlar yerine EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanmak zorundadırlar.

3. Yol kenarı otopark hizmeti veren mükellefler, faaliyetlerinde 01/10/2013 tarihinden itibaren EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanmak zorundadırlar.

4. Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazların Kayıt Süreleri;

• Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanmak Mecburiyetinde Olan Mükelleflerden belirli bir tür cihaz kullanma mecburiyeti getirilenler alış faturasının düzenlendiği tarihten itibaren 90 gün,

• Diğer mükellefler ise, alış faturasının düzenlendiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde, bağlı buldukları vergi dairesine bir dilekçeyle müracaat ederek cihazlarını kayıt ettirmek zorundadır.

Ayrıca, mükelleflerin söz konusu süre içerisinde her bir cihaz için ayrı ayrı olmak üzere ödeme kaydedici cihazlara ait levhayı vergi dairelerinden alarak işyerlerinde muhafaza etmeleri gerekmektedir.

5. Kullanmak üzere EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz satın alan, ancak kendi istekleri dışında gelişen (banka yazılımlarının yüklenememesi, onay işlemlerinin tamamlanamaması vb.) sebeplerle cihazlarını aldıkları tarihten itibaren 90 gün geçtikten sonra cihazın kaydı için vergi dairesine müracaat eden mükelleflere, cihazlarının kaydını en geç 30/12/2013 tarihine kadar yaptırmış olmaları halinde bu fiillerinden dolayı herhangi bir ceza kesilmemesi gerekmektedir.

6. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 17’nci maddesi uyarınca zor durumda olmaları hasebiyle (TÜBİTAK’taki onay işlemlerinin tamamlanamamasından dolayı, ÖKC üretici veya ithalatçısı firmaların satışını yaptıkları cihazları süresi içerisinde mükelleflere teslim edememeleri vb) EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazların ilgili vergi dairelerine kaydı ile ilgili olarak (yukarıda belirtilen kayıt süreleri dışında) anılan Kanun’un 17’nci maddesi hükmüne istinaden ek süre verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

7. Cezai Müeyyide:

EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazları alma zorunluluğu getirilen mükelleflerin bu zorunluluğa uymadıklarının tespiti halinde haklarında, 426 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslara uymamaktan dolayı Vergi Usul Kanunu’nun mükerrer 355’inci maddesine göre özel usulsüzlük cezalarının kesilmesi gerekmektedir.

XIV- ÖKC KULLANMA MECBURİYETİ BULUNMAYAN MÜKELLEFLER

ÖKC kullanma mecburiyeti bulunmayanlara ilişkin liste (Ek:11) bu kitabın sonundaki ekler bölümünde yer almaktadır.

XV- ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARA AİT "Z" RAPORU ALMA ZORUNLULUĞU

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanunla İlgili 29 Seri No.lu Genel Tebliğde açıklandığı üzere, mükelleflerce kullanılan ödeme kaydedici cihazlarda yer alan ve vergi matrahının tayinine esas olan bilgiler, rulolarda ve 'Z' Raporunun (günlük kapanış fişinin) alınmasıyla mali hafızada kayıt altına alınmaktadır. Ödeme kaydedici cihazların Kanun ve Genel Tebliğlerle belirlenen fonksiyonlarına uygun olarak kullanılması, mali bilgilerin istenildiği şekilde günü gününe kayıt altında tutularak muhafazası ve kontrolünün sağlanması bakımından; ödeme kaydedici cihaz kullanılmak suretiyle satış yapılan her bir iş gününün sonunda mutlaka 'Z' Raporu alınması ve alınan bu raporların müteselsil sıra numarasına göre kayıt ruloları ile birlikte Vergi Usul Kanunu'nun defter ve belgelerin muhafaza edilmesine ilişkin hükümlerinde yer alan süreler içerisinde saklanması gerekmektedir.

Bu itibarla, ödeme kaydedici cihazlara ait 'Z' Raporlarının, cihaz kullanılmak suretiyle satış yapılan iş günlerinin sonunda alınma zorunluluğu olduğundan, Vergi Usul Kanununa göre sadece fatura düzenlenen ve ödeme kaydedici cihaz kullanılmak suretiyle satış yapılmayan günler için 'Z' Raporu alma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Bu itibarla, sadece fatura düzenlenen ve ödeme kaydedici cihaz kullanılmak suretiyle satış yapılmayan günler için 'Z' Raporu alınmaması durumunda ceza kesilmeyeceği tabiidir.

BÖLÜM VII

ANLAŞMALI MATBAALAR

Başkanlığımıza yansıyan olaylardan anlaşma yapılacak matbaa işletmecileri/işletmelerine ilişkin olarak düzenlenecek yoklamaların ve istenilen bilgilerin Başkanlığımıza gönderilmesinde gecikmelerin yaşandığı ve bu nedenle söz konusu mükelleflerin mağdur olduğu anlaşılmış olup Başkanlığımıza anlaşmalı matbaa olmak için müracaatta bulunan matbaa işletmecileri/işletmeleri hakkında, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu Uyarınca Vergi Mükellefleri Tarafından Kullanılan Belgelerin Basım ve Dağıtım Hakkındaki Yönetmelik uyarınca vergi daireleri / denetim koordinatörlükleri tarafından yapılması gereken işlemlere ilişkin açıklamalara bu bölümde yer verilmiştir.

I- Söz konusu Yönetmelik'in 5'inci maddesine istinaden;

A-Matbaa işletmecisinin gerçek usulde gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunup bulunmadığı veya matbaanın kamu kurumu ve kuruluşlarına ait olup olmadığının tetkik edilmesi,

B-Matbaa işletmecisi/kanuni temsilcisi hakkında Vergi Suçu Raporu düzenlenip düzenlenmediği, vergi suçundan dolayı hapis ve ticaret, sanat ve meslek icrasından mahrumiyetle hükümlü olup olmadığının mükellefin tarh dosyasından tespit edilmesi,

C-Matbaa makinelerinin cinsi, basılacak belgelere seri ve sıra numarası verebilecek donanımına sahip olup olmadığının mükellefin iş yerinde tanzim edilecek yoklama ile tespit yapılması,

II- 2011 takvim yılı işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerde "dönem içinde elde edilen hâsılatı"nın, bilânço esasına göre defter tutan mükelleflerde ise gelir tablosunda yer alan "brüt satış hâsılat tutarı"nın tespit edilmesi,

III- Vergi borcunun bulunup bulunmadığının tespit edilmesi,

IV- Aynı adreste başka bir anlaşmalı matbaa olup olmadığı ve mükellefin matbaayı devir alıp almadığı, devir aldı ise devir eden matbaa işletmecisi/işletmesine ait bilgilerin (adı soyadı/unvanı, T.C. kimlik numarası, vergi numarası, anlaşmalı matbaa numarası) tespit edilmesi,

V- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu Uyarınca Vergi Mükellefleri Tarafından Kullanılan Belgelerin Basım ve Dağıtım Hakkındaki Yönetmelik'e istinaden matbaa işletmecisinin anlaşmalı matbaa olmasında bir sakınca olup olmadığının tespit edilmesi hususunda azami özen gösterilmelidir.

Başkanlığımızla anlaşması olan ve anlaşması bitecek olan matbaa işletmecileri/işletmelerinin listesi İVDB servisleri üzerinden duyurulacak olup söz konusu listede adı geçen mükellefler hakkında istenilen yoklamalar ile vergi dairelerinden istenilen bilgi ve belgelerin ivedilikle gönderilmesi hususunda gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerekmektedir.

**213 SAYILI VERGİ USUL KANUNUNUN
UYGULANMASI İLE İLGİLİ OLARAK
SIKÇA SORULAN SORULAR VE
CEVAPLARI**

Usul Müdürlüğü - 2012

SIKÇA SORULAN SORULAR VE CEVAPLARI

Aşağıda yer alan soruların cevap kısımlarında tarih sayısı zikredilen özelge/görüş örnekleri (EK-12) bu kitabın sonundaki ekler bölümünde yer almaktadır.

Soru 1) Tasfiye, devir, birleşme ve hesap döneminin değişmesi durumunda verilmesi gereken kıst dönem kurumlar vergisi beyannamelerinin elektronik ortamda verilmesi zorunlu mudur?

Cevap 1) Elektronik beyanname düzenleme programı kıst dönem kurumlar vergisi beyannamelerinin elektronik ortamda kabulüne imkân vermediğinden, kıst döneme ait kurumlar vergisi beyannamelerinin kağıt ortamında verilmesi, diğer beyanname ve bildirim formlarının ise elektronik ortamda gönderilmesi gerekmektedir. (DYİAS, 05/04/2011 tarihli 299 örnek sayılı özelge)

Soru 2) Anonim Şirkete dönüşen Limited Şirkette bulunan ödeme kaydedici cihazın mali hafızasının değiştirilmesi gerekli midir?

Cevap 2) Limited Şirketin aktif ve pasif değerleri ile birlikte Anonim Şirkete dönüşüm işleminde Limited Şirkete ait olup devre konu varlıklar arasında yer alacak ödeme kaydedici cihazların mali hafızasının değiştirilmesine gerek bulunmamaktadır.

Ancak, dönüşüm, değişiklik ve devir işlemlerinin tamamlanmasından önce ödeme kaydedici cihazın hafızasında kayıtlı bulunan mali bilgilerin, 3100 sayılı Kanun’la ilgili 60 Seri No’lu Genel Tebliğ’in 6/a bölümünde açıklandığı şekilde ilgili ödeme kaydedici cihaz yetkili servislerine tespit ettirilmesi ve vergi dairesine müracaatla ödeme kaydedici cihazlara ait önceki levhanın iptal ettirilerek yeni levha çıkarttırılması gerekmektedir. (DYİAS, 14/07/2011 tarihli 1106 örnek sayılı özelge)

Soru 3) Vergi Usul Kanunu’na göre sadece fatura düzenlenen ve ödeme kaydedici cihaz kullanılmak suretiyle satış yapılmayan günler için “Z” Raporu alınması zorunlu mudur?

Cevap 3) Vergi Usul Kanunu’na göre sadece fatura düzenlenen ve ödeme kaydedici cihaz kullanılmak suretiyle satış yapılmayan günler için “Z” Raporu alma zorunluluğu bulunmamaktadır. (DYİAS, 29/08/2011 tarihli 1627 örnek sayılı özelge)

Soru 4) Elektrik tesisatı bulunmayan ekmek büfelerinde ödeme kaydedici cihaz kullanılması zorunlu mudur?

Cevap 4) Ekmek satış büfelerinde, elektrik bağlanmamış olması ve sadece ekmek satışı ile uğraşılması şartıyla ödeme kaydedici cihaz yerine Vergi Usul Kanunu’nda belirtilen fatura veya perakende satış fişlerinin kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Perakende satış fişinin satış yapıldığı anda düzenlenmesi mecburi olup gün sonunda toplu olarak düzenlenmesine imkân bulunmamaktadır. (DYİAS, 08/03/2012 tarihli 942 örnek sayılı özelge)

Soru 5) Serbest meslek faaliyetinin sona erdirilmesi halinde mevcut demirbaşların devir işleminde hangi belgenin kullanılması gerekmektedir?

Cevap 5) Serbest meslek faaliyetinin sona erdirilmesi halinde mevcut demirbaşların devri ve kapanış işlemlerinin serbest meslek makbuzu ile yapılması mümkündür. (DYİAS, 21/06/2012 tarihli 1359 örnek sayılı özelge)

Soru 6) Kurumlar vergisinden muaf olan kooperatif, Ba-Bs bildirim formu vermek zorunda mıdır?

Cevap 6) Kurumlar vergisinden muaf olan kooperatifin, muafiyetten yararlanan hesap döneminden itibaren Ba-Bs bildirim formu verme zorunluluğu bulunmamaktadır. (DYİAS, 04/12/2010 tarihli 1100 örnek sayılı özelge)

Soru 7) Boş faturası çalınan mükellefin zayi belgesi alması gerekir mi?

Cevap 7) Fatura, irsaliye veya kullanılması zorunlu belgelerin çalınması durumunda yapılması gereken ilk iş olarak belgelerin çalındığını belirten bir ilanın verilmesi, bu ilanın günlük basın organları aracılığıyla yayımlanması ve durumun mahalli emniyet makamlarına bildirilerek tutanak tutturulması, bu evraklarla birlikte bağlı olunan vergi dairesine yazılı bildirimde bulunulması gerekmektedir.

Bu bildirim üzerine kullanılmadan çalındığı belirtilen boş faturaların üçüncü kişiler tarafından kullanımının engellenmesi için vergi dairesince E-VDO sisteminde “Mükellefe Ait Kaybolan / Taklit Edilen / Gerçek Dışı Bastırılan Belge Girişi İşlemi” menüsünden gerekli giriş işlemleri yapılacaktır.

Ayrıca kullanılmamış olan boş faturaların çalınması ile ilgili olarak Asliye Ticaret Mahkemesinden zayi belgesi alma zorunluluğu bulunmamaktadır. (DYİAS, 12/01/2012 tarihli 152 örnek sayılı özelge)

Soru 8) Ba-Bs bildirim formlarının süresinde verilmemesi halinde her bir form için ayrı ayrı mı özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekir mi?

Cevap 8) Ba-Bs bildirim formu verme yükümlülüğü olan mükelleflerin, her iki bildirim formunu birlikte vermek zorunda oldukları hususu göz önüne alındığında, bu formların tek bir form olarak değerlendirilmesi ve söz konusu formların belirlenen sürede verilmemesi halinde tek özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir. (DYİAS, 24/05/2011 tarihli 578 örnek sayılı özelge)

Soru 9) Kanuni süresinde elektronik ortamda beyanname veya Ba-Bs bildirim formu vermeyen mükelleflere kesilecek özel usulsüzlük cezalarında, tespit tarihindeki mi yoksa fiilin işlendiği tarihteki mi ceza tutarlarının dikkate alınması gerekir?

Cevap 9) Kanuni süresinde elektronik ortamda beyanname veya Ba-Bs bildirim formu vermeyen mükellefler adına Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355'inci maddesi uyarınca özel usulsüzlük cezası uygulanmasında, tespit tarihi yerine, özel usulsüzlük fiilinin işlendiği tarihte geçerli olan, diğer bir ifadeyle; beyannamelerin veya formların kanunen verilmesi gereken tarihte yürürlükte bulunan ceza miktarlarının dikkate alınması gerekmektedir. (Gelir İdaresi Başkanlığı, 09/02/2010 - 9534)

Soru 10) Lazer yazıcı kullanılarak fatura düzenlenebilir mi?

Cevap 10) Lazer yazıcı kullanımında bilgiler kağıt üzerine yakılarak kaydedilmektedir.

Lazer yazıcı ile aynı anda veya arka arkaya alınacak dökümlerde her faturanın aslı ile örneğinin aynı bilgileri içermesi, düzenlenen belge aslı ile örnek sayısının belge üzerinde belirtilmesi, faturanın seri ve sıra numarası takip etmesi ve bu özellikleri taşıyacak belgenin anlaşmalı matbaalarda bastırılması şartlarıyla lazer yazıcılar kullanılarak fatura düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır. Ayrıca, istenilirse faturanın aslı ve örnekleri farklı renkler içerecek şekilde olabilecektir. (DYİAS, 17/05/2011 tarihli 546 örnek sayılı özelge)

Soru 11) Merkez işyeri adresi adına bastırılan belgeler, şube adresinde kullanılabilir mi?

Cevap 11) Merkez işyeri adresi adına bastırılan belgelerin bir kısmının, üzerlerine şube isminin ve adresinin yer aldığı bir kaşe basılması suretiyle şube adresinde kullanılması mümkün bulunmaktadır. (DYİAS, 05/01/2012 tarihli 84 örnek sayılı özelge)

Soru 12) Faturalarda ıslak imza yerine imza kaşesi ya da basılı imza kullanılabilir mi?

Cevap 12) Vergi uygulamaları bakımından faturada imzanın bulunması zorunludur. Diğer taraftan, faturanın şekil ve nizamına ilişkin esaslara riayet edilmek şartıyla, imzaya yetkili olanın imzasının notere tasdik ettirilip anlaşmalı matbaada fatura üzerine bastırılmak suretiyle faturanın hazır imzalı olarak kullanılması mümkündür.

Ancak, imzası bu kapsamda faturalar üzerine anlaşmalı matbaada bastırılan yetkilinin görevinden ayrılması halinde, bu yetkilinin imzasının matbu olduğu faturaların artık kullanılamayacağı tabiidir. (DYİAS, 21/10/2011 tarihli 2053 örnek sayılı özelge)

Soru 13) Gider pusulasında yer alacak bedele ilişkin bir sınırlama mevcut mudur?

Cevap 13) Gider pusulasında yer alacak bedele ilişkin herhangi bir sınırlama söz konusu değildir. (DYİAS, 02/01/2012 tarihli 22 örnek sayılı özelge)

Soru 14) Kitap satmak amacıyla kullanılan otobüs işyeri olarak tanımlanabilir mi?

Cevap 14) Kitap satmak amacıyla kullanılan otobüsün, bu faaliyetin icrasına tahsis edilen yer olmasından dolayı işyeri olarak nitelendirilmesi mümkündür. (DYİAS, 28/05/2012 tarihli 1286 örnek sayılı özelge)

Soru 15) Basit usule tabi mükellef tarafından isteğe bağlı olarak ödeme kaydedici cihaz kullanılması mümkün müdür?

Cevap 15) Basit usule tabi mükellef tarafından istemesi halinde ödeme kaydedici cihaz kullanılması mümkün olup, gerek POS cihazı gerekse ödeme kaydedici cihaz kullanımının basit usulde vergilendirilme açısından herhangi bir sakıncası bulunmamaktadır. (DYİAS, 16/03/2012 tarihli 1011 örnek sayılı özelge)

Soru 16) Gelir vergisi veya kurumlar vergisi mükellefi olmayan site yönetimi tarafından verilmesi gereken muhtasar beyannamenin elektronik ortamda gönderilebilmesi için site yönetimi adına kullanıcı kodu, parola ve şifre verilmesi mümkün müdür?

Cevap 16) Gelir vergisi veya kurumlar vergisi mükellefi olmayan site yönetimi tarafından verilmesi gereken muhtasar beyannamenin elektronik ortamda gönderilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

Site yönetimi tarafından söz konusu beyannamenin ihtiyari olarak elektronik ortamda gönderilmek istenilmesi halinde ise site yönetimi adına kullanıcı kodu, parola ve şifre verilmesi mümkün olmamakla birlikte, 340 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde yer alan usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda beyanname gönderme aracılık yetkisi almış meslek mensupları ile "Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesi" düzenlenmesi ve söz konusu beyannamelerin elektronik ortamda sözleşme düzenlenen meslek mensupları vasıtasıyla gönderilmesi mümkündür. (DYİAS, 15/03/2012 tarihli 1003 örnek sayılı özelge)

Soru 17) Nihai tüketicilere yapılan satışlara ilişkin düzenlenen faturalarda, tüketicinin vergi kimlik numarası veya T.C. kimlik numarası bilgisine yer verme zorunluluğu var mıdır?

Cevap 17) Nihai tüketicilere yapılan satışlara ilişkin düzenlenen faturalarda, tüketicinin vergi kimlik numarası veya T.C. kimlik numarası bilgisine yer verme zorunluluğu bulunmamaktadır. (DYİAS, 08/06/2011 tarihli 693 örnek sayılı özelge)

Soru 18) Ticari faaliyeti dolayısıyla bilanço esasına göre yevmiye ve envanter defteri, serbest meslek faaliyeti için de serbest meslek kazanç defteri tasdik ettiren mükellefin her iki faaliyetini bilanço usulü defterde takip etmesi mümkün müdür?

Cevap 18) Serbest meslek faaliyetine ilişkin olarak serbest meslek kazanç defteri tutulması gerekmekte olup, ticari faaliyete ilişkin tutulacak deftere ilave edilmesi mümkün bulunmamaktadır. (DYİAS, 22/02/2012 tarihli 683 örnek sayılı özelge)

Soru 19) Serbest meslek erbabının serbest meslek faaliyeti ile ilgili olarak isteğe bağlı şekilde ödeme kaydedici cihaz kullanması mümkün müdür?

Cevap 19) Serbest meslek erbabının serbest meslek faaliyeti dolayısıyla ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti bulunmamaktadır.

Serbest meslek faaliyetine ilişkin yapılacak her türlü tahsilat için serbest meslek makbuzu düzenlenmesi yasal zorunluluk olduğundan isteğe bağlı olarak da olsa ödeme kaydedici cihaz kullanılması mümkün değildir. (DYİAS, 21/02/2012 tarihli 619 örnek sayılı özelge)

Soru 20) Yıl içerisinde irsaliyeli fatura kullanılmaya başlanılabilir mi?

Cevap 20) İrsaliyeli fatura kullanımına ilişkin olarak 211 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile getirilen sınırlamalar 232 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile kaldırılmış olduğundan yıl içerisinde irsaliyeli fatura kullanılmaya başlanması mümkündür. (DYİAS, 12/01/2012 tarihli 151 örnek sayılı özelge)

Soru 21) Kaçakçılık suçuna iştirak edenler adına gerekli tarhiyat hangi vergi dairesi tarafından yapılacaktır?

Cevap 21) Kaçakçılık suçuna iştirak edenler adına gerekli tarhiyatın, kaçakçılık suçunu işleyen mükellefin bağlı olduğu vergi dairesi tarafından yapılması gerekmektedir. (Gelir İdaresi Başkanlığı, 14/11/2007 – 101410)

Soru 22) Sıra numarası atlanarak fatura kullanılması durumunda atlanılan koçanın tekrar kullanılması mümkün mü?

Cevap 22) Her ne kadar faturaların sıra numarası dahilinde teselsül etmemesi durumu belge nizamına uygun bulunmamakla birlikte, olayın gerçek mahiyetinin ispatı açısından, vergi dairesi tarafından tanzim edilecek tutanak ile atlanan faturaların seri ve sıra numaralarının tespit edilmesi durumunda söz konusu faturaların kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Ancak, Vergi Usul Kanunu'nun 231/1'inci maddesinde belirtilen usul ve şartlara uyulmamış olduğundan aynı Kanun'un 352/II-7'nci maddesi uyarınca II'nci derece usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir. (DYİAS, 26/08/2011 tarihli 1567 örnek sayılı özelge)

Soru 23) Emtiyayı satın alan kişi ile söz konusu emtiaya ilişkin nakden veya kredi kartıyla ödeme yapan kişinin farklı olması durumunda fatura kimin adına düzenlenecektir?

Cevap 23) Fatura müşterinin borçlandığı meblağı gösteren bir belge olup borcun tahakkukuna ilişkindir. Bu nedenle, faturanın emtiayı satın alan kişi adına düzenlenmesi gerekmektedir. Bedelin satın alan kişi yerine başkası tarafından nakit veya kredi kartı ile ödenmesi faturanın emtiayı satın alan kişi adına düzenlenmesini engellemeyecektir. (DYİAS, 08/06/2011 tarihli 683 örnek sayılı özelge)

Soru 24) Serbest meslek kazanç defterinin ciltli matbu defter yerine A4 kağıdına müteharrik yapraklı olarak tasdik ettirilerek kullanılması ve kayıtların bilgisayar ortamında tutulması mümkün müdür?

Cevap 24) Tasdik edilecek defterlerde kullanılacak kağıtların nev'i önemli olmayıp, tasdik işlemlerinin Kanunda belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapılmış olması yeterlidir.

Kullanılacağı tahmin edilen sayıda A4 kağıdının her sayfasının tasdik makamının resmi mühürü ile mühürlenmesi ve müteselsil sayfa numaraları verilmesi kaydıyla bu kağıtların tasdik edilmesi ve kayıtların bilgisayar ortamında tutulması mümkündür.

Diğer taraftan, serbest meslek kazanç defterinin bilgisayar ortamında tutulması ve günlük yapılan işlemlerin bilgisayara girilmesi, tek başına deftere işlendiği anlamını taşımayacağından, muamelelerin defterlere günü gününe kaydedilmesi gerekmektedir. (DYİAS, 01/06/2011 tarihli 621 örnek sayılı özelge)

Soru 25) Kabule bağı satışlara ilişkin faturanın hangi tarihte düzenlenmesi gerekmektedir?

Cevap 25) Teslim edilen mallarla ilgili faturanın 173 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirtildiği şekilde, kabule bağı olduğu ve buna ilişkin sözleşme düzenlendiğinin açıkça belirtilmesi suretiyle kabul tarihinden itibaren azami yedi gün içerisinde düzenlenmesi gerekmektedir.

Aksi takdirde Vergi Usul Kanunu'nun 353'üncü maddesinin birinci bendi hükmü gereğince özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir. (DYİAS, 04/04/2011 tarihli 290 örnek sayılı özelge)

Soru 26) Bayi tarafından yapılan satışlar için mülkiyeti ana firmaya ait POS cihazı kullananların bu cihazları yeni nesil ödeme kaydedici cihazlar ile değiştirmeleri gerekmektedir midir?

Cevap 26) Ödeme kaydedici cihazlar, vergi dairesinde hangi mükellef adına kayıtlı ise o mükellefe ilişkin mali bilgileri, bir daha silinemeyecek şekilde mali hafızasına kaydederek muhafaza altına almakta ve bir nevi mükelleflerin defter ve belgeleri niteliğini taşımaktadır. Bu itibarla, mükellefler perakende teslim ve hizmetlerinde ancak kendi adlarına kayıtlı ödeme kaydedici cihazları kullanabileceklerdir.

Buna göre, perakende teslimde bulunan bayilerin faaliyetlerinde seyyar EFT-POS kullanmaları halinde, 01/10/2013 tarihinden itibaren, bu cihazların yerine kendi adlarına kayıtlı EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihazları kullanmaları gerekmektedir. (DYİAS, 25/07/2013 tarihli 827 örnek sayılı özelge)

Soru 27) Montaj yapılmak üzere sevkiyatı yapılan malzemeler için sevk irsaliyesi ve fatura düzeni nasıl olacaktır?

Cevap 27) Montaj için gönderilen her bir parçanın sevki sırasında sevk irsaliyesinin alıcı adına düzenlenmesi, sevk irsaliyesinin üzerine taşınan malın kısım kısım taşındığının ve montaj yapılacağının belirtilmesi, montajın tamamlandığı tarihi takip eden yedi gün içinde de fatura tanzim edilmesi ve daha önce düzenlenen sevk irsaliyelerinin numaralarının bu faturada belirtilmesi gerekmektedir. (DYİAS, 21/02/2011 tarihli 137 örnek sayılı özelge)

Soru 28) Mükellef hakkında düzenlenen vergi tekniği ve vergi suçu raporunun örnekleri mükellefin talebi doğrultusunda kendisine verilebilir mi?

Cevap 28) Mükelleflerin kendilerine ait bilgileri ve doğrudan kendisi ile ilgili olan vergi inceleme raporları ve vergi tekniği raporlarını vergi dairelerinden istemeleri ve bu bilgilerin kendilerine verilmesi durumunda vergi mahremiyetinden söz edilemeyeceği tabiidir. Ancak mükelleflerin tarh dosyasını ve/veya takip dosyasını incelemesi, tetkik etmesi, kendileri hakkında tanzim edilen vergi suçu raporlarının ve üçüncü kişilerin ifadeleri, üçüncü kişilere ilişkin bilgiler gibi unsurları içeren vergi tekniği raporlarının kendilerine verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Soru 29) Mükellef hakkında düzenlenen ve vergi tarhiyatı önerilmeyen basit raporun örneği mükellefin talebi doğrultusunda kendisine verilebilir mi?

Cevap 29) Mükelleflerin kendileri hakkında düzenlenen ve vergi tarhiyatı önerilmeyen basit raporları vergi dairelerinden istemeleri halinde, söz konusu raporların doğrudan mükelleflerin kendileri ile ilgili olarak düzenlenmiş olması ve üçüncü kişilere ilişkin bilgilerin yer almaması kaydıyla, bu bilgilerin kendilerine verilmesi mümkün olabilmektedir.

Soru 30) Yabancı uyruklu ve Türkiye’de çalışma izni bulunmayan şirket müdürü tasfiye memuru olabilir mi?

Cevap 30) Tasfiye memurları tasfiye haline giren şirketin kanuni temsilcisi olup bu sebeple tasfiye memuru oldukları şirketin vergisel yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden ve vergisel yükümlülüklerden doğan amme alacaklarından şahsen ve müteselsilen sorumludurlar.

Tasfiye memurlarının yabancı uyruklu kişiler olması halinde bunların noter onaylı pasaport örneği (ya da vergi dairesi yetkililerine örneği onaylatmak üzere aslının), noter onaylı imza sirküleri ile birlikte ikamet ilmühaberi, ikamet teskeresi ya da çalışma izin belgesini bağlı buldukları vergi dairesine yazı ekinde sunmaları gerekmektedir. (İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, Mük. Hiz. Usul Grup Müd. 12/08/2011 – VUK-2/4634-8806)

Soru 31) Adalet Bakanlığı Müfettişliğince yapılan teftiş sonucunda noterlik işlemlerinden fazla harç alındığının tespit edilmesi durumunda Adalet Bakanlığı teftiş sonucuna göre harç iadesi işlemi yapılabilir mi, iade yapılacaksa iade harcı ödeyen kişiye mi yoksa notere mi yapılır?

Cevap 31) Mükellefler lehine yapılacak iade ve mahsup işlemlerinde düzeltmeye dayanak teşkil edecek belgelerin tanzim edilmesi gerekmektedir. Adalet Bakanlığı Müfettişinin tespitlerinin ayrıca vergi incelemesine yetkili olanlarca da incelettilmesi, tanzim edilecek olan vergi inceleme raporuna göre iade edilecek tutarın mevzuu bahis olması durumunda, noter tarafından tahsil edilen harç noterin bağlı bulunduğu vergi dairesine yatırıldığından, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 120 ‘nci maddesi hükümleri doğrultusunda mükellefler (harcı ödeyen kişiler) lehine gerekli düzeltme işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

İade durumunda ise, iadenin fazla harç ödemesi yapan ilgililer tarafından noterin bağlı bulunduğu vergi dairesine başvurulması suretiyle noterin dosyasından noter işlemini yaptıran kişilere yapılması gerekir. (İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, Mük. Hiz. Usul Grup Müd. 23/11/2011 – VUK-2/5495-12649)

Soru 32) Bilanço esasına göre defter tutan mükellefin faaliyetine son verip aynı yıl içinde aynı faaliyete tekrar başlaması halinde işletme hesabı esasına göre defter tutması mümkün müdür?

Cevap 32) Bilanço esasına göre defter tutan mükellefin faaliyetine son verip aynı yıl içinde aynı faaliyete tekrar başlaması işi bırakma sayılmayacağından bilanço esasına göre defter tutmaya devam etmesi gerekmektedir. (DYİAS, 29/09/2011 tarihli 1922 örnek sayılı özelge)

Soru 33) Kimlerin e-fatura kullanma zorunluluğu vardır?

Cevap 33)

• Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olanlar ve bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 2011 yılı brüt satış hasılatı asgari 25 Milyon TL olanlar,

• ÖTV Kanunu'na ekli (III) sayılı listedeki malları (gazlı ve alkollü içecekler ile tütün ve tütün ürünleri) imal, inşa veya ithal edenler ve bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 2011 yılı brüt satış hasılatı asgari 10 Milyon TL olanlar,

zorunluluk kapsamındadır.

Yukarıda da görüldüğü üzere madeni yağ lisansına sahip olan satıcılar ile gazlı alkollü içki ile tütün ve tütün mamullerini imal ve ithal edenler ile bu ürünleri satanlar doğrudan kapsama alınmıştır. Söz konusu ürünleri satın alanlar ise 2011 yılı itibariyle belirli bir brüt satış hasılatına sahipse onlar da zorunluluk kapsamına alınmışlardır. Diğer bir ifadeyle 2011 brüt satış hasılatı 10 milyon TL'nin altında olan tüm mükelleflerin yukarıda belirtilen ürünlerin satıcısı değilse kapsam dışındırlar. (DYİAS, 21/08/2013 tarihli ve 1184 sayılı örnek özelge)

Soru 34) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşlar ile iktisadi kamu kuruluşlarının elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu var mıdır?

Cevap 34) Söz konusu kurum ve kuruluşların elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu bulunmamaktadır. (DYİAS, 27/06/2013 tarihli ve 641 sayılı örnek özelge)

Soru 35) Devir ve birleşme durumunda zorunluluk ne olacak?

Cevap 35) Devir veya birleşme sonucunda oluşan tüzel kişiliğin devir olunan şirketin mal varlığını bir bütün halinde devir alması ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olan mükellefler ile 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal eden mükelleflerden mal alan mükelleflerden alımlarının devam etmesi durumunda elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu vardır. (DYİAS, 10/06/2013 tarihli ve 605 sayılı örnek özelge)

Soru 36) Perakende satış yapan ve satış faturalarını bilgisayardan düzenleyen ancak ödeme kaydedici cihazı bulunduğu halde kullanmayan firmanın yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu var mıdır?

Cevap 36) Firmanın bütün satışlarını bilgisayar üzerinden düzenliyor olması yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetini kaldırmamakta olup, perakende olarak gerçekleştirilen ve Vergi Usul Kanununa göre fatura düzenleme zorunluluğu olmayan satışlarını belgelendirmek üzere yeni nesil ödeme kaydedici cihaz olarak kullanması gerekmektedir. (DYİAS, 20/08/2013 tarihli ve 1168 sayılı örnek özelge)

Soru 37) Hem toptan hem de perakende satışı bulunan mükelleflerin seyyar EFT-POS cihazlarını fatura bedellerinin tahsil edilmesinde kullanmaları halinde yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunlulukları var mıdır?

Cevap 37) Seyyar EFT-POS cihazı kullanan ve sadece toptan satışı bulunan mükelleflerimizin, seyyar EFT-POS cihazı toptan satış bedellerinin tahsilinde kullanılması halinde, bu tahsilatlarda EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaza geçilmesi zorunlu değildir.

Bununla birlikte toptan satış yapan mükelleflerimizin az da olsa perakende satışı bulunuyorsa ve tahsilat seyyar EFT-POS cihazı ile gerçekleştiriliyorsa bu tahsilatlar için EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanılması zorunludur. (DYİAS, 01/08/2013 tarihli ve 966 sayılı örnek özelge)

Soru 38) Altın ve gümüşten mücevher ve takı satışı faaliyetinde bulunan ve mobil pos cihazı kullanan firmanın EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu var mıdır?

Cevap 38) Perakende ticaretle uğraşan birinci ve ikinci sınıf tacir kapsamına giren kuyumcuların faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullanmaları durumunda 1/10/2013 tarihine kadar bahse konu seyyar EFT-POS cihazlarının yerine EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz almaları gerekmektedir. (DYİAS, 26/08/2013 tarihli ve 1286 sayılı örnek özelge)

EKLER

Ek: 1- ÖKC kullanma mecburiyeti bulunmayanlara ilişkin liste
Ek: 2- Sıkça Sorulan Sorulara İlişkin Özelge/ Görüş Örnekleri

Ek:1**ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZ KULLANMA MECBURİYETİ BULUNMAYAN MÜKELLEFLER**

- Gazete satışı	3100 sy. Kanun'a ilişkin 1 Seri No'lu Tebliğ
- Oda ve yatak kiralanması şeklinde otelcilik ve pansiyonculuk faaliyetleri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 1 Seri No'lu Tebliğ
- Bankacılık ve sigortacılık faaliyetleri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 2 Seri No'lu Tebliğ
- PTT hizmetleri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 2 Seri No'lu Tebliğ
- Kara, hava, deniz ve demiryolu ile yapılan yolcu ve yük giriş bileti karşılığında verilen hizmetler	3100 sy. Kanun'a ilişkin 2 Seri No'lu Tebliğ
- Eğitim öğretim ve kreş hizmetleri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 2 Seri No'lu Tebliğ
- Spor toto, milli piyango, at yarışları, müşterek bahis işletmeleri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 2 Seri No'lu Tebliğ
- Elektrik, su, havagazı işletmeleri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 2 Seri No'lu Tebliğ
- Satışlarının tamamı Vergi Usul Kanunu'nun 232'nci maddede belirtilen ve fatura kullanılması zorunlu olan satışlar niteliğinde bulunanların fiilen cihaz kullanmak suretiyle belgelendirmeleri gereken bir işlemin olmaması sebebiyle ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetleri bulunmamaktadır. (Örnek: otomobil alım satımı, apartman inşa edip daire satanlar)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 4 Seri No'lu Tebliğ
- Tarım alet ve makinalarının satışı, (ayrıca yedek parça satılmaması şartıyla)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 12 Seri No'lu Tebliğ
- Posta pulu, telefon jetonu ve 3468 sayılı kanuna göre verilen ruhsat teskeresine dayanılarak yapılan pul ve kıymetli kağıtların satışı.	3100 sy. Kanun'a ilişkin 12 Seri No'lu Tebliğ
- Şehiriçi toplu taşımacılıkta kullanılan abonman biletlerinin satışı	3100 sy. Kanun'a ilişkin 12 Seri No'lu Tebliğ
- Elektrik su havagazı ve kalorifer tesisatçılığı faaliyeti (aynı zamanda tesisat malzemeleri satışını da yapanlar hariç)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 12 Seri No'lu Tebliğ
- Terzilik faaliyeti (aynı anda kumaş ticaretinde bulunanlar hariç)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 12 Seri No'lu Tebliğ
- Marangozlar (mobilyacılar hariç tutulmak şartıyla, ağacı bilfiil işleyerek eşya haline getirip satanlar ile ağaçtan yapılan deniz taşıtlarının onarım işleri ile uğraşanlar)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 23 Seri No'lu Tebliğ
- Mermerciler (süs eşyaları hariç tutulmak şartıyla mermeri işleyerek satanlar)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 23 Seri No'lu Tebliğ
- Yorgancılar ve hallaçlar (aynı zamanda yorgan alım satımı yapanlar hariç)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 23 Seri No'lu Tebliğ
- 195 sayılı Kanun'a göre ilan yayınlama hakkı kazanan gazeteler ile bu gazetelerin basımını yapan matbaa işletmecileri (Perakende olarak kitap, matbu evrak, kartvizit, düğün davetiyesi ve benzeri şeylerin basım ve satışını yapanlar hariç)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Sanat ürünlerinin satışı ile uğraşan sanat galerileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ

- Yedek parça satışı yapmayan oto sanatkarları (motorlu kara taşıtlarının bakım ve onarımı ile ilgili uğraşanlardan)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto boya ve kaportacılar	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto şase, damper ve karoser tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto motor yenileme (rektefiye) işi ile uğraşanlar	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto sibop yuva taşlamacıları ve motor dikişçileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto döşemecileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto elektrik, bobinaj ve kilometre tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto eksoz ve kaynakçıları	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto fren tamircileri ile conta ve balatacıları	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto makas tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto rot balans tamircileri ve far ayarcıları,	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto radyatör ve kalorifer tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto mazot pompa ayar ve enjektör tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto camcıları,	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto motor ve karbüratör tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto lastik, jant düzeltme ve kriko tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto devirdaim tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto ziftlemecileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Traktör tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Motosiklet, mobilet ve triportör tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- İş makinaları, zirai aletler ve hidrolik tamircileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto nikelajcıları,	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto kilit ve yay tamircileri,	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto plakacıları	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ

- Oto mazot ve benzin depoları tamircileri,	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Oto akü tamircileri.	3100 sy. Kanun'a ilişkin 38 Seri No'lu Tebliğ
- Elektrik bağlantısı olmayan ekmek büfeleri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 2001/2 İç Genelge
- Şirket veya ortaklık şeklinde teşkilatlanmış tabipler (diş, kulak, burun-boğaz, göz doktoru gibi)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 43 Seri No'lu Tebliğ
- Elektrikli, elektronik ve mekanik ev aletlerinin bakım ve onarımı işi ile uğraşanlar (ayrıca yedek parça satışı yapılmaması şartıyla)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 43 Seri No'lu Tebliğ
- Oto komisyoncuları (motorlu kara taşıtlarının alımı-satımı kiralanması ile ilgili işlere tavassut edenler)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 43 Seri No'lu Tebliğ
- Nakliye komisyoncuları	3100 sy. Kanun'a ilişkin 46 Seri No'lu Tebliğ
- Plastik doğramacılar	3100 sy. Kanun'a ilişkin 46 Seri No'lu Tebliğ
- Mobilyacılar	3100 sy. Kanun'a ilişkin 46 Seri No'lu Tebliğ
Ağaç işleriyle uğraşanlardan - Keresteciler, - Doğramacılar - Dülgerler - İskeletçiler (sandalye koltuk vb) - Döşemeciler - Hızarcılar ve bıçkıcılar, - Sandıkçılar ve ambalajcılar, - Oymacı, tornacı ve ağaç oyuncakçıları - Parkeciler - Cilacı, lakeci, polyesterciler, - Aksesuarcılar, (sehpa, zigon sehpa, tv sehpası, abajur vb) - Dekorasyoncular, - Karasörcüler, (at arabası, römork, kamyon) - Elek kasnağı, askı, makara, mandal ve bastoncular, - Sepetçiler ve sapçılar - Mobilya imalat ve satıcıları (plastik ve sair maddelerden mobilya eşyası imal eden ve satanlar dahil) - Mahrukatçılar	3100 sy. Kanun'a ilişkin 49 Seri No'lu Tebliğ 3100 sy. Kanun'a ilişkin 49 Seri No'lu Tebliğ
- Her türlü inşaat işi ile uğraşanlar, (yol su, kanalizasyon, kuyu açma, harfiyat, duvar örülmesi, sıva, boya, badana, elektrik, sıhhi ve kalorifer tesisatı, karo ve fayans işleri, cam takılması, her türlü doğrama işleri, parke döşemesi, çevre düzeni ve benzer işler)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 49 Seri No'lu Tebliğ
- Radyo, televizyon, gazete, dergi ve benzeri basın ve yayın araçları ile ilan ve reklamcılık faaliyetleri ile iştigal edenler.	3100 sy. Kanun'a ilişkin 49 Seri No'lu Tebliğ
- Münhasıran günlük müşteri listesinde kayıtlı müşterilerine hizmet veren otel, motel ve pansiyon işletmecileri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 49 Seri No'lu Tebliğ
- 195 sayılı kanun çerçevesinde faaliyet gösteren ilan ve reklam prodüktörleri (ilan ve reklam ajansları)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 49 Seri No'lu Tebliğ

- 7397 sayılı kanunda geçen sigorta ve reasürans şirketleri, sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti yapanlar ile bu kanun kapsamına giren konularda faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlar (sigorta şirketleri ve sigorta acenteleri vb)	3100 sy. Kanun'a ilişkin 49 Seri No'lu Tebliğ
- 1618 sayılı kanuna göre kurulan seyahat acenteleri	3100 sy. Kanun'a ilişkin 49 Seri No'lu Tebliğ
- Pazar takibi suretiyle iş yapanlar. Hazine ve dış ticaret müsteşarlığınca döviz alım-satımına yetkili kılınan müessese ve kurumlar	3100 sy. Kanun'a ilişkin 49 Seri No'lu Tebliğ
- Satışlarını Adisyon Tipi Perakende Satış Fişi ile belgelendirmek isteyen Kahvehane ve çay ocağı işletmeleri	209 Sıra No'lu VUK Genel Tebliği
- Demirciler: Tornacı, tesfiyeci, frezeci ve kaynakçılar dahil süs eşyası yapanlar hariç olmak üzere demir ve demirden mamül maddeleri sıcak veya soğuk olarak dövmek, doğramak, kaynak yapmak veya sair şekilde işlemek suretiyle faaliyet gösterenler.	206 Sıra No'lu VUK Genel Tebliği
- Alüminyum doğramacılar: Alüminyumu kesmek, bükme veya sair şekilde bilfiil işleyerek eşya haline getirip satanlar.	206 Sıra No'lu VUK Genel Tebliği
- İnşaat müteahhitleri: Gayrimenkul alım, satım ve inşaa işleri ile uğraşanlar	206 Sıra No'lu VUK Genel Tebliği
- Emlak komisyoncuları: Gayrimenkullerin alım, satım ve kiralanması ile ilgili işlere tavassut edenler	206 Sıra No'lu VUK Genel Tebliği
- Yılda en fazla 4 ay faaliyet gösteren tasirhaneler, - 5957 (eski 80) sayılı Hal Kanunu'na tabi olanların bu Kanun kapsamındaki satışları	1991/3 ve 4 Seri No'lu ÖKC İç Genelgeleri
- Reklam grafikerleri (serigrafi dahil) tabelacılar, grafik ve tabela ressamaları, ışıklı-ışsızsız reklam panosu ve tabelacıları ile ışıklı ışsızsız reklam panosu ve tabela montajcılarının ödeme kaydedici cihaz kullanmayı gerektiren bir başka işi birlikte yapmamaları, satışları ve hizmet ifalarını Vergi Usul Kanunu'na göre fatura ile belgelendirmeleri şartıyla.	1997/2 Seri No'lu ÖKC İç Genelgesi
- Yeminli mali müşavir, avukat, mimar, mühendis, doktor gibi kişilerin serbest meslek erbabı olmaları sebebiyle 3100 sayılı Kanun kapsamına girmediklerinden ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyetleri bulunmamaktadır.	2001/1 Seri No'lu ÖKC İç Genelgesi

Sıkça Sorulan Sorulara İlişkin Özelge/Görüş Örnekleri

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-236

05/04/2011

Konu : Tasfiye halindeki firmanın aylık beyanname ve bildirim formları ile KV beyannamelerinin kağıt ortamında verilip verilemeyeceği.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz belirtilerek, tasfiye halindeki şirketinizin kurumlar vergisi ile diğer beyanname ve bildirim formlarının kağıt ortamında verilip verilemeyeceği hususunda görüş talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinde; “*Maliye Bakanlığı...4)Bu Kanunun 149 uncu maddesine göre devamlı bilgi vermek zorunda olanlardan istenilen bilgiler ile vergi beyannameleri ve bildirimlerin, şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları konulmak suretiyle internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesi, beyanname ve bildirimlerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesi hususlarında izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, beyanname, bildirim ve bilgilerin aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bu zorunluluğu beyanname, bildirim veya bilgi çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulamaya... yetkilidir.*” hükmü yer almaktadır.

Kanunun Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden yayımlanan 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile elektronik beyannameye ilişkin usul ve esaslar belirlenerek uygulamaya ihtiyari olarak başlanılmıştır.

367 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Kurumlar Vergisi mükelleflerine hiçbir hadle sınırlı olmaksızın Kurumlar Vergisi Beyannamesini ve Geçici Vergi Beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 17 nci maddesinde ise tasfiye haline giren kurumların vergilendirilmesinde hesap dönemi yerine tasfiye döneminin geçerli olacağı ve tasfiye beyannamelerinin, tasfiye memurları tarafından tasfiye dönemlerinin sonundan itibaren Kanunun 14 üncü maddesinde yazılı sürelerde; tasfiyenin sona erdiği döneme ilişkin tasfiye beyannamesinin ise tasfiyenin sonuçlandığı tarihten itibaren otuz gün içinde kurumun bağlı olduğu vergi dairesine verileceği açıklanmıştır.

Bu itibarla, tasfiye halindeki kurumlar vergisi mükellefleri de kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda göndermek zorundadırlar.

Diğer taraftan, 376 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde ise hiçbir hadle sınırlı olmaksızın;

- Ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden dolayı gerçek usulde vergilendirilen Gelir Vergisi mükelleflerine Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesini ve Geçici Vergi Beyannamelerini,

- Ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden dolayı gerçek usulde vergilendirilen Gelir Vergisi mükellefleri ile Kurumlar Vergisi mükelleflerine Muhtasar ve Katma Değer Vergisi Beyannamelerini,

340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilmiştir.

Öte yandan 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin “3- *BİLDİRİMLERİN VERİLME ŞEKLİ VE DOLDURULMASI*” başlıklı bölümünde;

“...
...

3.1. *Bildirimlerin Elektronik Ortamda Verilme Zorunluluğu*

3.1.1 *Bilanço esasına göre defter tutan ve 376 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğine göre beyannamesini elektronik ortamda vermek zorunda olan mükellefler, Ba ve Bs bildirim formlarını da elektronik ortamda <https://e-beyanname.mb-ggm.gov.tr/> adresinden vermek zorundadırlar.*

3.1.2. *Bildirim formlarını elektronik ortamda veren mükelleflerin kağıt ortamında (elden veya posta ile) verdikleri bildirim formları hiçbir şekilde kabul edilmeyecektir...*” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Ancak, tüzel kişiler için tasfiye, devir, birleşme ve hesap döneminin değişmesi durumunda verilmesi gereken kıst dönem beyannameleri henüz elektronik ortamda alınmadığından, kıst döneme ilişkin beyannamelerin kanuni sürelerinde kağıt ortamında vergi dairelerine verilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda; elektronik beyanname düzenleme programı kıst dönem kurumlar vergisi beyannamelerinin elektronik ortamda kabulüne imkan vermediğinden, kıst döneme ait kurumlar vergisi beyannamelerinizin kağıt ortamında verilmesi, diğer beyanname ve bildirim formlarının ise elektronik ortamda gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
DENİZLİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
MÜKELLEF HİZMETLERİ GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.20.15.02-ÖKC-2011/1-201

14/07/2011

Konu : LTD.NDEN A.Ş.NE DÖNÜŞÜM YAPAN
ŞİRKETTE BULUNAN ÖKC.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ile sicil numarasında Ltd. Şti ünvanı ile kayıtlı bulunan şirketiniz aktif ve pasif değerleri ile birlikte Anonim Şirkete dönüşüm yapacak olmanız nedeniyle, limited şirkette kullanmakta olduğunuz ödeme kaydedici cihazların mali belleklerinin değişip değişmeyeceği hakkında bilgi istenildiği anlaşılmıştır.

Bilindiği gibi, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanunla ilgili 1996/1 Seri No.lu İç Genelgenin 2/c bölümünde;

“Sermaye Şirketlerinin Kurumlar Vergisi Kanununun 36 ve 37’inci maddeleri hükümlerine göre gerçekleştirilecek birleşme ve devrinde veya Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine göre yapılacak nevi değişikliklerinde, devre konu varlıklar arasında yer alacak ödeme kaydedici cihazın mali hafızasının değiştirilmesi zorunlu bulunmamaktadır.

Ancak, yukarıda sayılan, dönüşüm, değişiklik ve devir hallerinde, mükellefiyet şeklinde (gelir vergisinden, kurumlar vergisi mükellefiyetine geçiş vb.) veya mükelleflerde değişiklik olmaktadır. Bu nedenle, dönüşüm, değişiklik ve devir işlemlerinin tamamlanmasından önce ödeme kaydedici cihazın hafızasında kayıtlı bulunan mali bilgilerin, 50 Seri No.lu Genel Tebliğin A/2-a bölümünde açıklandığı şekilde vergi dairesince tespit edilmesi ve ödeme kaydedici cihazlara ait önceki levhanın iptal edilerek yeni bir levhanın çıkarılması gerekmektedir.” denilmiştir.

60 Seri No.lu ödeme kaydedici cihaz Genel Tebliğinin 6/a bölümünde ise 50 Seri No.lu Genel Tebliğin A/2-a bölümüne göre yapılacak tespit işlemleri yeniden düzenlenmiş ve söz konusu tespitlerin Tebliğe ekli (EK:2) No.lu tutanak düzenlenmek suretiyle ödeme kaydedici cihaz yetkili servislerince gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

Buna göre, Ltd. Şti ünvanı ile kayıtlı bulunan şirketiniz aktif ve pasif değerleri ile birlikte Anonim Şirkete dönüşüm işleminde Ltd. Şti.’ye ait olup devre konu varlıklar arasında yer alacak ödeme kaydedici cihazın mali hafızasının değiştirilmesine gerek bulunmamaktadır.

Ancak dönüşüm, değişiklik ve devir işlemlerinin tamamlanmasından önce ödeme kaydedici cihazın hafızasında kayıtlı bulunan mali bilgilerin, 60 Seri No.lu Genel Tebliğin 6/a bölümünde açıklandığı şekilde ilgili ödeme kaydedici cihaz yetkili servislerine tespit ettirilmesi ve vergi dairesine müracaatla ödeme kaydedici cihazlara ait önceki levhanın iptal ettirilerek yeni levha çıkarttırılması gerekmektedir.

Bilgilerinize rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1452

29/08/2011

Konu : Perakende satış mağazalarında fatura düzenleme haddinin altında kalan satışlarda da ÖKC satış fişi yerine fatura düzenlenmesi durumunda ödeme kaydedici cihazlarda "Z" Raporu alma zorunluluğu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Türkiye'nin çeşitli illerinde yirmi altı adet perakende satış mağazası ile son kullanıcıya spor ürünleri satışı yaptığınızı, firmanızın fatura düzenleme haddinin altında kalan satışlarında da fatura düzenlediğini, ödeme kaydedici cihazları tüm satış noktalarınızda buldursanız da hemen hemen hiç ödeme kaydedici cihaz satış fişi düzenlemediğinizi belirterek, ödeme kaydedici cihaz satış fişi düzenlenmeyen günlerde de günlük "Z" Raporu alma zorunluluğunun olup olmadığı konusunda Başkanlığımız görüşünü talep etmekteyiz.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde fatura; satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanunun 232 nci maddesinde ise; birincive ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler: Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara; serbest meslek erbabına; kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara; defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere; vergiden muaf esnafa, sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler. Bunlar dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin Vergi Usul Genel Tebliği ile belirlenen hadleri geçmesi veya bedeli belirlenen hadden az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir denilmiştir.

Diğer taraftan, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanunla İlgili 29 Seri No.lu Genel Tebliğde açıklandığı üzere, mükelleflerce kullanılan ödeme kaydedici cihazlarda yer alan ve vergi matrahının tayinine esas olan bilgiler, rulolarda ve "Z" Raporunun (günlük kapanış fişinin) alınmasıyla mali hafızada kayıt altına alınmaktadır. Ödeme kaydedici cihazların Kanun ve Genel Tebliğlerle belirlenen fonksiyonlarına uygun olarak kullanılması, mali bilgilerin istenildiği şekilde günü gününe kayıt altında tutularak muhafazası ve kontrolünün sağlanması bakımlarından; ödeme kaydedici cihaz kullanılmak suretiyle satış yapılan her bir iş gününün sonunda mutlaka "Z" Raporu alınması ve alınan bu raporların müteselsil sıra numarasına göre kayıt ruloları ile birlikte Vergi Usul Kanununun defter ve belgelerin muhafaza edilmesine ilişkin hükümlerinde yer alan süreler içerisinde saklanması gerekmektedir.

Bu itibarla, ödeme kaydedici cihazlara ait "Z" Raporlarının, cihaz kullanılmak suretiyle satış yapılan iş günlerinin sonunda alınma zorunluluğu olduğundan, Vergi Usul Kanununa göre sadece fatura düzenlenen ve ödeme kaydedici cihaz kullanılmak suretiyle satış yapılmayan günler için "Z" Raporu alma zorunluluğunuz bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-927

08/03/2012

Konu : Elektrik tesisatı bulunmayan ekmek büfelerinde belge düzeni.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, elektrik tesisatı bulunmayan ekmek büfenizde her satış için perakende satış fişi düzenlenmesinin zaman ve maliyet kaybına neden olduğu belirtilerek, tüm satışlar için gün sonunda toplu perakende satış fişi düzenlenmesinin mümkün olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği gibi, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 Sayılı Kanunla, perakende mal satan veya hizmet ifa eden birinci ve ikinci sınıf tacirlere, Vergi Usul Kanununa göre fatura kullanma mecburiyetinde bulunmadıkları satışları için ödeme kaydedici cihazları kullanma zorunluluğu getirilmiştir.

Öte yandan, aynı Kanun'la ilgili 2001/2 Seri No'lu İç Genelge'nin 3 üncü bölümünde, 3100 sayılı Kanun'un 2 nci maddesinin 3 üncü bendi ile Bakanlığımıza tanınan yetkiye dayanılarak, şehirlerin muhtelif yerlerinde dağıtık olarak kurulan ekmek büfelerinde, elektrik bağlanmamış olması ve münhasıran ekmek satışı ile uğraşılması şartıyla, ödeme kaydedici cihaz yerine Vergi Usul Kanununda belirtilen fatura veya perakende satış fişlerinin kullanılması uygun görülmüştür.

Buna göre, ekmek satış büfenizde elektrik bağlanmamış olması ve sadece ekmek satışı ile uğraşılması şartıyla ödeme kaydedici cihaz yerine Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen fatura veya perakende satış fişlerini kullanmanız mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan perakende satış fişinin, satış yapıldığı anda düzenlenmesi mecburi olup gün sonunda toplu olarak düzenlenmesine imkan bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1949

21/06/2012

Konu : Serbest meslek faaliyetinde envantere kayıtlı demirbaşların devri ile kapanış işlemlerinin serbest meslek makbuzu ile yapılıp yapılmayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ile dış hekimliği faaliyeti ile ilgili olarak düzenlenen serbest meslek makbuzunun bu faaliyetin sona erdirilmesi halinde mevcut demirbaşların devrinde kullanılıp kullanılmayacağı ve kapanış işlemlerinde belge düzeni hususlarında Başkanlığımız görüşünü talep etmekteyiz.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 161 inci maddesine göre vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesi işi bırakmayı ifade etmektedir. İşlerin herhangi bir sebep yüzünden geçici bir süre için durdurulması ise işi bırakma sayılmamaktadır.

Aynı Kanunun 210 uncu maddesinde, serbest meslek erbabının serbest meslek kazanç defteri tutacağı, “*Makbuz Mecburiyeti*” başlıklı 236 ncı maddesinde ise serbest meslek erbabının, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşterinin de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, envanterinize kayıtlı demirbaşların devri ve kapanış işlemlerinin serbest meslek makbuzu ile yapılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
ANTALYA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.07.17.02-VUK-2010-125

04/12/2010

Konu : Ba ve Bs bildirim formu verme
zorunluluğu

İlgi özelge talep formunuzda, Vergi Dairesi Müdürlüğünün vergi numaralı mükellefi olduğunuz, Kooperatifinizin Kurumlar Vergisi mükellefiyetinin bulunmadığı belirtilerek, Ba ve Bs bildirim formu verme zorunluluğunuzun bulunup bulunmadığı hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 148, 149 ve Mükerrer 257'nci maddelerinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak, 350 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle, bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "*Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)*" ile; mal ve hizmet satışlarını ise "*Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)*" ile bildirmeleri yükümlülüğü getirilmiş, 362 ve 381 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle bu yükümlülüğe ilişkin açıklamalar yapılmış, 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile de söz konusu yükümlülüğün 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerinde yerine getirilmesinde uygulanacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri yeniden belirlenmiştir.

Bu çerçevede, 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "1- KAPSAM", "*Yükümlülük Kapsamındaki Mükellefler*" başlıklı bölümün (1.1.2) bendinde; "*Kurumlar vergisinden muaf olan mükellefler, muafiyetten yararlandıkları hesap döneminden itibaren Ba-Bs bildirim formu vermeyeceklerdir.*" açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, kooperatifinizin Kurumlar Vergisinden muaf olması halinde, muafiyetten yararlanan hesap döneminden itibaren Ba ve Bs bildirim formlarını verme yükümlülüğünüz bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-138

12/01/2012

Konu : Boş faturası çalınan mükellefin zayi belgesi alıp almayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, içinde otuz altı adet fatura, bir adet şirket kaşesi ve bir adet imza sirküleri bulunan evrak çantanızın çalındığı belirtilerek, Asliye Ticaret Mahkemesine başvurarak zayi belgesi alıp almayacağınız konusunda Başkanlığımız görüşleri talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 3'üncü maddesinin "B" bendinde; "İspat: *Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır. Vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti yemin hariç her türlü delille ispatlanabilir. Şu kadar ki, vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan şahit ifadesi ispatlama vasıtası olarak kullanılamaz. İktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfeti bunu iddia eden tarafa aittir.*" hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde, sahibinin iradesi dışındaki sebepler dolayısıyla defter ve vesikalarının elinden çıkmış bulunması mücbir sebep olarak sayılmıştır.

Türk Ticaret Kanunu'nun 68'inci maddesinin son fıkrasında; "*Bir tacirin saklamakla mükellef olduğu defter ve kağıtlar; yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet sebebiyle ve kanuni müddet içinde ziyaa uğrarsa tacir ziyayı öğrendiği tarihten itibaren on beş gün içinde ticari işletmesinin bulunduğu yerin salahiyyetli mahkemesinden kendisine bir vesika verilmesini isteyebilir. Mahkeme lüzumlu gördüğü delillerin toplanmasını da emredebilir. Böyle bir vesika almamış olan tacir defterlerini ibrazdan kaçınmış sayılır.*" hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanunu'nun 373'üncü maddesine göre; "*Bu kanunda yazılı mücbir sebeplerden herhangi birinin vukua geldiği malum ise veya tevsik ve ispat olunursa vergi cezası kesilmez.*" hükmüne yer verilmiştir. Mükellefler, defter ve belgelerini mücbir sebep nedeniyle kaybettiğini Türk Ticaret Kanunu'na göre aldığı zayi belgesi ile ispatlayabilir.

Öte yandan, fatura, irsaliye veya kullanılması zorunlu belgelerin çalınması durumunda yapılması gereken ilk iş olarak belgelerin çalındığını belirten bir ilanın verilmesi, bu ilanın günlük basın organları aracılığıyla yayımlanması ve durumun mahalli emniyet makamlarına bildirerek tutanak tutturulması, bu evraklarla birlikte bağlı olunan vergi dairesine yazılı bildirimde bulunulması gerekmektedir. Bu bildirim üzerine kullanılmadan çalındığı belirtilen boş faturaların üçüncü kişiler tarafından kullanımının engellenmesi için vergi dairesince E-VDO sisteminde "*Mükellefe Ait Kaybolan / Taklit Edilen / Gerçek Dışı Bastırılan Belge Girişi İşlemi*" menüsünden gerekli giriş işlemler yapılacaktır.

Ayrıca kullanılmamış olan boş faturaların çalınması ile ilgili olarak Türk Ticaret Kanunu'nun 68'inci maddesine istinaden, Asliye Ticaret Mahkemesinden zayi belgesi alma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelveğe uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
ADİYAMAN VALİLİĞİ
Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : B.07.4.DEF.0.02.10.00-2010/3-5

24/05/2011

Konu : Ba ve Bs bildirim formlarının süresinde verilmemesi halinde her bir form için ayrı ayrı özel usulsüzlük cezası kesilip kesilmeyeceği hk.

İlgide kayıtlı dilekçenizde, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz, 12/2009 vergilendirme dönemine ilişkin Ba ve Bs bildirim formlarının süresinde verilmemesi nedeniyle Vergi Dairesi Müdürlüğünün 10/08/2010 tarih ve ... sıra nolu vergi/ceza ihbarnamesi ile Vergi Usul Kanunu'nun Mükerrer 355/1'inci maddesi gereğince her bir form için ayrı ayrı 1.000,00 TL tutarında özel usulsüzlük cezası kesildiği, aynı döneme ilişkin Ba ve Bs formlarının süresinde verilmemesi halinde vergi dairesince her bir form için ayrı ayrı ceza kesilemeyeceği, iki form için tek bir özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerektiği yönünde kanaatiniz olduğu belirtilerek tereddütün giderilmesi açısından Defterdarlığımızın görüşünün bildirilmesi istenmektedir.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 148, 149 ve Mükerrer 257 ncimaddelerinin verdiği yetkiye dayanılarak, 362 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "*Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)*" ile mal ve hizmet satışlarını ise "*Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)*" ile bildirmeleri hususunda yükümlülük getirilmiştir.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 381 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin mal ve hizmet alımları ile mal ve hizmet satışlarının 2008 yılı ve müteakip yıllarda bildirilmesinde uygulanacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri açıklanmış bulunmaktadır

Söz konusu tebliğin 1.1 bölümünde Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflere 2008 yılı ve müteakip yıllarda düzenleyecekleri Ba ve Bs bildirim formlarını aylık dönemler halinde vermeleri hususunda zorunluluk getirilmiştir. Mükellefler bildirim formlarını aylık dönemler halinde düzenleyerek, takip eden ayın 5'inci gününden itibaren bir sonraki ayın 5'inci günü akşamına kadar vermekle yükümlüdürler.

Öte yandan, 381 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bildirim formlarını elektronik ortamda veya kağıt ortamında belirlenen süre içinde vermeyen, eksik veya yanıltıcı bildirimde bulunan mükellefler hakkında, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 355'inci maddesi hükmü uyarınca işlem yapılacağı açıklanmış bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, sözü edilen Ba ve Bs bildirimlerini verme yükümlülüğü olan mükelleflerin, her iki bildirim formunu birlikte vermek zorunda oldukları hususu göz önüne alındığında; bu formların tek bir form olarak değerlendirilmesi ve söz konusu formların belirlenen sürede verilmemesi halinde tek özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

SORU 9 - Özelge/Görüş Örneği

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

09/02/2010-9534

Sayı : 13.07.1.GİB.0.01.30/3028-355- 441
Konu :

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞINA
(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

İlgi :tarihli ve sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ve eki incelenmiştir.

03.07.2009 tarihli ve 27277 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 5904 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 22 nci maddesiyle; Vergi Usûl Kanununun mükerrer 355 inci maddesinde değişiklik yapılmış, mükellef grupları itibariyle 1.600 TL, 760 TL ve 350 TL olarak uygulanan özel usûlsüzlük cezalarının miktarları sırasıyla 1.000 TL, 500 TL ve 250 TL olarak yeniden belirlenmiştir. 5904 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde ayrıca, söz konusu düzenlemenin yayım tarihini izleyen aybaşında yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, 01.08.2009 tarihinden önceki dönemlere ait beyannamelerini veya Ba-Bs bildirim formlarını kanunî süresinde elektronik ortamda vermedikleri tespit edilen mükellefler adına Vergi Usûl Kanununun mükerrer 355 inci maddesi uyarınca özel usûlsüzlük cezası uygulanmasında tespit tarihi yerine, özel usûlsüzlük fiilinin işlendiği tarihte geçerli olan, diğer bir ifadeyle; beyannamelerin veya formların kanunen verilmesi gereken tarihte yürürlükte bulunan ceza miktarlarının dikkate alınması gerekmektedir,

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Baskan a.
Gelir İdaresi Grup Başkanı

SORU 10 - Özelge/Görüş Örneği

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
BURSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
MÜKELLEF HİZMETLERİ USUL GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.16.17.02-VUK-10-28-67

17/05/2011

Konu : Faturaların mürekkep püskürtmeli yazıcı kullanılarak bastırılmayacağı hk.

İlgide kayıtlı dilekçenizden, Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz, firmanızda kullandığınız faturaların basımını A4 kağıdına mürekkep püskürtmeli yazıcı kullanarak yapıp yapamayacağınız hususunda bilgi talep ettiğiniz anlaşılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Faturanın Nizamı" başlıklı 231'inci maddesinin 3'üncü bendinde, "*Faturalar en az bir asıl ve bir örnek olarak düzenlenir. Birden fazla örnek düzenlendiği takdirde her birine kaçınıcı örnek olduğu işaret edilir.*" hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm uyarınca, mükellefler faturalarını en az bir asıl bir örnek olarak düzenlemek zorunda olup aslı ile örneğinin aynı bilgileri içermesi gerekmektedir.

Öte yandan, lazer yazıcı kullanımında bilgiler kağıt üzerine yakılarak kaydedilmektedir.

Bu itibarla, lazer yazıcı ile aynı anda veya arka arkaya alınacak dökümlerde her faturanın aslı ile örneğinin aynı bilgileri içermesi, düzenlenen belge aslı ile örnek sayısının belge üzerinde belirtilmesi, faturanın seri ve sıra numarası takip etmesi ve bu özellikleri taşıyacak belgenin anlaşmalı matbaalarda bastırılması şartlarıyla lazer yazıcılar kullanılarak fatura düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır. Ayrıca, istenirse faturanın aslı ve örnekleri farklı renkler içerecek şekilde olabilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-32229-8075-25

05/01/2012

Konu : Merkez adına bastırılan belgelerin şirketin şubesinde kullanılıp kullanılmayacağı hk.

İlgi dilekçenizde, Seğmenler Vergi Dairesi Müdürlüğünün vergi numaralı mükellefi olduğunuz ve “..... MALATYA” adresinde şubenizin bulunduğu belirtilerek, merkez adresinizde kullanılan fatura ve sevki irsaliyesinden bir kısmının şube adresinizde kullanılıp kullanılmayacağı hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edilmiştir.

Bilindiği üzere; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229.’uncu maddesinde fatura “*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*” şeklinde tanımlanmıştır.

Yine aynı Kanunun “*Faturanın Nizami*” başlıklı 231’inci maddesinde faturanın şekli ve faturanın düzenlenmesinde uyulacak kurallar açıklanmış olup, birinci bendinde; “*Faturalar sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir. Aynı müessesenin muhtelif şube ve kısımlarında her biri aynı numara ile başlamak üzere ayrı ayrı fatura kullanıldığı takdirde bu faturaları şube ve kısımlarına göre şube veya kısmın isimlerinin yazılması veya özel işaretle seri tefriki yapılması mecburidir.*” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, merkez işyeri adresiniz adına bastırılan belgelerin bir kısmının, üzerlerine şube isminin ve adresinin yer aldığı bir kaşe basılması suretiyle şube adresinizde kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
GAZİANTEP VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
MÜKELLEFLER HİZMETLERİ VE USUL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.27.15.02-2011-1225-VUK-03/-49

21/10/2011

Konu : Fatura da İmza Yerine Kullanılacak İmza
Kaşesi Basılı İmza

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz incelenmiş olup, düzenlediğiniz faturalarda ıslak imza yerine imza kaşesi ya da basılı imza kullanıp kullanamayacağınız hakkında görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

Vergi Usul Kanununun 230 ve 231 inci maddelerinde faturanın şekil ve nizamına ilişkin esaslar düzenlenmiş, 231 inci maddenin 4 numaralı bendinde faturaların baş tarafında iş sahibinin veya namına imzaya mezu olanların imzasının bulunacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu hükme göre, vergi uygulamaları bakımından faturada imzanın bulunması zorunludur. Diğer taraftan, faturanın şekil ve nizamına ilişkin esaslara riayet edilmek şartıyla, imzaya yetkili olanın imzasının notere tasdik ettirilip anlaşmalı matbaada fatura üzerine bastırılmak suretiyle faturanın hazır imzalı olarak kullanılabilmesi mümkündür.

Ancak, imzası bu kapsamda faturalar üzerine anlaşmalı matbada bastırılan yetkilinin görevinden ayrılması halinde, bu yetkilinin imzasının matbu olduğu faturaların artık kullanılmayacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

EKLER :

- 1-Özelge Talep Formu (2 Sayfa)
- 2-Nüfus Cüzdanı (1 Sayfa)
- 3-İmza Beyannamesi (1 Sayfa)

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
KOCAELİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.41.15.02-VUK-2011/5-2

02/01/2012

Konu : Gider Pusulası Düzenlemede Üst Sınır.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; şirketinizin savunma sanayi alanında faaliyette bulunduğunu, genel olarak askeri ürünler imal ettiğinizi, işleri ihale ile aldığınızı ve verilen sürede teslim etmek için dışarıdan işgücü temin ettiğinizi, elemanlarınızın vasıflı olması gerektiğini, bu nedenle başka yerlerde sigortalı çalışan veya emekli olan kişilerle çalıştığınızı, elektrik teknisyeni olarak çalışan'un halen SGK'lı çalıştığınızdan ödediğiniz tutarlar üzerinden gider pusulası düzenlediğinizi, KDV yönünden bir işlem yapmadığınızı belirterek belge düzeninin doğru olup olmadığının ve gider pusulası düzenlenmesinde bir üst sınır olup olmadığı yönünde bilgi talep etmiş bulunmaktasınız.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun “*Vergiden Muaf Esnaf*” başlıklı 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında, ticaret ve sanat erbabından maddede yazılı şekil ve suretle çalışanların gelir vergisinden muaf olduğu, söz konusu fıkranın 2 numaralı bendinde, bir iş yeri açmaksızın gezici olarak ve doğrudan doğruya müstehlike iş yapan hallaç, kalaycı, lehimci, musluk tamircisi, çilingir, ayakkabı tamircisi, kundura boyacısı, berber, nalbant, fotoğrafçı, odun ve kömür kırıcısı, çamaşır yıkayıcısı ve hamallar gibi küçük sanat erbabının muafiyetten faydalanacağı, anılan maddenin ikinci fıkrasında; ticari, zirai veya mesleki kazancı dolayısı ile gerçek usulde Gelir Vergisine tabi olanlar ile maddede sayılan işleri gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapanların esnaf muaflığından faydalanamayacağı, aynı maddenin son fıkrasında ise bu muaflığın, 94 üncü madde uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiye şümulünün olmadığı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 61 inci maddesinde;

“Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez.”

hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, vergi tevkifatı yapmak zorunda olanlar ile tevkifata tabi tutulacak ödemeler belirtilmiş, 13 numaralı bendinde;

“13.Esnaf muaflığından yararlananlara mal ve hizmet alımları karşılığında yapılan ödemelerden (2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca)

...

d) Diğer hizmet alımları (a, b ve c alt bentleri hariç olmak üzere mal ve hizmet bedelinin ayrılamaması hali de bu kapsamdadır) için % 10, “

oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 234 üncü maddesinde; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulasının vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmünde olduğu, bu belgenin, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, zati eşyalarını satan kimselerden satın aldıkları altın, mücevher gibi kıymetli eşya için de tanzim edileceği hükme bağlanmış olup, gider pusulalarında yer alacak bedele ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, şirketiniz tarafından yaptırılan işlerin, bir hizmet sözleşmesine dayalı olarak işçi – işveren ilişkisi doğuracak şekilde yaptırılması durumunda, yapılan ödemelerin ücret kabul edilerek Gelir Vergisi Kanununun 61, 63, 94, 103 ve 104 üncü maddelerine göre vergilendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu işin esnaf muafılığı kapsamında bulunan kişilere yaptırılması halinde ise, bu kapsamda yapılan ödemeler üzerinden aynı Kanunun 94/13-d maddesi uyarınca %10 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.

Ancak söz konusu işin, esnaf muafılığından yararlanmayan ve vergi mükellefi olmayan kişilere yaptırılması halinde yapacağınız ödeme için gider pusulası düzenlenmesi gerekmekte olup, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde, esnaf muafılığından yararlanmayan ve vergi mükellefiyeti bulunmayan şahıslardan yapılan hizmet alımları için tevkifat yapılacağına dair hüküm bulunmadığından, gelir vergisi tevkifatı yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Öte yandan, esnaf muafılığı belgesi alınması zorunluluğu 4444 sayılı Kanunun 14/A-1 inci maddesi ile kaldırıldığından vergiden muaf esnafa ilişkin şartları taşıyanlardan anılan belge aranılmaması gerekir.

3065 sayılı KDV Kanununun 1/1 inci maddesinde ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyetleri çerçevesinde Türkiye’de yapılan teslim ve hizmetlerin vergiye tabi olacağı hükme bağlanmış 17/4-a maddesi ile Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf esnaf ile basit usulde vergilendirilen mükellefler tarafından yapılan teslim ve hizmetler, 17/4-b maddesinde ile de Gelir Vergisi Kanununa göre gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçiler ile aynı Kanunun 66 ncı maddesine göre vergiden muaf olan serbest meslek erbabı tarafından yapılan teslim ve hizmetler vergiden istisna edilmiştir.

Buna göre, şirketinize hizmet ifa eden elemanların yapmış olduğu faaliyetler sonucunda elde ettiği gelirlerin, Gelir Vergisi Kanununa göre “ücret” olarak değerlendirilmesi halinde bu kişiler tarafından ifa edilen hizmetler KDV nin konusuna girmemektedir.

Ancak, hizmet ifasında bulunan kişiler tarafından yapılan faaliyetlerin “serbest meslek faaliyeti” veya “ticari faaliyet” olarak değerlendirilmesi halinde bu faaliyetler genel hükümler çerçevesinde KDV ye tabi olmakla birlikte söz konusu faaliyetleri ifa edenlerin Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf esnaf veya serbest meslek erbabı olması durumunda bu faaliyetler kapsamında ifa edilen hizmetler KDV den istisna tutulacaktır.

Dolayısıyla, şirketinize hizmet ifasından bulunan gerçek kişilerin yapmış oldukları faaliyetlerin “serbest meslek faaliyeti” veya “ticari faaliyet” olarak değerlendirilmesi ve bunları yapanların vergiden muaf esnaf veya serbest meslek erbabı olmaması halinde bu kişilerin KDV mükellefiyeti tesis ettirerek, şirketinize fatura veya serbest meslek makbuzu düzenleyerek elde ettikleri gelirler üzerinden %18 oranında KDV hesaplamaları gerekmektedir.

Ayrıca söz konusu faaliyetlerin, KDV Kanununun 9 uncu maddesi ile Bakanlığımıza verilen yetkiye istinaden yayımlanan 96 ve 97 Seri No.lu KDV Genel Tebliği ile getirilen ve uygulama esasları bu Tebliğler ile 60 No.lu KDV Sirkülerinin (2) numaralı bölümünde açıklanan “işgücü temin hizmetleri” kapsamında yer alması halinde, işlem bedelleri üzerinden hesaplanan KDV nin yukarıda belirtilen mevzuat çerçevesinde %90 oranında tevkifata tabi tutulacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

SORU 14 - Özelge/Görüş Örneği

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.0.06.29-1741-551

28/05/2012

Konu : mobil şube

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun tetkikinden, yayınevi olarak kitabevi zinciri (otobüsü kitabevine çevirerek ve yazar kasa konularak) kurmak ve daha çok istihdam yaratmak amacıyla kitabevi olmayan il ve ilçelerde kültürel faaliyet ve kitap satışı yapmak istediğiniz ve mobil kitabevlerinin firmanızın şubeleri olarak gösterilmesinin mümkün olup olmadığı hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 156 ncı maddesinde işyeri, “Ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taşocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerdir.” şeklinde açıklanmıştır.

Buna göre, kitap satmak amacıyla kullanacağınız otobüsün bu faaliyetin icrasına tahsis edilen yer olmasından dolayı işyeri olarak nitelendirilmesi mümkündür.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı a.
Gelir İdaresi Grup Müdür V.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-105-[233- 8870]-391

16/03/2012

Konu : Basit usul mükellefinin işyerinde kullanacağı pos cihazı ile tahsil edeceği tutarın perakende satış fişi ile tevsik edebileceği hk.

İlgi dilekçenizde; ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... T.C. kimlik numaralı mükellefi olduğunuz işletmenizde pos cihazı kullanmak istediğiniz, ancak basit usule tabi olmanız nedeniyle yazar kasa kullanmadığınız ve gelirinizin perakende satış fişi ile belgelendirdiği belirterek, pos cihazı kullanmakla birlikte gelirinizin perakende satış fişi ile belgelendirilerek basit usul mükellefiyetinizin devam edip edemeyeceği hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun “*Fatura kullanma mecburiyeti*” başlıklı 232 nci maddesinde; “*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. *Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;*
2. *Serbest meslek erbabına;*
3. *Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;*
4. *Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;*
5. *Vergiden muaf esnafa.*

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 Lirayı (411 Sıra No.lu V.U.K. Genel Tebliği ile 01.01.2012’den itibaren 770,-TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (411 Sıra No.lu V.U.K. Genel Tebliği ile 01.01.2012’den itibaren 770,-TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir.” hükmü yer almaktadır.

Yine Vergi Usul Kanununun “*Perakende satış vesikaları*” başlıklı 233 üncü maddesinde; “*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışları ve yaptıkları işlerin bedelleri aşağıdaki vesikalardan biri ile tevsik olunur.*

- 1.*Perakende satış fişleri;*
 - 2.*Makine kasaların kayıt ruloları;*
 3. *Giriş ve yolcu taşıma biletleri*
- ...” hükmü yer almaktadır.

215 Seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile, Vergi Usul Kanununun Mükerrer 257 nci maddesindeki yetkiye istinaden, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin; belge vermedikleri günlük hasılatları için gün sonunda tek bir fatura düzenlemeleri ve düzenlenen faturanın alıcıya ilişkin bilgiler yerine “..... tarihli toplam hasılat” ibaresinin yazılması şeklinde kolaylık sağlanmış olup söz konusu uygulama 280 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 31.12.2012 tarihine kadar uzatılmıştır. Ancak, bu imkandan yararlanmak isteyen mükellefler müşterilerinin istemeleri halinde fatura veya perakende satış vesikası (dolmuş işletenler hariç) vermek zorundadırlar.

Buna göre; basit usule tabi bir mükellef olarak istemeniz halinde ödeme kaydedici cihaz kullanılması mümkün bulunmakta olup, işyerinizde gerek pos cihazı gerekse ödeme kaydedici cihaz kullanılması basit usulde vergilendirilmeniz açısından herhangi bir sakıncası bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-105-[MÜK.257- 8206]-376

15/03/2012

Konu : Site Yönetimi tarafından yapılan ödemeler için muhtasar beyanname verilip verilmeyeceği ve beyanname gönderirken şifreye gerek olup olmadığı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Sitesi YöneticiliğininVergi Dairesi Müdürlüğünün vergi kimlik numaralı mükellefi olduğu, genel kurulca Sitesi yöneticisine aylık 350 TL net huzur hakkı tespit edildiği, ayrıca diğer üyelere de muhasebe işleri için 50 TL verildiği belirtilerek, yapılan ödemeler için Sitesi Yöneticiliği adına muhtasar beyanname verilip verilmeyeceği, verilmesi gerektiği takdirde muhtasar beyannameyi elektronik ortamda gönderebilmek için kullanıcı kodu, parola ve şifre alınıp alınamayacağı hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61'inci maddesinde; *"Ücret işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." hükmü yer almış olup, aynı maddenin 4'üncü bendinde ise; Yönetim ve denetim kurulları başkanı ve üyeleriyle tasfiye memurlarına bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatlerin de ücret olarak vergilendirileceği hüküm altına alınmıştır.

Bilindiği üzere, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun 34'üncü maddesinde yönetici tarif edildikten sonra, 35-38'inci maddelerinde bunların görevleri ve sorumlulukları belirtilmiş; 40'inci maddesinde ise *"Yönetici yönetim planında veya kendisiyle yapılan sözleşmede bir ücret tayin edilmemiş olsa bile kat maliklerinden uygun bir ücret isteyebilir.*

Kat malikleri kurulu, kat malikleri arasından atanmış yöneticinin normal yönetim giderlerine katılıp katılmayacağı, katılacaksa, ne oranda katılacağını kararlaştırır. Bu yolda, bir karar alınmamış ise, yönetici yönetim süresince kendisine düşen normal yönetim giderlerinin yarısına katılmaz." hükmü yer almıştır.

Buna göre, yönetici ve denetçilerin kat malikleri dışından seçilmesi halinde, kendisine yönetim planında ya da sözleşmede saptanan ücret ödemesinin, gerçek ücret olarak kabul edilerek vergilenmesi gerekir. Ancak, yönetici ve denetçilerin kat malikleri arasından seçilmesi halinde, bunlara yönetim giderlerine katılmaması şeklinde sağlanan menfaatler, yukarıda belirtilen görev ve sorumlulukların külfeti ve bu görevin yerine getirilmesinde yapılması gerekli olan masrafların karşılığı niteliğinde olması nedeniyle, bunların vergilendirilmemesi gerekir. Kat malikleri arasından seçilen yöneticilere yönetim giderlerinin üstünde bir ödeme yapılması halinde ise fazla kısmın ücret olarak vergilendirileceği tabiidir.

Diğer taraftan, aynı Kanunun *"Vergi Tevkifatı"* başlıklı 94'üncü maddesinin birinci fıkrasında; *"(3946 sayılı Kanunun 22'nci maddesiyle değişen madde. Yürürlük; 1/1/1994) Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine*

mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.” hükmü yer almakta olup, aynı fıkranın birinci bendinde de; hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61’inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104’üncü maddelere göre gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan kişilerin bazı amaçlarla birleşerek meydana getirdikleri ve kendilerinden ayrı bağımsız bir şahsiyeti olan teşekküller genel olarak “sair kurum” olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu hükümlerine göre kurulan “Site Yöneticiliği”nin vergi tevkifatı yapma zorunluluğu bulunan kişi ve kurumların belirtildiği 94’üncü madde içeriğinde yer alan “sair kurum” olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; tevkifat uygulamasında “sair kurum” olarak değerlendirilen site yöneticiliklerine bağlı olarak çalıştırılan ve kat malikleri arasından seçilen yönetici ve denetçilere yönetim giderlerine katılmama oranında yapılan ödemelerin gerçek ücret olarak kabul edilmemesi nedeniyle gelir vergisi tevkifatına tabi tutulmaması gerekmekte olup bu kişilere yönetim giderlerinin üzerinde bir ödeme yapılması durumunda ise fazla kısmın ücret olarak vergilendirilmesi gerektiğinden bu tutar üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılacağı tabiidir.

Ancak kat malikleri dışından yönetici ve denetçi seçilmesi halinde ise, bu kişilere yapılan ödemelerden, Gelir Vergisi Kanunu’nun 61, 94, 103 ve 104’üncü maddelerine göre gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendinde yer alan düzenleme ile Maliye Bakanlığı vergi beyannameleri ve bildirimlerin, şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları konulmak suretiyle internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesi, beyanname ve bildirimlerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesi hususlarında izin vermeye veya zorunluluk getirmeye yetkili kılınmıştır.

340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 3568 sayılı Kanun uyarınca çıkarılan tebliğler gereğince aktif büyüklüklerinin veya net satış hâsılatlarının belli bir tutarın üzerinde olması nedeniyle beyannamelerini meslek mensuplarına imzalatma zorunluluğu bulunmayan mükelleflerin istemeleri halinde kendi beyannamelerini kullanıcı kodu, parola ve şifre almak suretiyle elektronik ortamda göndermeleri uygun görülmüştür.

Öte yandan, 15 Seri No.lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri ile 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirlenen esaslar çerçevesinde beyannamelerini elektronik ortamda doğrudan kendileri gönderebilecek mükelleflere ilave olarak, 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca çıkarılan tebliğlere göre belirlenen aktif büyüklük ile net satış tutarı ölçüleri şartı aranılmaksızın; muhasebeye ilişkin işlemleri, işletmede bağımlı olarak çalışan ve 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış bulunan meslek mensupları tarafından yerine getirilenler ile herhangi bir hadde ve sınırlamaya tabi olmaksızın, yeminli mali müşavirlerle tam tasdik sözleşmesi imzalamış olan mükelleflerin bağlı buldukları vergi dairesinden kullanıcı kodu, parola ve şifre olarak beyannamelerini elektronik ortamda kendilerinin gönderebilecekleri açıklanmıştır.

Yukarıda belirtilen şartları taşımayan mükelleflerin ise beyannamelerini 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen açıklamalar doğrultusunda, elektronik beyanname gönderme aracılık yetkisi almış bulunan meslek mensupları ile aralarında hizmet sözleşmesi bulunması durumunda 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ekinde yer alan “Elektronik Beyanname Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi” ni meslek mensuplarıyla aralarında hizmet sözleşmesi bulunmaması durumunda münferit olarak gönderilecek beyannameler için “Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesi”ni düzenlemek suretiyle elektronik ortamda göndermeleri gerekmektedir.

Diğer taraftan 376 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile de;

Ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden dolayı gerçek usulde vergilendirilen Gelir Vergisi mükelleflerine hiçbir hadde sınırlı olmaksızın,

- Yıllık Gelir Vergisi Beyannamelerini,
- Geçici Vergi Beyannamelerini

Ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden dolayı gerçek usulde vergilendirilen Gelir Vergisi mükellefleri ile Kurumlar Vergisi mükelleflerine hiçbir hadde sınırlı olmaksızın,

- Muhtasar Beyannamelerini,
- Katma Değer Vergisi Beyannamelerini

elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilmiştir.

Bu kapsamda ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden dolayı gerçek usulde vergilendirilen Gelir Vergisi veya Kurumlar Vergisi mükellefi olmayan Gözdeevler Site yöneticiliğinin Muhtasar ve Katma Değer Vergisi beyannamelerini elektronik ortamda gönderme mecburiyetleri bulunmamaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda, gelir vergisi tevkifatı yapılması gereken hallerde verilmesi gereken muhtasar beyannamenizi elektronik ortamda gönderebilmek için gerekli olan kullanıcı kodu, parola ve şifre alabilme şartlarını taşımadığınızdan, site yönetimine ait beyannamenizi elektronik ortamda gönderebilmek için tarafınıza kullanıcı kodu, parola ve şifre verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Ancak, söz konusu beyannamelerinizi ihtiyari olarak elektronik ortamda göndermek istemeniz halinde, 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yer alan usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda beyanname gönderme aracılık yetkisi almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler ile 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ekinde yer alan “Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesi”ni düzenlemeniz ve beyannamelerinizi elektronik ortamda sözleşme düzenlediğiniz meslek mensupları vasıtasıyla göndermeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-672

08/06/2011

Konu : Nihai tüketiciye yapılan satışlar için tanzim edilen faturalarda T.C. Kimlik Numarası'nın bulunup bulunmayacağı hk.

İlgide kayıtlı dilekçenizde, tekstil sektöründe toptan ve perakende satış işi ile iştigal ettiğiniz belirtilmekte ve nihai tüketicilere yapılan satışlara ilişkin düzenlenen faturalara tüketicinin T.C. Kimlik Numarası'nın yazılıp yazılmayacağı hususunda görüş talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
2. Serbest meslek erbabına;
3. Basit usulde tespit olunan tüccarlara;
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
5. Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (402 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 01.01.2011'den itibaren 700. -TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (402 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 01.01.2011'den itibaren 700. -TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir..." hükmü bulunmaktadır.

Mezkur Kanununun 231 inci maddesinin (6) numaralı bendinde ise "*Bu Kanunun 232 nci maddesinin birinci fıkrasına göre fatura düzenlemek zorunda olanlar, müşterinin adı ve soyadı ile bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarasının doğruluğundan sorumludur. (Ancak bu sorumluluk, aynı maddenin 2 nci fıkrasının uygulandığı halleri kapsamaz.) Fatura düzenleyenin istemesi halinde müşteri kimliğini ve vergi dairesi hesap numarasını gösterir belgeyi ibraz etmek zorundadır.*" hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan Kanun hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, anılan Kanunun 232 nci maddesi uyarınca fatura düzenlemek ve almak zorunda olan mükellefler, münhasıran bu maddenin birinci fıkrasında sayılanlara düzenledikleri faturalarda, müşterinin ad ve soyadı ile bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarasının doğruluğundan sorumludurlar.

3 Seri No'lu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği'nin 1.1 Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı Olan Kişiler başlıklı bölümünde,

" Vergi kimlik numarası almış olan Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan gerçek kişilerin vergi kimlik numaraları ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının eşleştirilmesi sonucunda, vergi dairesi kayıtlarında Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan gerçek kişilerin vergi kimlik numaralı onbir haneli rakamdan oluşan Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına dönüştürülmüş olup, 01.07.2006 tarihinden itibaren vergi dairelerince fiilen Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kullanılmaya başlanılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan gerçek kişiler için vergi kimlik numarası olarak Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının kullanılmaya başlanıldığını tarihten itibaren belgelerde vergi kimlik numarası satırına onbir haneli Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası yazılacaktır. "

açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu itibarla, şirketinizin anılan Kanunun 232 nci maddesinin birinci fıkrasında sayılanlara fatura düzenlemesi halinde, bu belgelerde vergi kimlik numarası veya T.C. Kimlik numarası bilgisine yer verilmesi zorunludur. Ancak, bu belgelerin mezkur fıkra sayılmayanlara, örneğin nihai tüketicilere düzenlenmesi halinde vergi kimlik numarası veya T.C. Kimlik numarası bilgisine yer verilme zorunluluğu bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
KARAMAN VALİLİĞİ
Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : B.07.4.DEF.0.70.10.00-GVK/2-1-1

22/02/2012

Konu : Defter Tutma

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun tetkikinde; 2011 yılı hesap döneminde ticari faaliyetinizde kullanılmak amacı ile bilanço esasına göre yevmiye ve envanter defteri, serbest meslek faaliyeti içinde Serbest Meslek Kazanç Defteri tasdik ettirdiğinizi ve her iki defteri tasdik ettirmenize rağmen her iki faaliyetinizi bilanço usulü defterde takip edemeyeceğiniz hususunda bilgi talep edilmektedir.

Bilindiği üzere; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde serbest meslek kazancının tarifi yapılmış olup; söz konusu madde de: *“Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.*

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır.” hükmü yer almış olup, Kanunun 66 ncı maddesinin 2 nci bendinde; *“Bizzat serbest meslek erbabı tarifine girmemekle beraber serbest meslek erbabını bir araya getirerek teşkilat kurmak veya bunlara sermaye temin etmek suretiyle veya sair suretlerle serbest meslek kazancından hisse alanlar”* serbest meslek erbabı sayılmıştır.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanununun *“Ticari Kazancın Tarifi”* başlıklı 37 inci maddesinde ise *“Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır.”* hükmü yer almıştır.

Ticari kazançlar esas itibarıyla sermaye-emek karışımı bir kaynağa bağlı olarak doğarlar. Bu kaynağa bağlı olarak devamlı bir organizasyona dayanan her türlü faaliyet ticari faaliyettir. Serbest meslek faaliyetinin ticari bir organizasyon içinde yapılması sağlanan gelirin yapısını değiştirmez. Sadece elde edenler yönünden ticari kazanç sayılmasını gerektirir ve ticari kazançta ait esas ve hükümlere tabidir.

Bu hükümlere göre, serbest meslek faaliyetinden elde edilen kazancın serbest meslek kazancı olarak vergilendirilmesi ve serbest meslek mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir. Ticari kazanç işlerinden elde edilen kazancın ise ticari kazanç olarak vergilendirilmesi ve mükellefiyetinin ticari kazanç mükellefi olarak tesis edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 172 nci maddesinde anılan Kanuna istinaden defter tutmak mecburiyetinde olan gerçek ve tüzel kişiler tek tek sayılmak suretiyle belirtilmiştir.

Anılan Kanunun 176 ncı maddesinde ise tüccarlar defter tutma bakımından; I inci sınıf tüccarlar, (bilanço esasına göre) ve II nci sınıf tüccarlar, (işletme hesabı esasına göre) olmak üzere iki sınıfa ayrılmışlardır.

Defter tutma bakımından kimlerin I nci sınıfa dahil olacağı hususu Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinde 6 bent halinde, kimlerin II nci sınıfa dahil olacağı hususu ise aynı Kanunun 178 inci maddesinde 2 bent halinde sayılmak suretiyle belirtilmiştir.

Ayrıca, Vergi Usul Kanununun 182 nci maddesinde yevmiye defteri, defter-i kebir ve envanter defteri bilanço esasına tabi mükelleflerin tutmak zorunda oldukları defterler arasında sayılmış olup, 193 üncü maddede ise işletme hesabı esasına tabi mükelleflerin işletme hesabı defteri tutacakları belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 210 ncu maddesinde ise; serbest meslek erbabının kazanç defteri tutacağı hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan; Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesi gereğince, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburi olduğundan, ticaret erbabının 229 ncu madde gereğince, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında, müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere müşteriye ticari bir vesika olarak fatura düzenlemesi gerekmektedir.

Serbest meslek erbabı ise, Vergi Usul Kanununun 236 ncı maddesindeki hükme göre; mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre, serbest meslek faaliyetinden elde edilen kazancın serbest meslek kazancı olarak vergilendirilmesi ve bu faaliyetle ilgili olarak serbest meslek kazanç defteri tasdik ettirilerek kullanılması, serbest meslek faaliyetlerinden elde edilen gelirlerin de serbest meslek makbuzu ile belgelendirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, ticari kazanç faaliyetinden elde edilen kazancın ise ticari kazanç olarak vergilendirilmesi ve mükellefiyetinin ticari kazanç mükellefi olarak tesis edilmesi gerekeceğinden, bu faaliyeti ile ilgili olarak fatura düzenlenmesi ve 177 nci maddede 6 bent halinde sayılan şartlardan birinin taşınması halinde bilanço esasına göre, aksi takdirde işletme hesabı esasına göre defter tutulması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen kanun hükümleri ve açıklamalar uyarınca, serbest meslek faaliyetinize ilişkin serbest meslek kazanç defteri tutulması gerekmekte olup, ticari faaliyetinize ilişkin tutulacak defterinize ilave etmeniz mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

SORU 19 - Özelge/Görüş Örneği

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
BURSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
MÜKELLEFLER HİZMETLERİ USUL GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.16.17.02-VUK-11-108-78

21/02/2012

Konu : Serbest meslek sahibi mükellefin kendi isteği ile ödeme kaydedici cihaz kullanıp kullanamayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzdan, Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün dosya numarasında sağlık kabini işletmeciliği nedeniyle serbest meslek faaliyetinden dolayı kayıtlı mükellef olduğunuz ve bu faaliyetinizle ilgili olarak elde ettiğiniz hasılatlar için serbest meslek makbuzu düzenlediğinizden bahisle, daha hızlı ve pratik olması açısından ödeme kaydedici cihaz kullanıp kullanamayacağınız ile kullanılması halinde gün sonunda alınan Z raporu ile ilişkilendirilerek tek bir serbest meslek makbuzu düzenleyerek deftere bu şekilde kayıt yapıp yapamayacağınız hususlarında bilgi talebinde bulunduğunuz anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere; Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanunla perakende ticaretle uğraşan veya hizmet ifa eden birinci ve ikinci sınıf tacirlere Vergi Usul Kanununa göre fatura verme mecburiyeti olmayan satışlarının belgelendirilmesi için ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti getirilmiştir.

2001/1 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında İç Genelgede, yeminli mali müşavir, avukat, mimar, mühendis, doktor gibi kişilerin serbest meslek erbabı olmaları sebebiyle 3100 sayılı Kanun kapsamına girmediklerinden ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetlerinin bulunmadığı açıklanmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 236 ncı maddesinde, “*Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir.*” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, serbest meslek faaliyetiniz dolayısıyla ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetiniz bulunmamakta olup, mesleki faaliyetinize ilişkin yapacağınız her türlü tahsilat için serbest meslek makbuzu düzenlemeniz zorunlu olduğundan isteğe bağlı olarak da ödeme kaydedici cihaz kullanmanız mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-135

12/01/2012

Konu : Yıl içerisinde irsaliyeli fatura
kullanılmaya başlanılmasının mümkün
olup olmadığı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Kurumunuz tarafından 2011/Nisan döneminde 5.000 adet irsaliyeli fatura bastırıldığı, ancak denetçilerinizce yıl içerisinde irsaliyeli fatura kullanmaya geçemeyeceğiniz ve söz konusu irsaliyeli faturaların imha edilmesi gerektiğinin söylendiği belirtilerek, bu irsaliyeli faturaların imha edilmeyerek 2012/Ocak dönemi itibarıyla kullanılıp kullanılmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 227'nci maddesinde; bu Kanun'da aksine hüküm olmadıkça bu Kanun'a göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu hüküm altına alınmış olup tevsik edici belgelere anılan Kanun'un 229 ve müteakip maddelerinde yer verilmiştir.

Mezkur Kanun'un 229'uncu maddesinde; "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*" şeklinde tanımlanmış, 230'uncu maddesinin 5'inci bendinde ise; "*... Malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının, taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve taşıtta bulundurulması şarttır.*" hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un mükerrer 257'nci maddesinin Bakanlığımıza vermiş olduğu yetkiye dayanılarak yayımlanan 211 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile; fatura ve sevk irsaliyesinin ayrı belgeler olarak değil, isteyen mükellefler açısından "irsaliyeli fatura" adı altında tek belge olarak düzenlenmesi ve kullanılması esası getirilmiş, sattıkları mallar dolayısıyla Vergi Usul Kanunu'nun 231/5'inci maddesinin mükelleflere tanıdığı, malın tesliminden itibaren faturanın yedi gün içinde düzenlenmesi imkanından vazgeçerek, bu yükümlülüğü derhal yerine getirmek isteyen mükelleflerin fatura ve sevk irsaliyesini ayrı ayrı düzenlemeksizin, diledikleri takdirde bu tebliğde belirlenen esaslara uygun olarak "irsaliyeli fatura" düzenleyebilecekleri açıklanmıştır.

Diğer taraftan, 232 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde ise 211 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde öngörülen, bu usulü seçen mükelleflerin o takvim yılı sona ermeden fatura veya sevk irsaliyesini ayrı ayrı düzenleyemeyeceklerine ilişkin uygulamadan vazgeçilerek, mükelleflerin faaliyetleriyle ilgili olarak irsaliyeli fatura kullanmalarının yanı sıra fatura ve sevk irsaliyesini ayrı ayrı kullanmaları da uygun görülmüştür. Ayrıca, fatura, irsaliyeli fatura ve sevk irsaliyesi kullanılmasına ilişkin olarak daha önce yayımlanmış olan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin bu Tebliğ'e aykırı olmayan kısımlarının uygulanmasına devam olunacağı da hüküm altına alınmıştır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, irsaliyeli fatura kullanımına ilişkin olarak 211 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile getirilen sınırlamalar 232 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile kaldırılmış olduğundan Şirketinizin 2011/Nisan ayında bastırmış olduğu irsaliyeli faturaları hesap dönemi içerisinde veya izleyen hesap döneminde kullanmaya başlaması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Sayı : B.07.1GİB.0.03.28/2802-04- 54-

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

İlgi : tarih ve sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ve eklerinin incelenmesinden;

- Başkanlığınız M... Vergi Dairesi Müdürlüğünün vergi kimlik

neticesinde tanzim edilen vergi inceleme raporlarına istinaden yapılan vergi ziyai cezalı tarhiyat için düzenlenen vergi/ceza ihbarnamelerinin 06.12.2006 tarihinde tebliğ edildiği,

- Anılan mükellef hakkında Hesap Uzmanı... tarafından düzenlenen "İştirak" konulu tarih ve sayılı Vergi İnceleme Raporunda ise Başkanlığınız A..... Vergi Dairesi Müdürlüğü mükelleflerindenA.Ş'nin kaçakçılık suçuna iştirak ettiğinin tespit edildiği, söz konusu rapora istinaden adı geçen vergi dairesinceA.Ş adına aynı dönemler için kesilerek tebliğ edilen vergi ziyai cezalarına karşı mükellef banka tarafından İstanbul 4 üncü Vergi Mahkemesinde açılan davalar nedeniyle mahkemece verilen 17.07.2007 tarihli kararlarda; iştirak fiilinden dolayı kesilmesi gereken vergi ziyai cezalarının Adi Ortaklığının bağlı olduğu M..... Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından kesilmesi gerekirken, davacı bankanın bağlı olduğu A..... Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından kesilmesinde yetki yönünden uyarlılık görülmediği gerekçesiyle dava konusu vergi ziyai cezalarının kaldırılması yönünde kararlar verildiği,

- Başkanlığınızca 2001/01-12 vergilendirme dönemlerine ilişkin vergi ziyai cezaları için anılan vergi mahkemesince verilen karara karşı, ceza kesmede zamanaşımı süresinin dolması nedeniyle muvafakat verilmesi üzerine, vergi dairesi tarafından temyiz yoluna gidildiği, 2002/09, 2003/01-12, 2004/01,08,09 vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak ise muvafakat verilmediği,

- A.....Vergi Dairesince 2002, 2003, 2004 ve 2005 yıllarına ait olarak kesilen ve mükellef banka tarafından dava konusu yapılan vergi ziyai cezalarından, henüz vergi mahkemesince karar verilmemiş olanlar için ayrıca M..... Vergi Dairesi Müdürlüğünce yeniden vergi/ceza ihbarnamesi düzenlenip düzenlenmeyeceği ile 2002/01-12 vergilendirme dönemlerine ait vergi ziyai cezaları için yaratılan ihtilafın 31/ 12/2007 tarihinden sonra benzer bir kararlar sonuçlanması halinde, ceza kesmede zamanaşımı süresi dolacağından bahisle ilgili dönemlerin takdir komisyonuna sevk edilebileceğinin düşünüldüğü belirtilerek konu hakkında Başkanlığımız görüşünün istenildiği anlaşılmiştir.

Olayda A..... Vergi Dairesi Müdürlüğünce 2002, 2003,2004 ve 2005 yıllarına ilişkin olarak kesilerek tebliğ edilen vergi ziyai cezalarına karşı anılan mükellef banka tarafından İstanbul 4 üncü Vergi Mahkemesi Başkanlığında dava açılmak suretiyle yaratılmış olan ihtilâftan; ilgili vergi dairesince vazgeçilerek, söz konusu, vergi ziyai cezalarının terkin edilmesi ve M..... Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından bahsi geçen yıllara ilişkin olarak adı geçen mükellef banka adına iştirak fiilinden dolayı yeniden kesilecek vergi ziyai cezaları için düzenlenecek vergi/ceza ihbarnamelerinin tebliğ cihetine gidilmesi uygun görülmüştür.

Ayrıca söz konusu düzeltme işlemleri yapıldıktan sonra İstanbul 4 üncü Vergi Mahkemesi Başkanlığına yazılacak yazılarda gerekli düzeltme işlemlerinin yapıldığı hususunun da belirtilmesinde yarar bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
BÜYÜK MÜKELLEFLER VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
MÜKELLEF HİZMETLERİ GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.99.16.01.0-VUK 231-102

26/08/2011

Konu : Sıra numarası atlanarak irsaliyeli fatura kullanılması durumunda atlanılan koçanın tekrar kullanılıp kullanılmayacağı.

İlgide kayıtlı dilekçeniz ile; tarih ve seri ve sıra numaralı irsaliyeli faturadan sonra,sıra numaralı irsaliyeli fatura yerine sehven seri ve sıra numaralı irsaliyeli fatura koçanın kullanılmaya başlandığı, buna göre arada kullanılmayan 400 adet irsaliyeli faturanın bulunduğu belirtilerek, söz konusu 400 adet irsaliyeli faturanın kullanılmasında herhangi bir sakınca bulunup bulunmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 229, 230 ve 231'inci maddelerinde faturanın tanımı, şekli ve nizamı hükme bağlanmış olup, "*Faturanın nizamı*" başlıklı 231'inci maddesinin 1'inci fıkrasında da;

"Faturanın düzenlenmesinde aşağıdaki kaidelere uyulur:

1. Faturalar sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir. Aynı müessesenin muhtelif şube ve kısımlarında her biri aynı numara ile başlamak üzere ayrı ayrı fatura kullanıldığı takdirde bu faturalara şube ve kısımlarına göre şube veya kısmın isimlerinin yazılması veya özel işaretle seri tefriki yapılması mecburidir.

....." hükmü yer almaktadır.

Yine aynı kanunun "*Vergi Kanunlarının uygulanması ve ispat*" başlıklı 3'üncü maddesinde ise; vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin yemin hariç her tür delille ispatlanabileceği, iktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfetinin bunu iddia eden tarafa ait olduğu kurala bağlanmıştır.

Buna göre, her ne kadar dilekçenizde bahsi geçen faturalarınızın sıra numarası dahilinde teselsül etmemesi durumu ilgili madde hükmünde de belirtildiği üzere belge nizamına uygun bulunmamakla birlikte; olayın gerçek mahiyetinin ispatı açısından, Vergilendirme Müdürlüğünce tanzim edilecek tutanak ile atlanan faturaların seri ve sıra numaralarının tespit edilmesi durumunda bahsi geçen faturaların kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, anılan kanunun "*Fatura nizamı*" başlıklı 231/1'inci maddesinde belirtilen usul ve şartlara uyulmamış olduğundan aynı kanunun 352/II-7'nci maddesi uyarınca II. derece usulsüzlük cezasının kesileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-666

08/06/2011

Konu : Kredi kartı ile yapılan satışlarda faturanın kim adına düzenlendiği.

İlgide kayıtlı dilekçenizde, Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz, kredi kartı ile yapılan satışlarda çeşitli nedenlerle adına fatura düzenlenen kişi ile ödemeyi yapan kişinin farklı kişiler olabildiği belirtilerek, bu durumun Vergi Usul Kanunu hükümlerine aykırı olup olmadığı hususu sorulmaktadır.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 229'uncu maddesinde; "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*" hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanun'un 230'uncu maddesinde ise faturada bulunması gereken bilgiler 5 bent halinde sayılmış olup, aynı maddenin 3'üncü bendinde; faturada, müşterinin adı, ticaret ünvanı adresi, varsa vergi dairesi ve hesap numarasının yer alması zorunlu kılınmıştır.

Ayrıca, "*Faturanın Nizamı*" başlıklı 231'inci maddenin beşinci bendinde, faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı; altıncı bendinde ise, fatura düzenlemek zorunda olanların, müşterinin adı ve soyadı ile bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarasının doğruluğundan sorumlu oldukları, ancak bu sorumluluğun 232'nci maddenin ikinci fıkrasının uygulandığı halleri (Nihai tüketicilere satış) kapsamadığı hüküm altına alınmıştır.

Anılan madde hükmünün uygulamasına yönelik olarak yayımlanan 167 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 7'nci maddesinde, satıcıların nihai tüketicilere yaptıkları satış veya işler için düzenlenecek faturalarda, müşterinin belge ibrazı ve fatura düzenleyen sorumluluğunun söz konusu olmayacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanununa göre mal teslimi dolayısıyla düzenlenmesi gereken vesika olan fatura müşterinin borçlandığı meblağı gösterir ve borcun tahakkukuna ilişkindir. Buna göre, beyaz eşya veya mobilya satışlarınızda, satış yaptığınız kişi adına faturanın düzenlenmesi gerekmektedir. Bedelin malı satın alan kişi yerine başkası tarafından nakit veya kredi kartıyla ödenmesi, faturanın bu kişi adına düzenlenmesini engellemeyecektir. Ayrıca kredi kartı bir ödeme aracı olduğundan, faturası daha evvel düzenlenmiş bir mal teslimine ilişkin bedelin tamamının veya bir kısmının bilahare nakden veya kredi kartı ile tahsil edilmesi hâlinde bu tahsilat için ayrıca bir fatura düzenlenmeyecektir. Ancak yetkililerce izahat istenildiğinde, sonradan kredi kartıyla yapılan tahsilatın, daha önceki bir tarihte tanzim olunmuş bir belgeye (fatura vb) ilişkin olduğunun tarafınızca ispatlanması gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-32225-8373-338

01/06/2011

Konu : Serbest meslek kazanç defterinin A4 kağıdına
müteharrik yapraklı olarak tasdik
ettirilebileceği ve bilgisayar ortamında
tutulabileceği hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; serbest muhasebeci malî müşavirlik faaliyetinizden dolayı Vergi Dairesi Müdürlüğü'nünvergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz belirtilerek, 2011 ve müteakip yıllarda kullanacağınız serbest meslek kazanç defterinin ciltli matbu defter yerine A4 kâğıdına müteharrik yapraklı olarak tasdik ettirilerek, bilgisayar programı vasıtasıyla kayıt tutulması ve deftere aktarılması işleminin Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 210 uncu maddesinde serbest meslek kazanç defterine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Aynı Kanununun 183 üncü maddesinin ikinci fıkrasında; "*Mükellefler diledikleri takdirde yevmiye defteri ve tutulması zorunlu diğer defterlerini müteharrik yapraklı olarak kullanabilirler.*" hükmü, 218 inci maddesinin ikinci fıkrasında "*Ciltli defterlerde, defter sayfaları ciltten koparılamaz. Tasdikli müteharrik yapraklarda bu yaprakların sırası bozulamaz ve bunlar yırtılamaz.*" hükmü, 225 inci maddesinde "*Defterler aşağıdaki şekilde tasdik olunur:*

a) *Ciltli defterlerin tasdik esnasında sayfalarının sıra numarasıyla teselsül ettiğine bakılarak, bu sayfalar teker teker tasdik makamının resmi mühürü ile mühürlenir.*

b) *Müteharrik yapraklı yevmiye defteri kullanmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade edilen müesseseler bir yıl içinde kullanacaklarını tahmin ettikleri sayıda yaprağı yukarıdaki esaslara göre tasdik ettirirler. Tasdikli yapraklar bittiği takdirde, yeni yapraklar kullanılmadan evvel tasdike arz olunur.*

Bunların sayfa numaraları tasdikli yaprakların sayfa numaralarını takiben teselsül ettirilir. Tasdik makamı, ilave yaprakların sayısını ilk tasdik şerhinin altına kaydeder ve bu kaydı usulüne göre tasdik eder." hükmü yer almaktadır.

Konu ile ilgili 165 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde müteharrik yapraklı defterlerin noterlerce tasdikinde verilen tasdik numarasının mühürle birlikte her sayfada yer alması gerektiği, müteharrik yapraklı defter kullanacak mükelleflerin bir yıl içinde kullanacaklarını tahmin ettikleri sayıda yaprakların her sayfasını teker teker tasdik makamının resmî mühürü ile mühürletecekleri, sayfaların sıra numarasıyla teselsül edeceği, tasdikli yapraklar bittiği takdirde yeni yaprakların kullanılmadan önce tasdik ettirileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere; tasdik edilecek defterlerde kullanılacak kâğıtların nev'i önemli olmayıp, tasdik işlemlerinin kanunda belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapılmış olması yeterlidir.

Buna göre, kullanılacağı tahmin edilen sayıda A4 kâğıdının her sayfasının tasdik makamının resmî mühürü ile mühürlenmesi ve müteselsil sayfa numaraları verilmesi kaydıyla bu kâğıtların tasdik edilmesi ve kayıtların bilgisayar ortamında tutulması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, serbest meslek kazanç defterinin bilgisayar ortamında tutulması ve günlük yapılan işlemlerin bilgisayara girilmesi, tek başına kayıtların deftere işlendiği anlamını taşımayacağından, muamelelerin defterlere günü gününe kaydedilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesi rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-231

04/04/2011

Konu : Kabule bağlı satışlarda fatura düzenlemesi
hk.

İlgi dilekçenizde Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelere tıbbi tanı cihazları tedarik ettiğiniz, cihazların idareye teslim edildiği, fakat idarenin bunları belli bir süre denedikten sonra bu teslimi kabul ettiğini ve faturayı kabulden sonra düzenlemenizi talep ettiği belirtilerek, Vergi Usul Kanununda yer alan fatura düzenleme süresi hususunda sıkıntı yaşandığı gerekçesiyle görüş talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun “*Faturanın Nizamı*” başlıklı 231’nci maddesinin beşinci fıkrasında “*Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.*”

“*Fatura Kullanma Mecburiyeti*” başlıklı 232’inci maddesinde ise; “*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler;*

1-Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara,

2-Serbest meslek erbabına,

3-Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara,

4-Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere,

5-Vergiden muaf esnafa,

Sattıkları emtia veya yaptırıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.” hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, 173 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nin “*C- Belge Düzenine İlişkin Olarak Uygulamada Ortaya Çıkan Tereddüt Konusu Hususlarla İlgili Açıklamalar ve Yeni Düzenlemeler*” bölümünde;

“...
f) Numune üzerine veya tecrübe ve muayene şartıyla satım yapılmak üzere mal sevkiyatı yapılması halinde sevk edilen mallar için sevk irsaliyesi düzenlenmesi zorunludur. Bu tür sevkiyatlarda, malı satıcı taşıyor veya taşıyorsa irsaliye satıcı tarafından, alıcı taşıyor veya taşıyorsa irsaliye alıcı tarafından düzenlenecektir. Ancak, kabule bağlı olan ve bunun için yazılı bir sözleşme bulunan bu tür satışlarda, fatura düzenlenmesindeki on günlük sürenin kabul tarihinden itibaren başlayacağı tabiidir.”

denilmektedir.

Tebliğde anılan on günlük süre yukarıda yer verilen yasa hükmünde 2004 yılından itibaren yapılan değişiklikle yedi gün olarak belirlenmiş olup, teslim edilen mallarla ilgili faturanın 173 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtildiği şekilde, kabule bağlı olduğu ve buna ilişkin sözleşme düzenlendiği açıkça belirtilmesi suretiyle kabul tarihinden itibaren azami yedi gün içerisinde düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde Vergi Usul Kanununun 353’üncü maddesinin birinci bendi gereğince özel usulsüzlük cezası kesileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı:.....827

25/07/2013

Konu:

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, şirketinizin bayan hazır giyim alanında faaliyet gösterdiği, bayilerinizden olan alacağınızı garanti altına almak ve tahsilatlarınızı hızlandırmak için bayilere kendi adınıza kayıtlı POS cihazlarını verdiğiniz belirtilerek bu cihazların yeni nesil ödeme kaydedici cihazlar ile değiştirilip değiştirilmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 Sayılı Kanunun 1/1 inci maddesinde “*Satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, bu Kanuna göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetindedirler.*” hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 15/6/2013 gün ve 28678 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 426 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nin 4/a bölümünde de, “*3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun ve ilgili mevzuatına göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak zorunda olan mükelleflerden, faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullananlar 1/10/2013 tarihinden itibaren yeni nesil ödeme kaydedici cihazlardan EFT-POS özellikli cihazları kullanmak zorundadırlar. Kapsama dahil olan mükelleflerin, mezkûr tarihten sonra kullandıkları tüm seyyar EFT-POS cihazlarının yeni nesil ödeme kaydedici cihaz özelliği bulunmalıdır. ...*” denilmektedir.

Diğer taraftan, ödeme kaydedici cihazlar, vergi dairesinde hangi mükellef adına kayıtlı ise o mükellefe ilişkin mali bilgileri, bir daha silinemeyecek şekilde mali hafızasına kaydederek muhafaza altına almakta ve bir nevi mükelleflerin defter ve belgeleri niteliğini taşımaktadır. Bu itibarla, mükellefler perakende teslim ve hizmetlerinde ancak kendi adlarına kayıtlı ödeme kaydedici cihazları kullanabileceklerdir.

Buna göre, perakende teslimde bulunan bayilerinizin faaliyetlerinde seyyar EFT-POS kullanmaları halinde, 01/10/2013 tarihinden itibaren, bu cihazların yerine kendi adlarına kayıtlı EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihazları kullanmaları gerekmektedir. Bayileriniz seyyar EFT-POS kullanmıyor ise işyerlerinde mevcut EFT-POS cihazlarını ve ödeme kaydedici cihazlarını kullanmaya devam edebileceklerdir.

Ayrıca, Firmanıza ait olan POS cihazlarının bayi adreslerinde bulundurulması bu cihazlarla tahsilat yapılıp yapılamayacağı hususu Bakanlığımız görev alanına girmediğinden bunun mümkün olup olmadığı konusunda yetkili kurumdan bilgi talep etmeniz gerekmektedir.

Ancak, böyle bir uygulama yapılması durumunda, POS cihazının kullanılması karşılığında ilgili banka tarafından komisyon talep edilmesi ve firmanızca söz konusu komisyonun bayilere yansıtılmasının istenilmesi halinde, bayilerden firmanızca tahsil edilen komisyon tutarları için fatura düzenlemeniz icap etmektedir. Ayrıca, ilgili banka tarafından POS cihazlarının kullanılması dolayısıyla firmanızdan talep ve tahsil edilen komisyonun, banka tarafından düzenlenecek olan banka dekontu ile kayıtlarınıza intikal ettirilebileceği tabiidir.

Bayileriniz aracılığı ile yapılan ürün satışlarına ait bedellerin şirketinize ait olan ve bayilerinizin işyerinde bulunan POS cihazlarıyla tahsil edilmesinde, bir yandan bayi satmış olduğu malların bedelini müşterisinden tahsil etmekte, diğer yandan şirketiniz bayinizden olan alacağını tahsil etmektedir. Buna göre bayinin yapmış olduğu satışa ait bedeli gelir hesaplarına intikal ettirmesi ve müşterisi adına fatura düzenlemesi gerekmektedir. Şirketinizce de alacağın tahsiline yönelik muhasebe kayıtlarının yapılması gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413. maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız halinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-123

21/02/2011

Konu : Montaj yapılmak üzere sevkiyatı yapılan malzemeler için sevk irsaliyesi ve fatura düzeni hk.

İlgide kayıtlı dilekçenizin incelenmesinden, Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz, dış cephe kaplaması faaliyeti ile iştiğal eden firmanız tarafından yapılmakta olan üretimin projeye dayalı olarak sözleşmede belirtilen süreler içinde tamamlandığı, imalathanenizde üretilip montaj için gönderilen ürünler için sevk irsaliyesi düzenlendiği ve söz konusu işe ilişkin faturaların ise montajın tamamlanmasını takiben düzenlendiği belirtilerek sevk irsaliyesine istinaden montajı yapılan ürünlerin faturalarının sevk tarihini takip eden 7 günlük süreden daha geç düzenlenmesi nedeniyle cezai bir müeyyideye muhatap kalınıp kalınmayacağı hususunda görüş istendiği anlaşılmış bulunmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "*Faturanın tarifi*" başlıklı 229 uncu maddesinde; "*Fatura, satılan emtia veya yapılan işkarşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*" hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun "*Faturanın şekli*" başlıklı 230 uncu maddesinin birinci fıkrasının 5 numaralı bendinde, satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarası, faturada bulunması gereken bilgilerden biri olarak sayılmış, ikinci fıkrasında da "*Malın, bir mükellefin birden çok iş yerleri ile şubeleri arasında taşındığı veya satılmak üzere bir komisyoncu veya diğer bir aracıya gönderildiği hallerde de, malın gönderen tarafından sevk irsaliyesine bağlanması gereklidir. Bu bentte yazılı irsaliyeler hakkında fiyat ve bedel ile ilgili bilgiler hariç olmak üzere, bu madde hükmü ile 231'inci madde hükmü uygulanır. İrsaliyelerde malın nereye ve kime gönderildiği ayrıca belirtilir.*" denilmiştir.

Kanunun "*Faturanın nizamı*" başlıklı 231 inci maddesinin birinci fıkrasının 5 numaralı bendinde ise; "*Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azamî yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.*" hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümlere göre, firmanızca montaj için gönderilen her bir parçanın sevki sırasında sevk irsaliyesinin alıcı adına düzenlenmesi, sevk irsaliyesinin üzerine taşınan malın kısım kısım taşındığının ve montaj yapılacağıının belirtilmesi, montajın tamamlandığı tarihi takip eden yedi gün içinde de fatura tanzim edilmesi ve daha önce düzenlenen sevk irsaliyelerinin numaralarının bu faturada belirtilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

SORU 28 - Özelge/Görüş Örneği

(Örnek özelge taminden çıkarılmıştır.)

SORU 29 - Özelge/Görüş Örneği

(Örnek özelge taminden çıkarılmıştır.)

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

12/08/2011

Sayı : B.07.1 .GİB.4.34.19.02/VUK2/4634
Konu : Yabancı Uyruklu Şirket Müdürlerinin
Tasfiye Memuru Olup Olamayacağı

..... LTD. ŞTİ.
...../İSTANBUL

İlgi : 07.05.2010 tarihli dilekçeniz.

İlgi dilekçenizden %100 yabancı sermayeli olan şirketiniz tasfiye edileceğinden dolayı, yabancı uyruklu ve Türkiye de çalışma izinleri bulunmayan şirket müdürlerinden birinin tasfiye memuru olarak atanmasının mümkün olup olmadığı hakkında Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "*Tasfiye ve İflas*" başlıklı 162'nci maddesinde, tasfiye ve iflas hallerinde, mükellefiyetin vergi ile ilgili muamelelerin tamamen sona ermesine kadar devam edeceği, bu hallerde tasfiye memurları veya iflas dairesinin, tasfiye veya iflas kararlarını, tasfiyenin veya iflasın kapandığı vergi dairesine ayrı ayrı bildirmeye mecbur oldukları, yine aynı kanunun 10'uncu maddesinde tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mükellef veya vergi sorumlusu olmaları halinde bunlara düşen ödevlerin kanuni temsilcileri, tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri idare edenler ve varsa bunların temsilcileri tarafından yerine getirileceği, belirtilenlerin bu ödevleri yerine getirmemeleri yüzünden mükelleflerin veya vergi sorumlularının varlığından tamamen veya kısmen alınamayan vergi ve buna bağlı alacakların, kanunî ödevleri yerine getirmeyenlerin varlıklarından alınacağı, bu hükmün Türkiye'de bulunmayan mükelleflerin Türkiye'deki temsilcileri hakkında da uygulanacağı açıklanmıştır.

Bilindiği üzere, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "*Tasfiye Halinde Mesuliyet*" başlıklı 33'üncü maddesinde, tasfiye memurları veya tasfiyeyi yürütenlerin, tasfiyenin başladığını üç gün içinde ilgili tahsil dairelerine bildirmek mecburiyetinde oldukları, tasfiye memurları veya tasfiyeyi yürütenlerin, amme idarelerinin her türlü alacaklarını ödemediği veya ödemek üzere ayırmadan önce tasfiye sonucunda elde edileni dağıtamayacakları veya bunlar üzerinde herhangi bir şekilde tasarrufta bulunamayacakları, aksi halde tahakkuk etmiş ve edecek amme alacaklarından tasfiye memurları veya tasfiyeyi yürütenlerin şahsen ve müteselsilen mesul oldukları, bu mesuliyetin yapılan tasarrufların ifade ettiği para miktarını geçemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "*Tasfiye*" başlıklı 17'inci maddesinde tasfiye memurlarının, kurumun tahakkuk etmiş vergileri ile tasfiye beyannamelerine göre hesaplanan vergiler ve diğer itirazlı tarhiyatlar için, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 207'nci maddesine uygun bir karşılık ayırmadan aynı Kanunun 206'ncı maddesinin dördüncü sırasında yazılı alacaklılara ödeme ve ortaklara paylaşırma yapamayacakları, aksi takdirde bu vergilerin asıl ve zamları ile vergi cezalarından şahsen ve müteselsilen sorumlu oldukları hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 441'inci maddesinde; esas mukavele veya umumi heyet kararıyla ayrıca tasfiye memuru tayin edilmedikçe tasfiye işlerinin, idare meclisi tarafından yapılacağı, tasfiye ile vazifelendirilen kimselerin esas mukavele veya tayin kararında aksi derpiş edilmiş olmadıkça mutata bir ücrete hak kazanacağı, idare meclisinin tasfiye memurlarını ticaret siciline tescil ve ilan ettireceği, tasfiye işlerinin idare meclisince yapılması halinde dahi bu hükmün tatbik olunacağı, yine aynı kanunun 552'nci maddesinde; anonim şirketin, tasfiye memurlarını tayin ve azilleri, tasfiyenin icrası, ticaret sicilindeki kaydın silinmesi ve ticari defterlerin saklanması hakkındaki hükümlerinin limited şirketlerde dahi tatbik olunacağına dair hükümlere yer verilmiştir.

Ayrıca, 2010/3 Seri Numaralı Vergi Kimlik Numarası İç Genelgesi'nde: "...1.3. Vergi mükellefiyetini gerektirecek bir faaliyeti olmadığı halde, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 8'inci maddesinin son fıkrası ile 4358 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan tebliğlere

istinaden ilgili gerçek ve tüzel kişilere ibraz etmek üzere vergi kimlik numarası talep eden yabancı uyruklu gerçek kişilere vergi dairelerince

numarası verilmeden önce pasaport bilgileri ile sicil programları aracılığıyla MERNİS/Kimlik Paylaşım Sisteminden sorgulama yapılarak yabancı kimlik numarası bulunup bulunmadığı tespit edilecektir...” denilmektedir.

4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (g) bendinde bu kanun kapsamında kurulan şirket, şube ve kuruluşlarda istihdam edilerek yabancı uyruklu personele Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca çalışma izni verileceği hüküm altına alınmış olup, konuyla ilgili diğer esaslar da, doğrudan Yabancı Yatırımlarda Yabancı Uyruklu Personel İstihdamı Hakkında Yönetmelikle belirlenmiştir.

Vergi daireleri İşlem Yönergesinin “İşe Başlamada Aranacak Belgeler” başlıklı 7'nci maddesinde ise; tüzel kişilerden, şirketi temsile yetkili kişilerin onaylı nüfus cüzdanı sureti. ikametgah ilmühaberi, noter onaylı imza sirkülerinin isteneceği hükme bağlanmıştır.

Bu itibarla; tasfiye memurları, tasfiye haline giren şirketin kanuni temsilcisi olup, bu sebeple tasfiye memuru oldukları şirketin vergisel yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden ve vergisel yükümlülüklerden doğan amme alacaklarından şahsen ve müteselsilen sorumludurlar. Tasfiye memurlarının yabancı uyruklu kişiler olması halinde bunların noter onaylı pasaport örneği (ya da vergi dairesi yetkililerine örneği onaylatmak üzere aslının), noter onaylı imza sirküleri ile birlikte ikamet ilmühaberi, ikamet tezkeresi ya da çalışma izin belgesini bağlı buldukları vergi dairesine yazı ekinde sunmaları gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

23/11/2011

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02/VUK-2/5495

Konu : Noter harcının iadesi

..... UYGULAMA GRUP MÜDÜRLÜĞÜNE
(..... Vergi Dairesi Müdürlüğü)

İlgi : Mükellef Hizmetleri Diğer Vergiler Grup Müdürlüğüne gönderilentarih ve sayılı yazınız.

..... Vergi Dairesi Müdürlüğünün vergi kimlik numaralı mükellefi hakkında alman ilgi yazımızdan; Adalet Bakanlığı Müfettişliğince yapılan teftiş sonucunda noterlik işlemlerinden fazla harç tahsil edildiği tespitinin yapıldığı belirtilerek, Adalet Bakanlığı teftişi sonucuna göre harç iadesi işleminin yapılıp yapılamayacağı ile iadenin yapılması durumunda, iadenin noterlik işlemi sırasında notere harcı ödeyen kişiye mi yoksa notere mi yapılacağı hususunda Başkanlığımız görüşünün sorulduğu anlaşılmıştır.

Bahse konu hususun Gelir İdaresi Başkanlığına iletilmesi sonucunda konu ile ilgili olarak alman 01/11/2011 tarih ve 102243 sayılı yazıda; *“Bilindiği üzere, 492 sayılı Harçlar Kanunu’nun 40’ncü maddesinde, noter harçlarını, harca mevzu olan işlemin yapılmasını isteyen kişilerin ödemekle mükellef olduğu belirtilmektedir. Bu hükme göre, noter işlemlerinde harcın mükellefi işlemi yaptıran kişidir.*

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 126’ncü maddesi hükmüne göre düzeltme zamanasını süresi içerisinde vergi dairesinin itilasına giren vergi (harç) hatası taşıyan vergilendirme olaylarında gerekli düzeltme işleminin yapılacağı tabiidir.

Aynı Kanun’un 120’ncü maddesinde ‘Vergi hatalarının düzeltilmesine, ilgili vergi dairesi müdürü karar verir.

Bu hatalar düzeltme fişine dayanılarak düzeltilir. Hatanın mükellef aleyhine yapılmış olması halinde, fazla vergi aynı fişe dayanılarak terkin ve tahsil olunmuş ise mükellefe reddolunur. Düzeltme fişinin bir nüshası, reddedilecek miktarla müracaat edeceği muhasebe ve müracaat süresi zikredilmek suretiyle mükellefe tebliğ edilir. Mükellef tebliğ tarihinden başlayarak bir yıl içinde parasını geri almak üzere müracaat etmediği takdirde hakkı sakıt olur.

Nakden veya mahsuben tahsil edilen ancak fazla veya yersiz olarak tahsil edildiği anlaşılan vergilerde ve kanunları gereğince mükelleflere yapılacak iade ve mahsup işlemlerinde, düzeltmeye dayanak teşkil edecek belgeler ile bu işlemlere ait usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.’ hükmü yer almaktadır.

Mükellefler lehine yapılacak iade ve mahsup işlemlerinde düzeltmeye dayanak teşkil edecek belgelerin tanzim edilmesi gerekmektedir. Söz konusu olayda Adalet Bakanlığı Müfettişinin tespitlerinin ayrıca vergi incelemesine yetkili olanlarca da incelettirilmesi, tanzim edilecek olan vergi inceleme raporuna göre iade edilecek tutarın mevzu bahis olması durumunda, noter tarafından tahsil edilen harcın noterin bağlı bulunduğu vergi dairesine yatırıldığından, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 120’ncü maddesi hükümleri doğrultusunda mükellefler (harcı ödeyen kişiler) lehine gerekli düzeltme işlemlerinin yapılması gerekmektedir. İade durumunda ise, iadenin fazla harç ödemesi yapan ilgililer tarafından noterin bağlı bulunduğu vergi dairesine başvurulması suretiyle noterin dosyasından noter işlemi yaptıran kişilere yapılması” gerektiği belirtilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
ADANA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.01.17.02-VUK.176-76

29/09/2011

Konu : Defter tasdiki

İlgi dilekçenizde, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... T.C.Kimlik numaralı mükellefi olduğunuzu ve market işletmeciliği faaliyetine 1.sınıf mükellef olarak devam etmekte iken 31/12/2009 tarihinde bu faaliyetinizi terk ettiğinizi, ancak 01/02/2010 tarihinde tekrar aynı faaliyet konusu olan market işletmeciliği işine başladığınızı belirterek, bu durumda bilanço veya işletme hesabı defterlerinden hangisinin tasdik ettirilmesi gerektiği konusunda bilgi talep etmekteyiz.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 161 inci maddesinde, “*Vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesi işi bırakmayı ifade eder. İşlerin herhangi bir sebep yüzünden geçici bir süre için durdurulması işi bırakma sayılmaz.*” hükmü bulunmaktadır.

Diğer taraftan, mezkûr Kanunun işe başlamayı bildirme başlıklı 153 üncü maddesinde, işe başlayan mükelleflerin durumu vergi dairesine bildirme mecburiyetinde oldukları, 178 inci maddenin son fıkrasında ise yeniden işe başlayan tüccarların yıllık iş hacimlerine göre sınıflandırılınca kadar II inci sınıf tüccarlar olarak kabul edilebileceği hükme bağlanmıştır.

Bu hükümlere göre, yeniden işe başlayan mükellefler işletme hesabı esasına göre defter tutacaklardır.

Ancak bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin aynı yıl içinde aynı faaliyete tekrar başlamaları işi bırakma sayılmayacağından bilanço esasına göre defter tutmaya devam etmeleri gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : 27575268-105[Mük257-2013-239]-889

21/08/2013

Konu : Elektronik defter tutma ve elektronik fatura kullanma zorunluluğu bulunan mükelleflerin hk.

İlgi özelge talep formunuzda; ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... 7 vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz, 58 No.lu Vergi Usul Kanunu Sirküler ekinde 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip mükellefler ile 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal eden mükelleflerden 2011 yılında mal alan ve belirlenen brüt satış hasılatına sahip olan mükelleflerin elektronik fatura ve elektronik defter kullanma zorunluluğunun bulunduğu belirtilerek, 2011 yılında söz konusu Sirkülerin ekinde yer alan firmalardan satın alınan malların (kola, temizlik malzemeleri, akaryakıt vb) tamamının tüketim amaçlı olması nedeniyle elektronik fatura ve elektronik defter kullanma zorunluluğunuzun bulunup bulunmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257'nci maddesinin birinci fıkrasının 1 inci bendinde, Maliye Bakanlığının mükellef ve meslek grupları itibarıyla muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, aynı Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; bedeli karşılığında basıp dağıtmaya veya üçüncü kişilere bastırıp dağıtmaya veya dağıtırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya, bu defter ve belgelere tasdik, muhafaza ve ibraz zorunluluğu getirmeye veya kaldırmaya, yine aynı Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgelerin tutulması ve düzenlenmesi zorunluluğunu kaldırmaya yetkili olduğu,

Aynı fıkranın 3'üncü bendinde, Maliye Bakanlığının, tutulması ve düzenlenmesi zorunlu defter, kayıt ve belgelerin mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçlarıyla yapılması veya bu kayıt ortamlarında saklanması hususunda izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, bu şekilde tutulacak defter ve kayıtların kopyalarının Maliye Bakanlığında veya muhafaza etmekle görevlendireceği kurumlarda saklanması zorunluluğu getirmeye, bu konuda uygulama usul ve esaslarını belirlemeye yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Öte yandan aynı Kanunun mükerrer 242'nci maddesinin ikinci fıkrası ile Maliye Bakanlığı; elektronik defter, kayıt ve belgelerin oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafazası ve ibrazı ile defter ve belgelerin elektronik ortamda tutulması ve düzenlenmesi uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, elektronik ortamda tutulmasına ve düzenlenmesine izin verilen defter ve belgelerde yer alması gereken bilgileri internet de dâhil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında Maliye Bakanlığına veya Maliye Bakanlığının gözetim ve denetimine tâbi olup, kuruluşu, faaliyetleri, çalışma ve denetim esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenecek olan özel hukuk tüzel kişiliğini haiz bir şirkete aktarma zorunluluğu getirmeye, bilgi aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, aynı Kanun kapsamına giren işlemlerde elektronik imza kullanım usul ve esaslarını düzenlemeye ve denetlemeye, ayrıca, Vergi Usul Kanunu ve diğer vergi kanunlarında defter, kayıt ve belgelere ilişkin olarak yer alan hükümlerin elektronik defter, kayıt ve belgeler için de geçerli olduğu; Maliye Bakanlığının, elektronik defter, belge ve kayıtlar için diğer defter, belge ve kayıtlara ilişkin usul ve esaslardan farklı usul ve esaslar belirlemeye yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Konuyla ilgili olarak yayımlanan 397 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile anonim ve limited şirketlerin elektronik fatura oluşturmalarına, alıcısına iletmelerine, muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmelerine izin verildiği,

416 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Kanunun 232'nci maddesi kapsamında fatura düzenlemek zorunda olan mükelleflere elektronik fatura uygulamasından yararlanma hakkı tanındığı,

1 Sıra No.lu Elektronik Defter Genel Tebliği ile Vergi Usul Kanunu kapsamında tutulması zorunlu olan defterlerden www.edefter.gov.tr internet adresinde format ve standardı yayımlanan defterlerin elektronik ortamda oluşturulmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenerek elektronik defter kullanımı izni verildiği,

421 sıra No.lu Vergi Usul kanunu Genel Tebliği ile;

*04/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olanlar ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 25 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanların,

* 06/06/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal edenler ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 10 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanların,

elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dâhil olma zorunluluğu getirilmiş ve elektronik fatura uygulamasına 2013 takvim yılı (1/9/2013 tarihi itibarıyla Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurulması gerekmektedir.), elektronik defter uygulamasına ise 2014 takvim yılı (Elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 01/09/2014 tarihi itibarıyla elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmektedir.) içerisinde geçmeleri zorunluluk kapsamına alındığı,

hükme bağlanmıştır.

Konuyla ilgili olarak yayımlanan 58 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde;

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olan mükelleflerden 2011 takvim yılı içinde mal alışı yapanlar, satın aldıkları malın türüne, fiyatına, miktarına veya herhangi bir özelliğine bakılmaksızın, 2011 yılı gelir tablolarındaki brüt satış hasılatı rakamları 25 Milyon TL veya daha yüksek ise elektronik fatura ve elektronik defter uygulamalarına dahil olacaklardır. Lisans sahibi mükelleflerden alış yapanların, madeni yağ sektöründe veya başka bir sektörde faaliyet göstermesi zorunluluk karşısındaki durumlarını etkilememektedir.

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal eden mükelleflerden 2011 takvim yılı içinde mal alışı yapanlar, satın aldıkları malın türüne, fiyatına, miktarına veya herhangi bir özelliğine bakılmaksızın 2011 yılı gelir tablolarındaki brüt satış hasılatı rakamları 10 Milyon TL veya daha yüksek ise elektronik fatura ve elektronik defter uygulamalarına dahil olacaklardır. Bu kapsamda alış yapanların tütün, alkol, kolalı gazozlar sektörlerinde veya başka sektörlerde faaliyet göstermesi zorunluluk karşısındaki durumlarını etkilememektedir.

Madeni yağ lisansına sahip olan ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal eden mükelleflerden sadece mal alışları bulunan mükellefler Genel Tebliğ kapsamında elektronik fatura ve elektronik defter uygulamalarına dahil olacaklardır. Hizmet alımları kapsam dahilinde değildir.

Mükellefler brüt satış hasılatlarının hesaplanmasında, sadece madeni yağ, tütün, alkol veya kolalı gazoz satışları değil gelir tablosunda yer alan bütün satışları gösteren brüt satış hasılatına göre zorunluluk kapsamına alınacağı açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, 4760 sayılı ÖTV Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malların imal, inşa veya ithal edenlerden 2011 takvim yılında mal alan ve 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 10 milyon TL brüt satış hasılatına sahip olan mükellefler ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olanlar ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 25 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olan mükelleflerin satın aldıkları malın türüne, fiyatına, miktarına veya herhangi bir özelliğine (sadece tüketim amaçlı olup, ticari amaçla satın alınıp alınmadığı dahil) bakılmaksızın söz konusu Tebliğ ve Sirkülerde belirlenen şartları taşıdığından elektronik defter ve elektronik fatura kullanma zorunluluğunuz bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

EK :

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 70280967-105[Mük.257-2013/10]-117

27/06/2013

Konu : Elektronik fatura kullanma ve elektronik defter tutma

İlgi kayıtlı dilekçede; ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numarasında tehlikeli ve tehlikesiz atıkların ıslahı ve bertaraf edilmesi faaliyetinden dolayı kayıtlı mükellef olduğunuz, firmanızın %99,9 unun Kocaeli Büyük Şehir Belediyesine ait olduğunu, mal alışlarınızın hammadde olarak değil bakım onarım işleri için olduğunu ve kamu kuruluşu olarak değerlendirilmeniz gerektiğini belirterek elektronik fatura kullanma zorunluluğunuz olup olmadığı hususunda görüş talep etmekteyiz.

421 sıra No.lu Vergi Usul Kanununun Genel Tebliği ile Elektronik fatura kullanımına ilişkin usul ve esasları belirleyen ve 5/3/2010 tarihli ve 27512 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 397) ile anonim ve limited şirketlerin elektronik fatura oluşturmalarına, alıcısına iletmelerine, muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmelerine izin verilmiştir. 28/6/2012 tarihli ve 28337 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 397 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Genel Tebliği (Sıra No: 416) ile de 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesi kapsamında fatura düzenlemek zorunda olan mükelleflere elektronik fatura uygulamasından yararlanma hakkı tanınmıştır.

Anılan Tebliğ ile;

-5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında **madeni yağ lisansına** sahip olan,

-Madeni yağ lisansına sahip olanlardan 2011 takvim yılında **mal alan** mükelleflerden 31.12.2011 tarihi itibarıyla asgari 25 milyon TL brüt satış hasılatına sahip olan,

Mükelleflere elektronik fatura kullanma ve elektronik defter tutma zorunluluğu getirilmiştir.

Öte yandan, anılan tebliğin “Kapsama Giren Mükellefler” başlıklı 3.1.2 nci bölümünde; “Bu Tebliğ kapsamında zorunluluk getirilen mükelleflerden mal alan 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşlar ile iktisadi kamu kuruluşlarının elektronik fatura uygulamasından yararlanma ve elektronik defter tutma zorunluluğu bulunmamaktadır.” denilmiştir.

Yine elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu getirilen mükelleflere ilişkin açıklamaların yer aldığı 58 No.lu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olan mükelleflerden 2011 takvim yılı içinde mal alış yapanlar, satın aldıkları malın türüne, fiyatına, miktarına veya herhangi bir özelliğine bakılmaksızın, 2011 yılı gelir tablolarındaki brüt satış hasılatı rakamları 25 Milyon TL veya daha yüksek ise elektronik fatura ve elektronik defter uygulamalarına dahil olacakları, lisans sahibi mükelleflerden alış yapanların, madeni yağ sektöründe veya başka bir sektörde faaliyet göstermesinin zorunluluk karşısındaki durumlarını etkilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde mahalli idarelerin tanımı “Yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri” şeklinde yapılmıştır.

Ancak, 421 sıra No.lu Vergi Usul Kanununun Genel Tebliğinde belirtilen elektronik fatura uygulamasından yararlanma ve elektronik defter tutma zorunluluğu dışında tutulan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşlar ile iktisadi kamu kuruluşlarının arasında bulunmadığınız tespit edildiğinden madeni yağ lisansına sahip olan mükelleflerden 2011 takvim yılı içinde her hangi bir şekilde mal alımı yapmanız ve 31.12.2011 tarihi itibarıyla asgari 25 milyon TL brüt satış hasılatına sahip olmanız halinde elektronik defter tutma ve elektronik fatura kullanma uygulamasına dahil olma zorunluluğunuz bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[Mük 257-2012/VUK-1- . . .]-830
Konu : Elektronik defter tutma ve elektronik fatura
düzenleme zorunluluğu.

10/06/2013

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; kurumunuzun 20/12/2012 tarihinde ... ve Tic. A.Ş. ile birleştiği, birleşme nedeniyle tüzel kişiliği tasfiye olan ... ve Tic. A.Ş.'nin elektronik defter ve elektronik fatura zorunluluğu getirilmesine ilişkin olarak yayımlanan 421 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin 3.1.1/b bölümü kapsamında belirtilen koşullara sahip olduğu, ancak birleşme neticesinde tüzel kişiliği devam etmekte olan kurumunuzun 2011 ve 2012 dönemleri için aynı şartları taşımadığı, ... ve Tic. A.Ş.'nin kurumunuza devrolması sonrasında, kurumunuz bünyesinde birleşme öncesi faaliyeti olan, 4760 sayılı ÖTV(III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal eden mükelleflerden mal alımının devam ettiği belirtilerek, kurumunuzun 2013 vergilendirme döneminde elektronik defter tutma ve elektronik fatura düzenleme zorunluluğunun bulunup bulunmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Mükerrer 242'nci maddesinin iki numaralı fıkrası ile Bakanlığımıza verilen yetkiye istinaden yayımlanan ve elektronik fatura kullanımına ilişkin usul ve esasları belirleyen 397 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile anonim ve limited şirketlerin elektronik fatura oluşturmalarına, alıcısına iletmelerine, muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmelerine izin verilmiştir.

416 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 232'nci maddesi kapsamında fatura düzenlemek zorunda olan mükelleflere elektronik fatura uygulamasından yararlanma hakkı tanınmıştır.

Diğer taraftan, 13/12/2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 Sıra No'lu Elektronik Defter Genel Tebliği ile Vergi Usul Kanunu kapsamında tutulması zorunlu olan defterlerden www.edeFTER.gov.tr internet adresinde format ve standardı yayımlanan defterlerin elektronik ortamda oluşturulmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenerek elektronik defter kullanımına izin verilmiştir.

Son olarak, 421 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bazı mükellef gruplarına elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu getirilmiştir.

Söz konusu Tebliğin, "3. Elektronik Defter ve Elektronik Fatura Zorunluluğu" başlıklı kısmının "3.1. Kapsama Giren Mükellefler" alt başlıklı bölümünde kimlerin zorunluluk kapsamında olduğu "3.1.1. ...

a) 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı *Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olanlar ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 25 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanlar.*

b) 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı *Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal edenler ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 10 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanlar.*

...

3.1.3. *Bu Tebliğ veya 397 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği kapsamında elektronik fatura uygulamasından yararlanan mükelleflerin birbirlerine yapmış oldukları mal teslimi veya hizmet ifaları için elektronik fatura düzenlemeleri zorunludur.*

3.1.4. *Elektronik Fatura Uygulamasından yararlanan kayıtlı kullanıcıların güncel listesi www.efatura.gov.tr internet adresinden yayımlanacaktır.*

3.1.5. *Elektronik Fatura Uygulamasından yararlanan mükellefler fatura düzenlemeden önce muhatabın www.efatura.gov.tr internet adresinde yer alan kayıtlı kullanıcı listesine kayıtlı olup olmadığını kontrol edecekler, kayıtlı kullanıcı ise elektronik fatura, kayıtlı kullanıcı değilse kâğıt fatura düzenleyeceklerdir.*

3.1.6. Bu Tebliğ kapsamındaki mükelleflerden mal veya hizmet alan ve belirlenen hadlerin altında kalan mükelleflerin de istemeleri halinde elektronik defter ve elektronik fatura uygulamalarından yararlanabilecekleri tabiidir." şeklinde açıklanmıştır.

Mezkur Tebliğin "3.2. Elektronik Fatura ve Elektronik Deftere Geçiş Süresi" başlıklı kısmında zorunluluk kapsamına giren mükelleflerin elektronik fatura uygulamasına 2013 takvim yılı (1/9/2013 tarihi itibarıyla Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurulması gerekmektedir.), elektronik defter uygulamasına ise 2014 takvim yılı (Elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 1/9/2014 tarihi itibarıyla elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmektedir.) içerisinde geçmelerinin zorunlu olduğu bildirilmiştir.

Ayrıca; 08/02/2013 tarih ve 58 No'lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri'nde de elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu getirilen mükelleflere ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Öte yandan ; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 'nun 136'nci maddesi hükmünde; "*Birleşmeyle, devralan şirket devrolunan şirketin mal varlığını bir bütün halinde devralır. Birleşmeyle devrolunan şirket sona erer ve ticaret sicilinden silinir.*" hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; devir yoluyla birleşme sonucu tüzel kişiliği sona eren kurum ... ve Tic. A.Ş.'nin 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 10 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olarak, elektronik defter ve elektronik fatura uygulamasında gerekli şartları taşıması, kurumunuzun külliyen, devrolunan şirketin mal varlığını bir bütün halinde devralması ve 20/12/2012 tarihinden itibaren adı geçen şirketin kurumunuza devrolması sonrasında kurumunuz bünyesinde 4760 sayılı ÖTV Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal eden mükelleflerden mal alımınızın devam etmesi sebebiyle elektronik defter tutma ve elektronik fatura düzenleme zorunluluğunuz bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 64597866-195[10-2013]-135
Konu : Yeni nesil ödeme kaydedici cihazlar ile
fatura düzenlenip düzenlenemeyeceği.

20/08/2013

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; her türlü spor ayakkabıları, kıyafetleri ve aksesuarlarının ithalat, ihracat ve satışı işiyle iştigal ettiğiniz, perakende satış mağazalarınızın bilgisayar sistemi ile organize edildiği, satış faturalarının bilgisayarlardan düzenlendiği işletmenizde ödeme kaydedici cihaz bulunduğu halde kullanılmadığı belirtilerek, bu durumda yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetinizin olup olmadığı ile işletmenizde yeni nesil ödeme kaydedici bulundurmakla beraber bilgisayardan fatura düzenlemeye devam edip edemeyeceğiniz sorulmaktadır.

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanununun 1/1. maddesinde, "Satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, bu Kanuna göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetindedirler." hükmüne yer verilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinde ise "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara,
2. Serbest meslek erbabına,
3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara,
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere,
5. Vergiden muaf esnafa,

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin (01/01/2013 tarihinden geçerli olmak üzere) 800 TL' yi geçmesi veya bedeli 800 TL' den az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir." denilmiştir.

Buna göre, perakende ticaretle uğraşan birinci ve ikinci tacirlerin Vergi Usul Kanununa göre fatura vermek zorunda olmadıkları mal satışları veya hizmet ifalarının belgelendirilmesinde Bakanlığımızca onaylanmış olan ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyetleri bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 70 Seri No.lu ödeme kaydedici cihaz Genel Tebliğinde 3100 sayılı Kanun kapsamına giren mükelleflere kademeli olarak yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma yükümlülüğü getirilmiş, 1/1/2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, malî hafızaları dolan ödeme kaydedici cihazlara, yeni malî hafıza takılmayacağı ve söz konusu cihazların 15/5/2004 tarihli ve 25463 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 60 Seri No.lu Genel Tebliğin dördüncü bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde hurdaya ayrılacağı, cihazı hurdaya ayrılan mükelleflerin ise yeni nesil ödeme kaydedici cihazları almak suretiyle kanuni yükümlülüklerini yerine getirebilecekleri açıklanmıştır.

Bu nedenle, bütün satışlarınızda bilgisayar üzerinden fatura düzenliyor olmanız yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetinizi kaldırmamakta, perakende olarak gerçekleştirdiğiniz ve Vergi Usul Kanununa göre fatura düzenleme zorunluluğu olmayan satışlarınızı belgelendirmek üzere 70 seri No.lu Genel Tebliğde belirtilen tarihler itibarıyla yeni nesil ödeme kaydedici cihaz olarak kullanmanız gerekmektedir.

Diğer taraftan Başkanlığımız <http://www.gib.gov.tr/index.php?id=1355> adresli internet sitesinde yayımlanan Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz Teknik Kılavuzları 1 ve 2' nin, 17. maddelerinde de belirtildiği üzere perakende mal satışı yapılan işletmenizdeki EFT-POS (banka posları) cihazlarının, bilgisayar bağlantılı yeni nesil ödeme kaydedici cihazlarımızla uyumlu çalışması zorunlu olup, kredi kartı ile yapılan ödemelerde fatura düzenlenmiş olsa dahi satış işleminin yeni nesil ödeme kaydedici cihaz üzerinden sonlandırılması, diğer bir ifade ile fatura bilgilerinin (tarih, sayı, tutar vb.) yeni nesil ödeme kaydedici cihaza girilerek kaydedilmesini metakiben ödeme kaydedici cihazın banka pos cihazına onay göndermesi, banka pos cihazının da banka nezdinde yapacağı sorgulamayı(provizyonu) tamamlayıp bu onayı aldıktan sonra satış işleminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : 27575268-195[3100-2013-252]-842

01/08/2013

Konu : EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme
kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu
hk.

İlgi özelge talep formunuzda, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numaralı mükellefi olduğunuz, merkez ve ... şube olarak iki ayrı mağazanızda toptan ve perakende olarak inşaat teknik malzeme satışı yaptığımız, satış cironuzun %99'unu toptan satışlarınızın oluşturduğu, faaliyetinizde seyyar EFT-POS cihazı kullanılmakla birlikte, söz konusu cihazı, yapılan anlaşma gereği belirlenen tarihlerde fatura bedellerinin tahsili amacıyla kullandığımız, perakende satışlarınızın tahsilinde ise sabit POS cihazlarını kullandığımızı belirterek, faaliyetinizde kullandığımız seyyar POS cihazları yerine EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihazları kullanma zorunluluğunuzun bulunup bulunmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmiştir.

426 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 2 numaralı bölümünün son paragrafında, "Mezkûr hükümlerle Bakanlığa (Maliye Bakanlığı) tanınan yetkiye istinaden, satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlara (perakende teslimde bulunan veya hizmet ifa eden) Vergi Usul Kanununa göre fatura vermek zorunda olmadıkları mal satışları veya hizmet ifalarının belgelendirilmesinde (6/12/1984 tarihli ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna göre kullanmak zorunda oldukları ödeme kaydedici cihazların yerine) "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları" kullanma mecburiyeti getirilmiştir." denilmektedir.

Anılan Tebliğin 4 numaralı bölümünün (a) bendinde ise 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun ve ilgili mevzuatına göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak zorunda olan mükelleflerden, faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullananların 1/10/2013 tarihinden (427 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu ile değişen tarih) itibaren yeni nesil ödeme kaydedici cihazlardan EFT-POS özellikli cihazları kullanmak zorunda oldukları, kapsama dâhil olan mükelleflerin, mezkûr tarihten sonra kullandıkları tüm seyyar EFT-POS cihazlarının yeni nesil ödeme kaydedici cihaz özelliğine sahip olacağı, mükelleflerin bu tarihten önce de söz konusu yeni nesil ödeme kaydedici cihazları olarak kullanabilecekleri belirtilmiştir.

Buna göre, sözü edilen seyyar EFT-POS cihazlarının, perakende teslim ve hizmet bedellerinin tahsilinde değil, münhasıran satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlara gerçekleştirilen teslim ve hizmet (toptan satışların) bedellerinin tahsilinde kullanılması hâlinde, Tebliğin 4/a bölümü kapsamına girmediğinden, bu tahsilatlarda EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu bulunmamaktadır. Hem perakende hem de toptan satış yapılması durumunda, perakende olarak gerçekleştirilen kısımlara ilişkin tahsilatın seyyar EFT-POS cihazı ile gerçekleştirilmesi halinde bu tahsilatlar için EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[Mük 257-2012/VUK-1- . . .]-1342
Konu : Kuyumculuk Faaliyetinde YN ÖKC uygulaması.

26/08/2013

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, şirketinizin altın ve gümüşten mücevher ve takı satışı faaliyetinde bulunduğu, söz konusu faaliyete ilişkin olarak mobil POS cihazlarının kullanıldığı belirtilerek şirketinizin, EFT- POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu bulunup bulunmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

426 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 2 numaralı bölümünün son paragrafında Vergi Usul Kanununun mükerrer 257' nci maddesiyle Bakanlığımıza tanınan yetkiye dayanılarak "... satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlara (perakende teslimde bulunan veya hizmet ifa eden) Vergi Usul Kanununa göre fatura vermek zorunda olmadıkları mal satışları veya hizmet ifalarının belgelendirilmesinde (06.12.1984 tarihli ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna göre kullanmak zorunda oldukları ödeme kaydedici cihazların yerine) "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları" kullanma mecburiyeti getirilmiştir." denilmektedir.

Anılan Genel Tebliğin 4 numaralı bölümünde;

"...a) 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun ve ilgili mevzuatına göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak zorunda olan mükelleflerden, faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullananlar 01.10.2013 tarihinden (427 Sıra No.lu VUK.Tebliği ile belirlendi) itibaren yeni nesil ödeme kaydedici cihazlardan EFT-POS özellikli cihazları kullanmak zorundadırlar. Kapsama dâhil olan mükelleflerin, mezkûr tarihten sonra kullandıkları tüm seyyar EFT-POS cihazlarının yeni nesil ödeme kaydedici cihaz özelliği bulunmalıdır. Mükellefler bu tarihten önce de söz konusu yeni nesil ödeme kaydedici cihazları olarak kullanabilirler...."

açıklamaları yer almaktadır.

Aynı Genel Tebliğin 6 numaralı bölümünde ise " Bu Tebliğ kapsamında yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetinde olan mükelleflerden, belirli bir tür cihaz kullanma mecburiyeti getirilenler alış faturasının düzenlendiği tarihten itibaren 90 gün içerisinde, diğer mükellefler ise alış faturasının düzenlendiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde bağlı buldukları vergi dairesine bir dilekçeyle (alış faturası örneği, cihaz sicil numarası, cihazdan alınan bir fiş örneği de dâhil olmak üzere gerekli belgeleri eklemek suretiyle) müracaat ederek cihazlarını kayıt ettirmek zorundadır. Ayrıca mükelleflerin kayıt işlemi ile birlikte, söz konusu süre içerisinde her bir cihaz için ayrı ayrı olmak üzere ödeme kaydedici cihazlara ait levhayı vergi dairelerinden alarak işyerlerinde muhafaza etmesi gerekir." denilmektedir.

Bu açıklamalara göre, perakende ticaretle uğraşan veya hizmet ifa eden, birinci ve ikinci sınıf tacir kapsamına giren ve faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullanan mükelleflerin 427 Sıra No' lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen 01.10.2013 tarihine kadar bahse konu seyyar EFT-POS' ların yerine EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazları almaları ve fatura tarihinden itibaren en geç 90 gün (30/12/2013 tarihini geçmemek üzere) içerisinde vergi dairesine kayıt ettirerek kullanmaya başlamaları gerekmektedir. Ayrıca EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazların teslimine kadar geçen süre içerisinde (90 günlük sürede) mevcut ödeme kaydedici cihazların ve seyyar EFT POS cihazlarının kullanımına devam edilebilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelveğe uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.